Šis dokumentas yra skirtas tik informacijai, ir institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį

►**B** **EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2012/27/ES**

2012 m. spalio 25 d.

dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB

(Tekstas svarbus EEE)

(OL L 315, 2012 11 14, p. 1)

iš dalies keičiama:

		Oficialusis leidinys		
		Nr.	puslapis	data
►**M1**	2013 m. gegužės 13 d. Tarybos direktyva 2013/12/ES	L 141	28	2013 5 28

pataisyta:

►**C1** Klaidų ištaisymas, OL L 113, 2013 4 25, p. 24 (2012/27/ES)

▼B

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2012/27/ES

2012 m. spalio 25 d.

dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 194 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ([1]),

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ([2]),

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros ([3]),

kadangi:

(1) Sąjunga susiduria su beprecedentėmis problemomis, kurias lemia didėjanti priklausomybė nuo energijos importo ir menki energijos ištekliai, taip pat su poreikiu riboti klimato kaitą ir įveikti ekonomikos krizę. Energijos vartojimo efektyvumas yra vertinga priemonė šioms problemoms spręsti. Ją naudojant Sąjungoje gerinamas energijos tiekimo saugumas mažinant pirminės energijos suvartojimą ir energijos importą. Energijos vartojimo efektyvumas padeda ekonomiškai efektyviai mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir taip švelninti klimato kaitą. Perėjimas prie efektyviau energiją vartojančios ekonomikos taip pat turėtų paspartinti novatoriškų technologinių sprendimų plitimą ir didinti Sąjungos pramonės konkurencingumą skatinant ekonomikos augimą ir sukuriant aukštos kokybės darbo vietų keliuose su energijos vartojimo efektyvumu susijusiuose sektoriuose;

(2) 2007 m. kovo 8 ir 9 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose pabrėžtas poreikis didinti energijos vartojimo efektyvumą Sąjungoje, kad būtų pasiektas tikslas ne vėliau kaip 2020 m. užtikrinti, kad lyginant su prognozėmis pirminės energijos būtų suvartojama 20 % mažiau. 2011 m. vasario 4 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose pabrėžta, kad turi būti pasiektas tikslas – iki 2020 m. užtikrinti 20 % energijos vartojimo efektyvumą, dėl kurio susitarta 2010 m. birželio mėn. Europos Vadovų Tarybos susitikime

([1]) OL C 24, 2012 1 28, p. 134.
([2]) OL C 54, 2012 2 23, p. 49.
([3]) 2012 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2012 m. spalio 4 d. Tarybos sprendimas.

▼B

ir nuo kurio šiuo metu nukrypta. Pagal 2007 m. parengtas prognozes 2020 m. pirminės energijos suvartojimas sudarytų 1 842 mln. tne. 20 % sumažinus energijos suvartojimą, 2020 m. bus suvartojama 1 474 mln. tne, t. y. 368 mln. tne mažiau, palyginti su prognozėmis;

(3) 2010 m. birželio 17 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose energijos vartojimo efektyvumo tikslas patvirtintas kaip vienas iš Sąjungos naujos darbo vietų kūrimo ir pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategijos (toliau – strategija „Europa 2020“) pagrindinių tikslų. Vykstant šiam procesui ir siekdamos šį tikslą įgyvendinti nacionaliniu lygiu, valstybės narės, glaudžiai bendradarbiaudamos su Komisija, privalo nustatyti nacionalinius tikslus ir savo nacionalinėse reformų programose nurodyti, kaip ketina juos pasiekti;

(4) 2010 m. lapkričio 10 d. Komisijos komunikate „Energetika 2020“ energijos vartojimo efektyvumas laikomas 2020 m. Sąjungos energetikos strategijos pagrindu ir išreiškiamas poreikis nustatyti naują energijos vartojimo efektyvumo strategiją, kuri visoms valstybėms narėms leistų energijos naudojimą atsieti nuo ekonomikos augimo;

(5) 2010 m. gruodžio 15 d. rezoliucijoje dėl energijos vartojimo efektyvumo veiksmų plano persvarstymo Europos Parlamentas paragino Komisiją į persvarstytą energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planą įtraukti priemones, kuriomis būtų panaikintas atotrūkis, trukdantis 2020 m. pasiekti bendrą Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo tikslą;

(6) viena iš strategijos „Europa 2020“ iniciatyvų – 2011 m. sausio 26 d. Komisijos patvirtinta pavyzdinė taupiai išteklius naudojančios Europos iniciatyva. Joje energijos vartojimo efektyvumas nurodomas kaip vienas iš pagrindinių aspektų užtikrinant energijos išteklių naudojimo tvarumą;

(7) 2011 m. vasario 4 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose pripažinta, kad nukrypta nuo Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo tikslo ir kad reikia imtis ryžtingų veiksmų, kad būtų panaudotas didžiulis didesnio energijos taupymo pastatuose, transporte ir produktuose bei procesuose potencialas. Tose išvadose taip pat numatoma, kad ne vėliau kaip 2013 m. bus atlikta Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo tikslo įgyvendinimo peržiūra ir prireikus svarstomos tolesnės priemonės;

(8) 2011 m. kovo 8 d. Komisija priėmė Komunikatą dėl 2011 m. efektyvaus energijos vartojimo plano. Komunikatu patvirtinta, kad Sąjungai sunkiai sekasi siekti savo energijos vartojimo efektyvumo tikslo. Taip yra nepaisant pažangos, pasiektos įgyvendinant energijos vartojimo efektyvumo politikos kryptis, nurodytas nacionaliniuose energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planuose, kuriuos valstybės narės pateikė vykdydamos 2006 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/32/EB dėl energijos galutinio vartojimo efektyvumo ir energetinių paslaugų ([1]) reikalavimus. Pirminė antrųjų veiksmų planų analizė patvirtina, kad Sąjungai sunkiai sekasi. Padėčiai ištaisyti 2011 m. efektyvaus energijos vartojimo plane nurodytos kelios energijos vartojimo efektyvumo politikos kryptys ir priemonės,

([1]) OL L 114, 2006 4 27, p. 64.

▼B

apimančios visą energijos tiekimo grandinę, įskaitant energijos gamybą, perdavimą ir skirstymą; viešojo sektoriaus vadovaujamąjį vaidmenį energijos vartojimo efektyvumo srityje; pastatus ir įrenginius; pramonę; taip pat poreikį galutiniams vartotojams suteikti galimybę valdyti savo energijos vartojimą. Energijos vartojimo efektyvumas transporto sektoriuje tuo pačiu metu svarstytas 2011 m. kovo 28 d. transportui skirtoje baltojoje knygoje. Visų pirma baltosios knygos 26 iniciatyvoje raginama nustatyti tinkamus visų rūšių transporto priemonių CO_2 išmetimo standartus, prireikus juos papildant efektyvaus energijos vartojimo reikalavimais, susijusiais su visų rūšių varymo sistemomis;

(9) be to, 2011 m. kovo 8 d. Komisija patvirtino Konkurencingos mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos sukūrimo iki 2050 m. planą, kuriame nustatė poreikį daugiau dėmesio skirti energijos vartojimo efektyvumui;

(10) tokiomis aplinkybėmis būtina atnaujinti Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo reglamentavimo teisės aktų sistemą ir priimti direktyvą, kuria būtų siekiama bendro energijos vartojimo efektyvumo tikslo – sutaupyti 20 % Sąjungoje suvartojamos pirminės energijos ne vėliau kaip 2020 m., o po 2020 m. toliau didinti energijos vartojimo efektyvumą. Tuo tikslu šia direktyva turėtų būti sukurta bendra energijos vartojimo efektyvumo skatinimo Sąjungoje sistema ir nustatyti konkretūs veiksmai, kuriais būtų įgyvendinami kai kurie į 2011 m. efektyvaus energijos vartojimo planą įtraukti pasiūlymai ir būtų išnaudotas jame nurodytas didelis neišnaudotas energijos taupymo potencialas;

(11) 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendime Nr. 406/2009/EB dėl valstybių narių pastangų mažinti jų šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, Bendrijai siekiant įvykdyti įsipareigojimus iki 2020 m. sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas ([1]), reikalaujama, kad Komisija įvertintų Sąjungos ir jos valstybių narių pažangą siekiant ne vėliau kaip 2020 m. energijos vartojimą sumažinti 20 %, palyginti su prognozėmis, ir ne vėliau kaip 2012 m. pateiktų ataskaitą. Jame taip pat nurodyta, kad, siekiant padėti valstybėms narėms įvykdyti Sąjungos įsipareigojimus dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų, Komisija ne vėliau kaip 2012 m. gruodžio 31 d. turėtų pasiūlyti ryžtingesnes arba naujas priemones energijos vartojimo efektyvumo didinimui paspartinti. Šia direktyva vykdomas minėtas reikalavimas. Be to, ja padedama siekti veiksmų plane numatytų tikslų 2050 m. pereiti prie konkurencingos mažo anglies dioksido kiekio ekonomikos, visų pirma mažinant energetikos sektoriaus išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, ir ne vėliau kaip 2050 m. pasiekti elektros energijos gamybos neišmetant teršalų tikslą;

(12) norint išnaudoti visą energijos taupymo potencialą, reikia laikytis integruoto požiūrio, apimančio taupymą energijos tiekimo ir galutinio naudojimo sektoriuose. Kartu reikėtų sugriežtinti 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/8/EB dėl termofikacijos skatinimo, remiantis naudingosios šilumos paklausa vidaus energetikos rinkoje ([2]) ir Direktyvos 2006/32/EB nuostatas;

([1]) OL L 140, 2009 6 5, p. 136.
([2]) OL L 52, 2004 2 21, p. 50.

▼B

(13) pageidautina, kad 20 % energijos vartojimo efektyvumo tikslas būtų pasiektas kartu įgyvendinant konkrečias nacionalines ir Europos priemones, kuriomis įvairiose srityse skatinama efektyviai vartoti energiją. Turėtų būti reikalaujama, kad valstybės narės nustatytų nacionalinius orientacinius energijos vartojimo efektyvumo tikslus, sistemas ir programas. Komisija turėtų įvertinti šiuos tikslus ir kiekvienos atskiros valstybės narės pastangas, taip pat padarytos pažangos duomenis, kad įvertintų tikimybę pasiekti bendrą Sąjungos tikslą ir kiek individualių pastangų pakanka bendram tikslui pasiekti. Todėl Komisija turėtų atidžiai stebėti, kaip įgyvendinamos nacionalinės energijos vartojimo efektyvumo programos taikant patikslintą teisės aktų sistemą ir įgyvendinant procesą „Europa 2020“. Nustatydamos nacionalinius orientacinius energijos vartojimo efektyvumo tikslus valstybės narės turėtų turėti galimybę atsižvelgti į nacionalines aplinkybes, kurios turi įtakos pirminės energijos vartojimui, pavyzdžiui, į likusį ekonomiškai efektyvaus energijos taupymo potencialą, energijos importo ir eksporto pokyčius, visų atsinaujinančiųjų energijos šaltinių plėtojimą, branduolinę energiją, anglies dioksido surinkimą ir saugojimą ir veiksmus ankstyvajame etape. Nagrinėdama galimus scenarijus, Komisija turėtų konsultuotis su valstybėmis narėmis dėl galimų prielaidų ir galimų scenarijų rezultatų projektų tinkamu laiku ir skaidriai. Reikia tobulinti energijos vartojimo efektyvumo priemonių poveikio ir turimų technologijų bei jų veiklos rezultatų poveikio galimus scenarijus;

(14) 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją ([1]) nurodoma, kad Kipras ir Malta dėl to, kad yra salos ir turi atokių regionų požymių, priklauso nuo aviacijos kaip transporto rūšies, kuri labai svarbi jų piliečiams ir ekonomikai. Todėl Kipro ir Maltos nacionalinio oro transporto suvartojamos energijos bendrasis galutinis kiekis yra neproporcingai didelis, t. y. 2005 m. Bendrijos vidurkis viršijamas daugiau nei tris kartus, ir todėl šios valstybės yra neproporcingai veikiamos esamų technologijų ir reguliavimo trūkumų;

(15) bendra viešųjų išlaidų suma lygi 19 % Sąjungos bendrojo vidaus produkto. Todėl viešasis sektorius yra svarbi varomoji jėga siekiant skatinti rinkos perėjimą prie efektyvesnių produktų, pastatų ir paslaugų bei daryti poveikį piliečių ir įmonių elgsenai energijos vartojimo srityje. Be to, energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonėmis mažinant energijos vartojimą gali būti sudarytos sąlygos viešuosius išteklius panaudoti kitais tikslais. Nacionalinio, regionų ir vietos lygio viešosios organizacijos turėtų atlikti pavyzdinį vaidmenį energijos vartojimo efektyvumo srityje;

(16) atsižvelgiant į tai, kad 2011 m. birželio 10 d. Tarybos išvadose „2011 m. efektyvaus energijos vartojimo planas“ pabrėžta, kad pastatai sunaudoja 40 % viso galutinės Sąjungos suvartojamos energijos kiekio, ir siekiant pasinaudoti ekonomikos augimo ir užimtumo galimybėmis amatų ir statybos sektoriuose, taip pat statybos produktų gamybos srityje ir tokiose profesinės veiklos

([1]) OL L 140, 2009 6 5, p. 16.

▼B

srityse, kaip architektūra, konsultavimas ir inžinerija, valstybės narės turėtų sudaryti ilgalaikę strategiją ateičiai po 2020 m., skirtą investicijų telkimui gyvenamųjų ir komercinės paskirties pastatų renovacijos srityje siekiant pagerinti pastatų fondo energinį naudingumą. Ta strategija turėtų būti skirta ekonomiškai efektyviai esminei renovacijai, kuri paskatina atnaujinimą, dėl kurio gauto ir galutinės energijos suvartojimo kiekis pastate žymiai sumažėja, palyginti su suvartojimo lygiu prieš renovaciją, taip sudarant sąlygas labai dideliam energiniam naudingumui. Tokia esminė renovacija taip pat galėtų būti vykdoma etapais;

(17) reikia didinti pastatų renovavimo normą, nes dabartinis pastatų fondas yra vienintelis didžiausią potencialą energijos taupymo srityje turintis sektorius. Be to, pastatai yra itin svarbūs siekiant Sąjungos tikslo išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ne vėliau kaip 2050 m. sumažinti 80–95 %, palyginti su 1990 m. Viešosioms organizacijoms priklausantys pastatai sudaro didelę pastatų fondo dalį ir visuomeniniame gyvenime jiems skiriama daug dėmesio. Todėl tikslinga nustatyti centrinės valdžios subjektams priklausančių ir jos naudojamų pastatų valstybės narės teritorijoje metinę renovavimo normą, kad būtų padidintas jų energinis naudingumas. Ši renovavimo norma neturėtų daryti poveikio 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo ([1]) nustatytiems įsipareigojimams dėl beveik nulinės energijos pastatų. Šioje direktyvoje nustatytu įpareigojimu renovuoti centrinės valdžios subjektų pastatus papildoma minėta direktyva, kurioje reikalaujama, kad valstybės narės užtikrintų, kad iš esmės renovuojant esamus pastatus jų energinis naudingumas būtų padidintas taip, kad jie atitiktų būtiniausius energinio naudingumo reikalavimus. Valstybės narės turėtų galėti imtis alternatyvių ekonomiškai efektyvių priemonių, kad būtų užtikrintas jų centrinės valdžios subjektų turto fondui priskiriamų pastatų lygiavertis energinio naudingumo padidinimas. Įpareigojimas renovuoti centrinės valdžios subjektų pastatų patalpas turėtų būti taikomas administraciniams padaliniams, turintiems kompetenciją visoje valstybės narės teritorijoje. Kai konkrečioje valstybėje narėje ir konkrečios kompetencijos srityje tokių atitinkamų visą teritoriją apimančių administracinių padalinių nesama, įpareigojimas turėtų būti taikomas tiems administraciniams padaliniams, kurių kiekvieno turimas kompetencijos sritis apjungus apimama visa teritorija;

(18) kai kurios valstybių narių savivaldybės ir kitos viešosios organizacijos jau ėmėsi įgyvendinti integruotą požiūrį į energijos taupymą ir tiekimą, pavyzdžiui, vykdydamos tvarios energetikos veiksmų planus (pvz., parengtus pagal Merų pakto iniciatyvą) ir taikydamos integruotus urbanistinius metodus, kurie apima ne vien atskiras pastatams ar transporto rūšims taikomas intervencines priemones. Valstybės narės turėtų skatinti savivaldybes ir kitas viešąsias organizacijas priimti integruotus tvaraus energijos vartojimo efektyvumo planus, kuriuose būtų nustatyti aiškūs

([1]) OL L 153, 2010 6 18, p. 13.

▼B

tikslai, įtraukti piliečius į šių planų rengimą bei įgyvendinimą ir tinkamai juos informuoti apie šių planų turinį ir pažangą siekiant tikslų. Vykdant tokius planus gali būti sutaupyta daug energijos, ypač jei jie būtų įgyvendinami pasitelkiant energijos naudojimo vadybos sistemas, kurios sudaro sąlygas atitinkamoms viešosioms organizacijoms geriau valdyti savo energijos vartojimą. Turėtų būti skatinamas miestų, miestelių ir kitų viešųjų organizacijų keitimasis patirtimi, susijusia su naujoviškesnių priemonių taikymu;

(19) pirkdami tam tikrus produktus ir paslaugas, taip pat įsigydami ir nuomodami pastatus, centrinės valdžios subjektai, sudarantys viešojo darbų, prekių ar paslaugų pirkimo sutartis, turėtų tapti sektinu pavyzdžiu ir priimti efektyvų energijos vartojimą užtikrinančius pirkimo sprendimus. Tai turėtų būti taikoma administraciniams padaliniams, turintiems kompetenciją visoje valstybės narės teritorijoje. Kai konkrečioje valstybėje narėje ir konkrečios kompetencijos srityje tokių atitinkamų visą teritoriją apimančių administracinių padalinių nesama, įpareigojimas turėtų būti taikomas tiems administraciniams padaliniams, kurių kiekvieno turimas kompetencijos sritis apjungus apimama visa teritorija. Tačiau tai neturėtų daryti poveikio Sąjungos viešųjų pirkimų srities direktyvų nuostatoms. Kitų produktų nei tie, kuriems taikomi šioje direktyvoje nurodyti pirkimams taikomi energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai, atveju valstybės narės turėtų viešąsias organizacijas skatinti atsižvelgti į pirkinio energijos vartojimo efektyvumą;

(20) įvertinus galimybę Sąjungos lygiu nustatyti „baltųjų sertifikatų“ sistemą, paaiškėjo, kad dabartinėmis aplinkybėmis taikant tokią sistemą atsirastų pernelyg didelių administracinių išlaidų ir kiltų grėsmė, kad energijos taupymas bus sutelktas tam tikrose valstybėse narėse, o ne taikomas visoje Sąjungoje. Tokios Sąjungos lygio schemos tikslą bent jau šiame etape būtų galima geriau pasiekti taikant nacionalines energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemas energetikos komunalinėms įmonėms ar kitas alternatyvias politikos priemones, kuriomis galima sutaupyti tiek pat energijos. Tokių sistemų užmojo lygį tikslinga nustatyti bendroje sistemoje Sąjungos lygiu, kartu suteikiant valstybėms narėms daug lankstumo, kad jos galėtų visapusiškai atsižvelgti į nacionalinę rinkos dalyvių organizacinę struktūrą, konkrečias energetikos sektoriaus aplinkybes ir galutinių vartotojų įpročius. Taikant bendrą sistemą energetikos komunalinėms įmonėms turėtų būti suteikta galimybė siūlyti energetines paslaugas visiems galutiniams vartotojams, o ne tik tiems, kuriems jos parduoda energiją. Taip energetikos rinkoje didėja konkurencija, nes energetikos komunalinės įmonės, teikdamos papildomas energetines paslaugas, gali diferencijuoti savo produktą. Taikant bendrą sistemą valstybėms narėms turėtų būti suteikiama galimybė į savo nacionalinę sistemą įtraukti reikalavimus, kuriais būtų siekiama socialinio tikslo, visų pirma siekiant užtikrinti, kad pažeidžiami vartotojai galėtų pasinaudoti didesnio energijos vartojimo efektyvumo teikiama nauda. Valstybės narės, remdamosi objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais, turėtų nustatyti, kurie energijos skirstytojai ar mažmeninės prekybos energija įmonės turėtų būti įpareigoti pasiekti šioje direktyvoje nustatytą galutinio energijos suvartojimo taupymo tikslą.

▼B

Valstybėms narėms visų pirma turėtų būti leidžiama netaikyti šio įpareigojimo smulkiems energijos skirstytojams, smulkioms mažmeninės prekybos energija įmonėms ir mažiems energetikos sektoriams, kad būtų išvengta neproporcingos administracinės naštos. 2008 m. birželio 25 d. Komisijos komunikate išdėstyti principai, į kuriuos turėtų atsižvelgti šios galimybės netaikyti nusprendusios valstybės narės. Siekiant remti nacionalines energijos vartojimo efektyvumo iniciatyvas įpareigotosios šalys pagal nacionalines energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemas galėtų įvykdyti savo įsipareigojimus kasmet mokėdamos į nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo fondą sumą, lygią investicijoms, kurių reikalaujama taikant sistemą;

(21) atsižvelgiant į visa apimančią būtinybę atkurti viešųjų finansų tvarumą ir fiskalinį konsolidavimą, įgyvendinant konkrečias priemones, kurioms taikoma ši direktyva, turėtų būti tinkamai atsižvelgiama į ekonominį efektyvumą valstybės narės lygiu įgyvendinant energijos vartojimo efektyvumo priemones, nustatytas atlikus tinkamą jų analizę ir įvertinimą;

(22) reikalavimas, kad būtų pasiektas tikslas sutaupyti per metus galutiniams vartotojams parduotos energijos, palyginti su tuo, kiek energijos būtų parduota, nėra pardavimo ar energijos vartojimo ribojimas. Valstybės narės turėtų turėti galimybę apskaičiuojant galutiniams vartotojams parduotos energijos kiekį neįtraukti viso ar dalies 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB, nustatančios šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ([1]), I priede nurodytai eksploatavimo veiklai suvartotos parduotos energijos kiekio, kadangi pripažįstama, kad kai kuriuose šių veiklos sričių sektoriuose ar jų pošakiuose anglies dioksido nutekėjimo rizika gali būti didelė. Tikslinga, kad valstybės narės žinotų sistemų sąnaudas, kad galėtų tiksliai įvertinti priemonių kaštus;

(23) nedarant poveikio 7 straipsnio reikalavimams ir siekiant sumažinti administracinę naštą, kiekviena valstybė narė gali sugrupuoti visas politikos priemones, skirtas 7 straipsnio įgyvendinimui, išsamioje nacionalinėje energijos vartojimo efektyvumo programoje;

(24) norint išnaudoti energijos taupymo potencialą tam tikruose rinkos segmentuose, kuriuose paprastai nėra teikiamos komercinės energijos vartojimo audito paslaugos (pvz., mažosiose ir vidutinėse įmonėse (MVĮ)), valstybės narės turėtų parengti programas, kuriomis MVĮ būtų skatinamos leisti atlikti energijos vartojimo auditą. Energijos vartojimo auditas turėtų būti privalomas ir reguliariai atliekamas didelėse įmonėse, nes jose gali būti sutaupyta daug energijos. Atliekant energijos vartojimo auditą turėtų būti atsižvelgta į atitinkamus Europos ar tarptautinius standartus, pavyzdžiui, EN ISO 50001 (Energijos naudojimo vadybos sistemos) arba EN 16247-1 (Energetiniai auditai), arba, jei įtraukiamas energijos auditas – EN ISO 14000 (Aplinkos apsaugos

([1]) OL L 275, 2003 10 25, p. 32.

▼B

vadybos sistemos), ir tokiu būdu auditas atitiktų šios direktyvos VI priedo nuostatas, nes tokios nuostatos neviršija šiuose atitinkamuose standartuose pateiktų reikalavimų. Šiuo metu yra rengiamas konkretus Europos standartas, taikytinas energijos vartojimo auditui;

(25) tais atvejais, kai energijos vartojimo auditą atlieka įmonių vidaus ekspertai, dėl būtinybės užtikrinti nepriklausomumą šie ekspertai negali tiesiogiai dalyvauti veikloje, kurios auditas atliekamas;

(26) kuriant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, reikėtų atsižvelgti į plačiai taikant ekonomiškai efektyvias technologines naujoves, pvz., pažangiuosius skaitiklius, padidėjusį efektyvumą ir sutaupytą energiją. Jeigu įrengti pažangieji skaitikliai, įmonės neturėtų jų naudoti išrašydamos nepagrįstas sąskaitas atgaline data;

(27) elektros energijos atveju pagal 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/72/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių ([1]), kurioje pažangiųjų skaitiklių diegimas įvertintas teigiamai, ne mažiau nei 80 % vartotojų ne vėliau kaip 2020 m. turėtų būti aprūpinti pažangiomis matavimo sistemomis. Dujų atveju pagal 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių ([2]), kurioje pažangių matavimo sistemų diegimas įvertintas teigiamai, valstybės narės arba bet kuri jų paskirta kompetentinga valdžios institucija turėtų parengti išmanių matavimo sistemų įdiegimo tvarkaraštį;

(28) naudoti individualius skaitiklius arba šilumos sąnaudų skirstytuvus centralizuoto šilumos tiekimo arba bendro centrinio šildymo sistemos tiekiamos šilumos individualiam suvartojimui skaičiuoti daugiabučiuose pastatuose yra naudinga, jei galutiniai vartotojai turi priemonių savo individualiam vartojimui kontroliuoti. Todėl juos naudoti tikslinga tik pastatuose, kurių radiatoriuose yra įmontuoti termostatiniai radiatorių vožtuvai;

(29) kai kuriuose daugiabučiuose pastatuose, į kuriuos šiluma tiekiama centralizuoto šilumos tiekimo arba bendro centrinio šildymo sistemomis, naudoti tikslius individualius šilumos skaitiklius būtų techniniu požiūriu sudėtinga ir brangu, nes šildymui naudojamas karštas vanduo į butus patenka ir iš jų pašalinamas keliose vietose. Tačiau galima daryti prielaidą, kad individualus šilumos vartojimo skaičiavimas daugiabučiuose pastatuose techniniu požiūriu yra įmanomas, jei įrengiant individualius skaitiklius nereikėtų keisti pastato viduje esančio vamzdyno, skirto šildymui karštu vandeniu. Tokiuose pastatuose individualų šilumos suvartojimą galima skaičiuoti šilumos sąnaudų skirstytuvais, įrengtais kiekviename radiatoriuje;

(30) Direktyvoje 2006/32/EB nurodyta, kad valstybės narės turi užtikrinti, kad galutiniams vartotojams konkurencingomis kainomis būtų pateikiami individualūs skaitikliai, kurie tiksliai atspindi

([1]) OL L 211, 2009 8 14, p. 55.
([2]) OL L 211, 2009 8 14, p. 94.

▼B

faktinį energijos suvartojimą ir pateikia informaciją apie tikslų laiką, kada ji buvo suvartota. Daugeliu atvejų šis reikalavimas taikomas, kai yra tam tikros sąlygos: tai turi būti techniškai įmanoma, pagrįsta finansiškai ir proporcinga galimam sutaupyti energijos kiekiui. Kai prie tinklo prijungiamas naujas pastatas arba kai pastate atliekama kapitalinė renovacija, kaip apibrėžta Direktyvoje 2010/31/ES, tokie individualūs skaitikliai turėtų būti pateikiami visada. Direktyvoje 2006/32/EB taip pat yra nurodyta, kad aiškios sąskaitos pagal faktinį energijos suvartojimą turėtų būti išrašomos pakankamai dažnai, kad pirkėjai galėtų reguliuoti savo energijos suvartojimą;

(31) direktyvose 2009/72/EB ir 2009/73/EB nurodyta, kad valstybės narės turi užtikrinti pažangių matavimo sistemų diegimą, kad jas naudodami vartotojai galėtų aktyviai dalyvauti elektros energijos ir dujų tiekimo rinkose. Kalbant apie elektros energiją, vietovėse, kuriose pažangių skaitiklių diegimas vertinamas kaip ekonomiškai efektyvus, ne vėliau kaip 2020 m. bent 80 % vartotojų turi būti įdiegtos pažangios matavimo sistemos. Kalbant apie gamtines dujas, terminas nenurodytas, tačiau reikalaujama parengti įdiegimo darbotvarkę. Tose direktyvose taip pat nurodyta, kad galutiniai vartotojai turi būti tinkamai informuojami apie faktinį elektros energijos / dujų suvartojimą ir kaštus pakankamai dažnai, kad jie galėtų reguliuoti savo suvartojimą;

(32) direktyvų 2006/32/EB, 2009/72/EB ir 2009/73/EB nuostatų dėl matavimo ir sąskaitų išrašymo poveikis energijos taupymui buvo ribotas. Daugelyje Sąjungos šalių šiomis nuostatomis nebuvo pasiekta, kad vartotojai gautų naujausią informaciją apie energijos suvartojimą ar kad būtų išrašomos sąskaitos, grindžiamos faktiškai suvartotu kiekiu, tokiu dažnumu, kuris, sprendžiant iš tyrimų rezultatų, sudarytų galimybes vartotojams reguliuoti energijos vartojimą. Patalpų šildymo ir karšto vandens tiekimo daugiabučiuose pastatuose sektoriuose dėl nepakankamo šių nuostatų aiškumo piliečiai pateikė daugybę skundų;

(33) siekiant, kad galutiniai vartotojai turėtų geresnes galimybes gauti matavimo sistemų informaciją ir sąskaitas už individualų energijos suvartojimą, atsižvelgiant į galimybes, siejamas su pažangių matavimo sistemų ir pažangių skaitiklių diegimo procesu valstybėse narėse, yra svarbu, kad Sąjungos teisės aktų reikalavimai šioje srityje būtų kuo aiškesni. Tai turėtų padėti sumažinti pažangių matavimo sistemų, turinčių tam tikras funkcijas, padedančias sutaupyti daugiau energijos, diegimo kaštus ir paskatinti energetinių paslaugų rinkų ir paklausos valdymo vystymą. Įdiegus pažangias matavimo sistemas, sudaromos sąlygos dažnai išrašyti sąskaitas, grindžiamas faktiniu suvartojimu. Tačiau taip pat reikia išaiškinti reikalavimus, keliamus galimybei gauti informaciją ir sąžiningas bei tikslias sąskaitas, grindžiamas faktiniu suvartojimu, išrašomas tais atvejais, kai pažangieji skaitikliai iki 2020 m. nebus įrengti, be kita ko, reikalavimus, susijusius su individualaus šilumos, vėsumos ir karšto vandens daugiabučiuose pastatuose, į kuriuos šiluma, vėsuma ir karštas vanduo tiekiami centralizuotomis šilumos / vėsumos tiekimo sistemomis arba atskira tokiuose pastatuose įrengta šilumos tiekimo sistema, suvartojimo matavimu ir sąskaitų išrašymu;

▼B

(34) rengdamos energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, valstybės narės turėtų deramai atsižvelgti į poreikį užtikrinti tinkamą vidaus rinkos veikimą ir darnų *acquis* įgyvendinimą laikantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo;

(35) didelio naudingumo kogeneracija bei centralizuotas šilumos ir vėsumos tiekimas suteikia daug pirminės energijos taupymo galimybių, kurios Sąjungoje iš esmės nėra išnaudotos. Valstybės narės turėtų atlikti išsamų didelio naudingumo kogeneracijos ir centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo galimybių vertinimą. Šie vertinimai turėtų būti atnaujinami Komisijos prašymu, kad investuotojams būtų suteikta informacija apie nacionalinius plėtros planus ir būtų prisidėta kuriant stabilią ir palankią investavimo aplinką. Naujuose elektros energijos gamybos įrenginiuose ir esamuose iš esmės atnaujintuose įrenginiuose arba įrenginiuose, kurių leidimas ar licencija atnaujinta, vadovaujantis kaštų ir naudos analize, iš kurios matyti kaštus viršijanti nauda, turėtų būti įrengti didelio naudingumo kogeneracijos įrenginiai, kad būtų panaudota atliekinė šiluma, susidaranti gaminant elektrą. Vėliau ši atliekinė šiluma galėtų būti perduodama centralizuoto šilumos tiekimo tinklais ten, kur jos reikia. Atvejai, dėl kurių gali reikėti taikyti leidimų išdavimo kriterijus, paprastai bus atvejai, dėl kurių taip pat reikia taikyti reikalavimus leidimams pagal 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų ([1]) ir leidimų išdavimui pagal Direktyvą 2009/72/EB;

(36) gali būti tikslinga užtikrinti, kad branduolinės energijos įrenginiai ar elektros energijos gamybos įrenginiai, kuriems reikia naudotis geologiniu saugojimu, numatytu 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2009/31/EB dėl anglies dioksido geologinio saugojimo ([2]), būtų vietovėse, kuriose naudoti atliekinę šilumą naudojant didelio naudingumo kogeneraciją arba tiekiant ją centralizuoto šilumos ar vėsumos tiekimo tinklui nėra ekonomiškai efektyvu. Todėl valstybės narės turėtų turėti galimybę netaikyti šiems įrenginiams įpareigojimo atlikti kaštų ir naudos analizę dėl įrenginio aprūpinimo įranga, kuri sudarytų sąlygas panaudoti atliekinę šilumą naudojant didelio naudingumo kogeneracijos įrenginį. Be to turėtų būti galima tiems didžiausios apkrovos ir atsarginiams įrenginiams, kuriuos planuojama eksploatuoti mažiau nei 1 500 veikimo valandų per metus (svyruojantis penkerių metų vidurkis), netaikyti reikalavimo tai pat gaminti ir šilumą;

(37) tikslinga, kad valstybės narės skatintų taikyti priemones ir procedūras, kuriomis būtų skatinama įrengti kogeneracijos įrenginius, kurių bendra nominali šiluminė galia yra mažesnė nei 20 MW, siekiant skatinti paskirstytą energijos gamybą;

([1]) OL L 334, 2010 12 17, p. 17.
([2]) OL L 140, 2009 6 5, p. 114.

▼B

(38) didelio naudingumo kogeneraciją reikėtų apibrėžti kaip energijos kiekį, kuris sutaupomas vietoj atskiros šilumos ir elektros energijos gamybos vykdant bendrą gamybą. Sąjungos teisės aktuose vartojamų kogeneracijos ir didelio naudingumo kogeneracijos terminų apibrėžtys neturėtų daryti poveikio kitokių apibrėžčių vartojimui nacionalinės teisės aktuose kitais tikslais, nei numatyta atitinkamuose Sąjungos teisės aktuose. Siekiant sutaupyti kuo daugiau energijos ir neprarasti energijos taupymo galimybių, daugiausia dėmesio reikėtų skirti kogeneracijos įrenginių eksploatavimo sąlygoms;

(39) siekiant padidinti skaidrumą, kad galutinis vartotojas galėtų rinktis tarp kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos ir kitais būdais pagamintos elektros energijos, remiantis suderintosiomis naudingumo atskaitos vertėmis turėtų būti suteikiama didelio naudingumo kogeneracijos kilmės garantija. Kilmės garantijos sistemos pačios savaime nesuteikia teisės naudotis nacionaliniais paramos mechanizmais. Svarbu, kad visų rūšių elektros energijai, pagamintai didelio naudingumo kogeneracijos būdu, būtų taikomos kilmės garantijos. Kilmės garantijas reikėtų aiškiai atskirti nuo keičiamųjų pažymėjimų;

(40) reikėtų atsižvelgti į kogeneracijos ir centralizuoto šilumos bei vėsumos tiekimo sektorių, kurie apima daug mažų ir vidutinio dydžio gamintojų, specifinę struktūrą, ypač peržiūrint leidimų statyti kogeneracijos galios ar susijusius tinklus išdavimo administracines procedūras, taikant principą „Visų pirma galvokime apie mažuosius“;

(41) dauguma Sąjungos įmonių yra MVĮ. Sąjungai jos teikia didžiulių energijos taupymo galimybių. Kad padėtų MVĮ pradėti taikyti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, valstybės narės turėtų nustatyti palankią sistemą, kuria būtų siekiama MVĮ teikti techninę pagalbą ir tikslinę informaciją;

(42) Direktyvoje 2010/75/ES energijos vartojimo efektyvumas nurodytas kaip vienas iš kriterijų, kurie taikomi nustatant geriausius esamus gamybos būdus ir kuriais reikėtų remtis nustatant įrenginių, kuriems ta direktyva taikoma, įskaitant degimo įrenginius, kurių bendra nominali šiluminė galia yra 50 MW ar didesnė, leidimų išdavimo sąlygas. Tačiau pagal tą direktyvą valstybėms narėms suteikiama galimybė nenustatyti su energijos vartojimo efektyvumu susijusių reikalavimų deginimo įrenginių ar kitų įrenginių, kurie anglies dioksidą išskiria eksploatavimo vietoje, veiklai, nurodytai Direktyvos 2003/87/EB I priede. Valstybės narės galėtų įtraukti informaciją apie energijos vartojimo efektyvumo lygius į savo ataskaitas, teikiamas pagal Direktyvą 2010/75/ES;

(43) remdamosi objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais ir atsižvelgdamos į gaires ir kodeksus, parengtus laikantis 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento

▼B

(EB) Nr. 714/2009 dėl prieigos prie tarpvalstybinių elektros energijos mainų tinklo sąlygų ([1]) ir 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 715/2009 dėl teisės naudotis gamtinių dujų perdavimo tinklais sąlygų ([2]) valstybės narės turėtų nustatyti taisykles, kuriomis būtų reglamentuojamas tinklų sujungimo ir sustiprinimo, taip pat techninio pritaikymo, reikalingo naujiems didelio naudingumo kogeneracijos būdu gaminamos elektros energijos gamintojams integruoti, kaštų padengimas ir pasidalijimas. Didelio naudingumo kogeneracijos būdu gaminamos elektros energijos gamintojams turėtų būti leidžiama skelbti kvietimą dalyvauti sujungimo darbų konkurse. Reikėtų sudaryti palankesnes prieigos prie didelio naudingumo kogeneracijos būdu gaminamos elektros energijos tinklo sistemos sąlygas, visų pirma mažos galios ir labai mažos galios kogeneracijos įrenginiams. Laikydamosi Direktyvos 2009/72/EB 3 straipsnio 2 dalies ir Direktyvos 2009/73/EB 3 straipsnio 2 dalies valstybės narės gali elektros energijos ir dujų sektoriuose veikiančioms įmonėms nustatyti su viešosiomis paslaugomis susijusius įpareigojimus, be kita ko, susijusius su energijos vartojimo efektyvumu;

(44) reagavimas į paklausą yra svarbi energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonė, kadangi tai padeda gerokai padidinti vartotojų arba jų paskirtų trečiųjų šalių galimybes imtis veiksmų, susijusių su vartojimu ir sąskaitų informacija, – tai mechanizmas, kuriuo mažinamas ar keičiamas vartojimas, dėl to energijos galima sutaupyti tiek galutinio vartojimo atveju, tiek energijos gamyboje, perdavime ir skirstyme, tinkamiau naudojant tinklus ir gamybos įrenginius;

(45) reaguojant į paklausą gali būti remiamasi tuo, kaip galutiniai vartotojai reaguoja į kainų signalus, arba pastatų automatizavimu. Turėtų būti gerinamos reagavimo į paklausą sąlygos ir galimybės, be kita ko, ir smulkiųjų galutinių vartotojų atveju. Todėl atsižvelgiant į tolesnį pažangiųjų tinklų diegimą, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad nacionalinės energetikos reguliavimo institucijos galėtų užtikrinti, kad tinklų tarifais ir taisyklėmis būtų skatinamas energijos vartojimo efektyvumo didinimas ir skatinama dinamiška kainodara atsižvelgiant į galutinių vartotojų reagavimo į paklausą priemones. Turėtų būti siekiama užtikrinti rinkos integravimą ir patekimo į rinką vienodomis sąlygomis galimybes, kurios taikomos ne tik gamybai, bet ir paklausos ištekliams (tiekimui ir vartotojų apkrovai). Be to, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad nacionalinės energetikos reguliavimo institucijos laikytųsi integruoto požiūrio, kuris apimtų galimas taupymo priemones energijos tiekimo ir galutinio naudojimo sektoriuose;

(46) reikėtų, kad būtų pakankamai patikimų ir kompetentingų energijos vartojimo efektyvumo srities specialistų, kad būtų užtikrintas veiksmingas šios direktyvos įgyvendinimas laiku, pavyzdžiui, kad būtų laikomasi energijos vartojimo audito ir energijos

([1]) OL L 211, 2009 8 14, p. 15.
([2]) OL L 211, 2009 8 14, p. 36.

▼B

vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemų įgyvendinimo reikalavimų. Todėl valstybės narės turėtų energetinių paslaugų teikėjams nustatyti sertifikavimo sistemas, energijos vartojimo auditą ir kitas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones;

(47) būtina toliau plėtoti energetinių paslaugų rinką siekiant užtikrinti ir energetinių paslaugų paklausą, ir pasiūlą. Šiuo klausimu gali padėti skaidrumas, pavyzdžiui, sudarant energetinių paslaugų teikėjų sąrašus. Paklausą taip pat gali padėti skatinti pavyzdinės sutartys, keitimasis geriausios praktikos pavyzdžiais ir gairės, visų pirma susijusios su sutartimis dėl energijos vartojimo efektyvumo. Kaip ir taikant kitas trečiųjų šalių finansavimo priemones, sutartyje dėl energijos vartojimo efektyvumo energetinės paslaugos gavėjas išvengia investicinių kaštų, naudodamas sutaupytos energijos finansinės vertės dalį, kad grąžintų trečiosios šalies visiškai arba iš dalies atliktas investicijas;

(48) reikia nustatyti ir panaikinti reguliavimo ir su reguliavimu nesusijusias kliūtis, trukdančias taikyti sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo ir kitas trečiųjų šalių teikiamo energijos taupymo finansavimo priemones. Šios kliūtys apima apskaitos taisykles ir praktiką, kurios visą investicijų laiką trukdo apskaitos dokumentuose tinkamai pateikti kapitalo investicijų ir per metus dėl energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupytas lėšas. Be to, nacionaliniu lygiu reikėtų šalinti esamo pastatų fondo renovavimo kliūtis, susijusias su tuo, kad paskatos padalijamos įvairiems atitinkamiems subjektams;

(49) valstybės narės ir regionai turėtų būti skatinami visapusiškai naudotis struktūriniais fondais ir Sanglaudos fondu, kad paskatintų investicijas į energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones. Investuojant į energijos vartojimo efektyvumą gali būti prisidėta prie ekonomikos augimo, užimtumo, inovacijų ir namų ūkių kuro nepritekliaus mažinimo, todėl investicijomis teigiamai prisidedama prie ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos. Galimos finansavimo sritys – energijos vartojimo efektyvumo priemonės viešuosiuose pastatuose ir būstuose, taip pat naujų gebėjimų ugdymas siekiant skatinti užimtumą energijos vartojimo efektyvumo sektoriuje;

(50) valstybės narės turėtų skatinti naudoti finansavimo priemones šios direktyvos tikslams siekti. Tokios finansavimo priemonės galėtų apimti finansinius įnašus ir baudas už tam tikrų šios direktyvos nuostatų nesilaikymą; išteklius, skirtus energijos vartojimo efektyvumui pagal Direktyvos 2003/87/EB 10 straipsnio 3 dalį; išteklius, skirtus energijos vartojimo efektyvumui pagal daugiametę finansinę programą, ypač iš sanglaudos ir struktūrinių bei kaimo plėtros fondų, ir specialias Europos finansines priemones, kaip antai Europos energijos vartojimo efektyvumo fondas;

▼B

(51) finansavimo priemonėms, kuomet įmanoma, galėtų būti naudojami ištekliai, skirti energijos vartojimo efektyvumui iš Sąjungos projektų obligacijų įplaukų; ištekliai, skirti energijos vartojimo efektyvumui iš Europos investicijų banko ir kitų Europos finansų įstaigų, visų pirma, iš Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko ir Europos Tarybos plėtros banko; ištekliai, kuriems finansų įstaigose taikomas svertas; nacionaliniai ištekliai, be kita ko, sukuriant reguliavimo ir fiskalinę sistemas, kuriomis būtų skatinama įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo iniciatyvas ir programas; pajamos iš metinių emisijos kvotų pagal Sprendimą Nr. 406/2009/EB;

(52) finansavimo priemonės visų pirma tuos įnašus, išteklius ir pajamas galėtų naudoti tam, kad būtų skatinamos privataus kapitalo investicijos ir sudaromos tam sąlygos, ypač pasitelkiant institucinius investuotojus, kartu taikant kriterijus, kuriais skiriant lėšas užtikrinamas aplinkos apsaugos ir socialinių tikslų įgyvendinimas; naudoti novatoriškus finansavimo mechanizmus (pvz., privataus kapitalo paskolų garantijas, sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo skatinančias paskolų garantijas, dotacijas, subsidijuojamas paskolas ir specialias kredito linijas, trečiųjų šalių finansavimo sistemas), mažinančius energijos vartojimo efektyvumo projektų rizikingumą, taip pat sudarančius sąlygas net ir žemų ir vidutinių pajamų namų ūkiams atlikti ekonomiškai efektyvią renovaciją; būti susietos su programomis ar agentūromis, kurios apjungs energijos taupymo projektus ir vertins jų kokybę, teiks techninę pagalbą, skatins energetinių paslaugų rinkos vystymąsi ir padės sukurti vartotojų paklausą energetinėms paslaugoms;

(53) finansavimo priemonės taip pat galėtų teikti pakankamai išteklių mokymo ir sertifikavimo programoms, kuriomis didinami ir patvirtinami gebėjimai efektyvaus energijos vartojimo srityje, remti; teikti išteklių nedidelės galios technologijų ir labai mažos galios technologijų, skirtų energijai gaminti, moksliniams tyrimams ir demonstravimo veiklai, taip pat šių technologijų diegimo paspartinimui bei tų generatorių jungtims prie tinklo optimizuoti; būti susiejamos su programomis, kurias įgyvendinant skatinamas efektyvus energijos vartojimas visuose gyvenamuosiuose būstuose, kad nebūtų energijos nepritekliaus ir gyvenamuosius būstus išnuomoję jų savininkai būtų skatinami kuo labiau padidinti savo nuosavybės energijos vartojimo efektyvumą; teikti pakankamai išteklių, kad būtų remiamas socialinis dialogas ir standartų nustatymas, siekiant didinti energijos vartojimo efektyvumą ir užtikrinti geras darbo sąlygas ir sveikatos apsaugą bei saugą darbe;

(54) turėtų būti naudojamos Sąjungos turimos finansinės priemonės ir novatoriški finansavimo mechanizmai, kad būtų pasiektas viešųjų organizacijų pastatų energinio naudingumo didinimo tikslo įgyvendinimo praktinis poveikis. Šiuo požiūriu tokių mechanizmų kūrimui valstybės narės savanoriškai gali naudoti savo pajamas, gautas iš metinių išmetamo dujų kiekio kvotų pagal Sprendimą Nr. 406/2009/EB, atsižvelgdamos į nacionalines biudžeto taisykles;

▼B

(55) įgyvendinant 20 % energijos vartojimo efektyvumo tikslą, Komisija privalės stebėti naujų priemonių poveikį Direktyvai 2003/87/EB, nustatančiai Sąjungos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą (ETS), kad būtų išsaugotos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos paskatos, kuriomis skatinamos investicijos į mažo anglies dioksido kiekio technologijas, o ETS sektoriai pasirengtų būsimoms inovacijoms. Ji turės stebėti poveikį tiems pramonės sektoriams, kuriems būdinga didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika, kaip nustatyta 2009 m. gruodžio 24 d. Komisijos sprendime 2010/2/ES, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB nustatomas sektorių ir jų pošakių, kuriems būdinga didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika, sąrašas ([1]), siekiant užtikrinti, kad šia direktyva minėtų sektorių plėtojimas būtų skatinamas ir jam nebūtų trukdoma;

(56) Direktyvoje 2006/32/EB reikalaujama, kad valstybės narės ne vėliau kaip 2016 m. patvirtintų bendrą nacionalinį orientacinį 9 % energijos taupymo tikslą, kuris įgyvendinamas naudojant energetines paslaugas bei kitas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, ir dėtų pastangas, kad jis būtų pasiektas. Toje direktyvoje nurodyta, kad valstybėms narėms patvirtinus antrąjį energijos vartojimo efektyvumo planą, prireikus ir tam tikrais atvejais Komisija turi pateikti pasiūlymų dėl papildomų priemonių, įskaitant tikslų įgyvendinimo laikotarpio pratęsimą. Jei ataskaitoje daroma išvada, kad siekiant toje direktyvoje nustatytų nacionalinių orientacinių tikslų padaryta nepakankama pažanga, šiuose pasiūlymuose turi būti atsižvelgta į tikslų mastą ir pobūdį. Kartu su šia direktyva pateiktame poveikio vertinime konstatuojama, kad valstybės narės jau siekia 9 % tikslo, kuris yra gerokai mažesnio užmojo nei vėliau patvirtintas 20 % energijos taupymo 2020 m. tikslas, todėl tikslų lygio nagrinėti nereikia;

(57) Pažangios energetikos Europai programa, įsteigta 2006 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1639/2006/EB dėl Konkurencingumo ir inovacijų bendrosios programos įsteigimo (2007–2013 m.) ([2]), kuria buvo pašalintos kliūtys rinkoje, pavyzdžiui, nepakankamas rinkos dalyvių ir institucijų informuotumas ir pajėgumas, nacionalinės techninės ar administracinės kliūtys tinkamam energijos vidaus rinkos veikimui arba darbo rinkos, kurios išvystytos nepakankamai, kad būtų įvykdytas mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos uždavinys, padėjo sukurti palankią aplinką tinkamam Sąjungos tvarios energetikos politikos įgyvendinimui. Daugelis tų kliūčių tebėra aktualios;

(58) siekiant išnaudoti su energija susijusių gaminių didžiulį energijos taupymo potencialą, turėtų būti paspartintas ir išplėstas 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/125/EB, nustatančios ekologinio projektavimo reikalavimų

([1]) OL L 1, 2010 1 5, p. 10.
([2]) OL L 310, 2006 11 9, p. 15.

▼B

su energija susijusiems gaminiams nustatymo sistemą ([1]), ir 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2010/30/ES dėl su energija susijusių gaminių suvartojamos energijos ir kitų išteklių nurodymo ženklinant gaminį ir apie jį pateikiant standartinę informaciją ([2]) įgyvendinimas. Pirmenybė turėtų būti teikiama gaminiams, kurių energijos taupymo potencialas yra didžiausias, kaip nustatyta ekologinio projektavimo darbo plane, ir atitinkamais atvejais – esamų priemonių peržiūrai;

(59) siekiant paaiškinti sąlygas, kurioms esant valstybės narės gali nustatyti energinio naudingumo reikalavimus pagal Direktyvą 2010/31/ES kartu laikantis Direktyvos 2009/125/EB ir jos įgyvendinimo priemonių, reikėtų atitinkamai iš dalies pakeisti Direktyvą 2009/125/EB;

(60) kadangi šios direktyvos tikslo, t. y. ne vėliau kaip 2020 m. pasiekti Sąjungoje 20 % energijos vartojimo efektyvumo tikslą ir sudaryti sąlygas po 2020 m. dar efektyviau vartoti energiją, valstybės narės negali deramai pasiekti nesiimdamos papildomų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių ir kadangi to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;

(61) siekiant sudaryti sąlygas prisitaikyti prie technikos pažangos ir energijos šaltinių paskirstymo pokyčių, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti teisės aktus, susijusius su remiantis Direktyva 2004/8/EB nustatytų suderintųjų naudingumo atskaitos verčių peržiūra ir šios direktyvos prieduose nurodytomis vertėmis, skaičiavimo metodais, numatytuoju pirminės energijos koeficientu ir reikalavimais. Ypač svarbu, kad Komisija parengiamųjų darbų metu tinkamai konsultuotųsi, įskaitant konsultacijas ekspertų lygiu. Ruošdama ir rengdama deleguotuosius aktus Komisija turėtų užtikrinti, kad susiję dokumentai būtų tuo pačiu metu tinkamai laiku persiųsti Europos Parlamentui ir Tarybai;

(62) siekiant užtikrinti vienodas šios direktyvos įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamasi laikantis 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai ([3]);

([1]) OL L 285, 2009 10 31, p. 10.
([2]) OL L 153, 2010 6 18, p. 1.
([3]) OL L 55, 2011 2 28, p. 13.

▼B

(63) turėtų būti panaikintos visos esminės direktyvų 2004/8/EB ir 2006/32/EB nuostatos, išskyrus Direktyvos 2006/32/EB 4 straipsnio 1–4 dalis ir jos I, III ir IV priedus. Tos pastarosios nuostatos turėtų būti toliau taikomos iki galutinio termino 9 % tikslui pasiekti. Taip pat reikėtų išbraukti Direktyvos 2010/30/ES 9 straipsnio 1 ir 2 dalis, kuriose valstybėms narėms numatyta pareiga tik stengtis įsigyti aukščiausios energinio naudingumo klasės produktus;

(64) pareiga šią direktyvą perkelti į nacionalinę teisę turėtų būti taikoma tik tų nuostatų atžvilgiu, kurios yra keičiamos iš esmės, palyginti su direktyvomis 2004/8/EB ir 2006/32/EB. Pagal tas direktyvas išlieka pareiga į nacionalinę teisę perkelti nepakeistas nuostatas;

(65) ši direktyva neturėtų daryti poveikio valstybių narių įsipareigojimams, susijusiems su direktyvų 2004/8/EB ir 2006/32/EB perkėlimo į nacionalinę teisę ir taikymo pradžios terminais;

(66) pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. valstybių narių ir Komisijos bendrą politinį pareiškimą dėl aiškinamųjų dokumentų valstybės narės įsipareigojo pagrįstais atvejais prie pranešimų apie savo perkėlimo į nacionalinę teisę priemones pridėti vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose paaiškinamas direktyvos nuostatų ir nacionalinių perkėlimo priemonių atitinkamų dalių tarpusavio ryšys. Šios direktyvos atveju teisės aktų leidėjas mano, kad tokių dokumentų perdavimas yra pagrįstas,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKYRIUS

DALYKAS, TAIKYMO SRITIS, TERMINŲ APIBRĖŽTYS IR ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO TIKSLAI

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šia direktyva nustatoma bendra energijos vartojimo efektyvumo skatinimo Sąjungoje priemonių sistema, siekiant užtikrinti, kad 2020 m. būtų pasiektas Sąjungos 20 % energijos vartojimo efektyvumo tikslas ir sudarytos sąlygos vėliau toliau didinti energijos vartojimo efektyvumą.

Joje nustatomos taisyklės, kuriomis siekiama šalinti kliūtis energijos rinkoje ir rinkos trūkumus, trukdančius efektyviai tiekti ir naudoti energiją; be to, numatoma nustatyti 2020 m. nacionalinius orientacinius energijos vartojimo efektyvumo tikslus.

2. Šioje direktyvoje nustatyti būtiniausi reikalavimai, ir jie nekliudo nė vienai valstybei narei toliau taikyti arba nustatyti griežtesnes priemones. Tokios priemonės turi atitikti Sąjungos teisę. Jei nacionalinės teisės aktuose numatomos griežtesnės priemonės, valstybė narė apie tokius teisės aktus praneša Komisijai.

▼B

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

1) energija – visų formų energetikos produktai, – degusis kuras, šiluma, atsinaujinančiųjų išteklių energija, elektra ar kitos formos energija, kaip apibrėžta 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1099/2008 dėl energetikos statistikos ([1]) 2 straipsnio d punkte;

2) pirminės energijos vartojimas – bendrasis vidaus vartojimas, išskyrus vartojimą neenergetinėms reikmėms;

3) galutinės energijos vartojimas – visa pramonės, transporto, namų ūkių, paslaugų ir žemės ūkio sektoriams tiekiama energija. Tai neapima energijos, tiekiamos energijos transformavimui ir pačiam energetikos sektoriui;

4) energijos vartojimo efektyvumas – sukurto darbo, paslaugų, prekių ar gautos energijos ir energijos sąnaudų santykis;

5) sutaupyta energija – sutaupytos energijos kiekis, kuris nustatomas matuojant ir (arba) įvertinant suvartojimą prieš tai ir po to, kai buvo įgyvendinta energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonė, tuo pačiu užtikrinant suvartoto energijos kiekio normalizavimą atsižvelgiant į išorės sąlygas, darančias poveikį energijos vartojimui;

6) energijos vartojimo efektyvumo didinimas – energijos vartojimo efektyvumo padidėjimas dėl technologinių, elgsenos ir (arba) ekonominių pokyčių;

7) energetinė paslauga – fizinė nauda, naudingumas ar gėrybė, sukuriami derinant energiją su energetiškai efektyvia technologija ar veiksmu, kuris gali apimti eksploatavimą, techninę priežiūrą ir kontrolę, būtinus teikiant paslaugą, kuri teikiama pagal sutartį ir kurios teikimo įprastinėmis sąlygomis atsirado patikrinamas ir išmatuojamas ar apskaičiuojamas energijos vartojimo efektyvumo padidėjimas ar sutaupyta pirminės energijos;

8) viešosios organizacijos – perkančiosios organizacijos, kaip apibrėžta 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2004/18/EB dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo ([2]);

9) centrinė valdžia – visi administraciniai padaliniai, turintys kompetenciją visoje valstybės narės teritorijoje;

10) bendras naudingasis patalpų plotas – pastato arba pastato dalies plotas, kuriame patalpų mikroklimatui palaikyti vartojama energija;

11) energijos naudojimo vadybos sistema – tarpusavyje susijusių arba sąveikaujančių plano, kuriame nustatomas energijos vartojimo efektyvumo tikslas ir šio tikslo pasiekimo strategija, dalių visuma;

([1]) OL L 304, 2008 11 14, p. 1.
([2]) OL L 134, 2004 4 30, p. 114.

▼B

12) Europos standartas – Europos standartizacijos komiteto, Europos elektrotechnikos standartizacijos komiteto arba Europos telekomunikacijų standartų instituto priimtas standartas, kuris prieinamas viešam naudojimui;

13) tarptautinis standartas – Tarptautinės standartizacijos organizacijos priimtas ir viešai prieinamas standartas;

14) įpareigotoji šalis – energijos skirstytojas arba mažmeninės prekybos energija įmonė, kuriai privalomos 7 straipsnyje nurodytos nacionalinės energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemos;

15) įgaliotoji šalis – juridinis asmuo, kuriam vyriausybė ar kita viešoji organizacija suteikė įgaliojimus vyriausybės ar kitos viešosios organizacijos vardu kurti, valdyti ar taikyti finansavimo sistemą;

16) dalyvaujančioji šalis – įmonė arba viešoji organizacija, kuri yra įsipareigojusi pagal savanorišką susitarimą pasiekti tam tikrus tikslus arba kuriai taikoma nacionalinė reguliavimo politikos priemonė;

17) įgyvendinančioji valdžios institucija – viešosios teisės reglamentuojamas subjektas, atsakingas už įgyvendinimą arba stebėseną energijos arba anglies dioksido apmokestinimo, finansinių sistemų ir priemonių, fiskalinių paskatų, standartų ir normų, energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo sistemų, mokymo arba švietimo srityse;

18) politikos priemonė – reguliavimo, finansinė, fiskalinė, savanoriška arba informacijos teikimo priemonė, oficialiai nustatyta ir įgyvendinama valstybėje narėje siekiant sukurti palankias sąlygas, nustatyti reikalavimus ar paskatas, kurie būtų palankūs tam, kad rinkos dalyviai teiktų ir įsigytų energetines paslaugas ir imtųsi kitų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių;

19) atskiri veiksmai – veiksmai, kurių rezultatas yra patikrinamas ir išmatuojamas ar įvertinamas energijos vartojimo efektyvumo padidėjimas, ir kurių imamasi įgyvendinant politikos priemonę;

20) energijos skirstytojas – fizinis ar juridinis asmuo (įskaitant skirstymo sistemos operatorių), atsakingas už energijos transportavimą siekiant ją pateikti galutiniams vartotojams arba paskirstymo centrams, parduodantiems energiją galutiniams vartotojams;

21) skirstymo sistemos operatorius – skirstymo sistemos operatorius, kaip apibrėžta atitinkamai Direktyvoje 2009/72/EB ir Direktyvoje 2009/73/EB;

22) mažmeninės prekybos energija įmonė – fizinis arba juridinis asmuo, kuris parduoda energiją galutiniams vartotojams;

23) galutinis vartotojas – fizinis ar juridinis asmuo, kuris įsigyja energiją galutiniam vartojimui;

24) energetinių paslaugų teikėjas – fizinis ar juridinis asmuo, teikiantis energetines paslaugas arba kitas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones galutinio vartotojo įrenginiams ar galutinio vartotojo patalpose;

▼B

25) energijos vartojimo auditas – sisteminė procedūra, kurios tikslas yra gauti pakankamai informacijos apie pastato ar pastatų grupės, pramoninių ar komercinių procesų arba įrenginių, paslaugų privačiajame arba viešajame sektoriuose energijos vartojimo charakteristikas, nustatyti ir apskaičiuoti ekonomiškai efektyvaus energijos taupymo galimybes bei pranešti rezultatus;

26) mažosios ir vidutinės įmonės arba MVĮ – įmonės, kaip apibrėžta 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacijos 2003/361/EB dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžimo ([1]) priedo I antraštinėje dalyje; į labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių kategoriją patenka įmonės, kuriose dirba mažiau negu 250 darbuotojų ir kurių metinė apyvarta neviršija 50 mln. EUR, ir (arba) bendras metinis balansas neviršija 43 mln. EUR;

27) sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo – naudos gavėjo ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės teikėjo sutartis, tikrinama ir stebima visą susitarimo laikotarpį, kai už investicijas (darbą, prekių ar paslaugų tiekimą) į tą priemonę mokama atsižvelgiant į suderintą energijos vartojimo efektyvumo didinimo lygį ar kitą sutartą energinio naudingumo kriterijų, pvz., sutaupytas lėšas;

28) pažangioji matavimo sistema - elektroninė sistema, kuria galima išmatuoti energijos suvartojimą ir gauti daugiau informacijos nei naudojant įprastą skaitiklį ir kuri gali perduoti ir gauti duomenis naudojant tam tikrą elektroninį ryšį;

29) perdavimo sistemos operatorius – perdavimo sistemos operatorius, kaip apibrėžta atitinkamai Direktyvoje 2009/72/EB ir Direktyvoje 2009/73/EB;

30) kogeneracija – vienu metu vykstanti šilumos ir elektros energijos ar mechaninės energijos gamyba;

31) ekonomiškai pagrįsta paklausa – šildymo ar vėsinimo poreikių neviršijanti paklausa, kuri kitu atveju rinkos sąlygomis būtų patenkinama ne kogeneracijos būdu, o vykdant kitus energijos gamybos procesus;

32) naudingoji šiluma – kogeneracijos metu pagaminta šiluma, skirta ekonomiškai pagrįstai šildymo ar vėsinimo paklausai tenkinti;

33) kogeneracijos būdu pagaminta elektros energija – vykdant procesą, susijusį su naudingosios šilumos gamyba, pagaminta energija, kuriai apskaičiuoti naudojama I priede nustatyta metodika;

34) didelio naudingumo kogeneracija – II priede nustatytus kriterijus atitinkanti kogeneracija;

([1]) OL L 124, 2003 5 20, p. 36.

▼B

35) bendras naudingumas – elektros energijos ir mechaninės energijos gamybos ir pagamintos naudingosios šilumos kiekio metinė suma, padalyta iš kuro kiekio, kuris sunaudotas šilumos gamybai kogeneracijos metu ir elektros energijos ir mechaninės energijos bendrai gamybai;

36) elektros energijos ir šilumos santykis – kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos ir naudingosios šilumos santykis, kai gamyba visu pajėgumu vykdoma kogeneracijos režimu remiantis konkretaus įrenginio darbiniais duomenimis;

37) kogeneracijos įrenginys – įrenginys, galintis veikti kogeneracijos režimu;

38) mažos galios kogeneracijos įrenginys – mažesnės kaip 1 MW_e įrengtosios galios kogeneracijos įrenginys;

39) labai mažos galios kogeneracijos įrenginys – mažesnės kaip 50 kW_e galios kogeneracijos įrenginys;

40) užstatymo santykis – pastato ploto ir žemės sklypo ploto santykis konkrečioje teritorijoje;

41) efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimas – centralizuoto šilumos arba vėsumos tiekimo sistema, kurią taikant naudojama bent 50 % atsinaujinančiųjų išteklių energijos, 50 % atliekinės šilumos, 75 % kogeneracijos metu pagamintos šilumos arba 50 % tokios energijos ir šilumos derinio;

42) efektyvus šildymas ir vėsinimas – šildymo ir vėsinimo galimybė, kuri, palyginti su įprastinės veiklos padėtį atspindinčiu bazinio lygio scenarijumi, išmatuojamai sumažina pirminės energijos kiekį, kurio reikia vieno gautos energijos vieneto tiekimui, atsižvelgiant į atitinkamas sistemos ribas, ekonomiškai efektyviu būdu, kuris įvertinamas atliekant šioje direktyvoje nurodytą kaštų ir naudos analizę, atsižvelgiant į energiją, kurios reikia išgavimui, transformavimui, transportavimui ir paskirstymui;

43) efektyvus individualus šildymas ir vėsinimas – individualaus šilumos ir vėsumos tiekimo galimybė, kuri, palyginti su efektyviu centralizuotu šilumos ir vėsumos tiekimu, išmatuojamai sumažina neatsinaujinančiųjų energijos išteklių pirminės energijos kiekį, kurio reikia vieno gautos energijos vieneto tiekimui, atsižvelgiant į atitinkamą sistemos ribą, arba kuriai reikia tokio pat neatsinaujinančiųjų energijos išteklių pirminės energijos kiekio, bet už mažesnę kainą, atsižvelgiant į energiją, kurios reikia išgavimui, transformavimui, transportavimui ir paskirstymui;

44) esminis atnaujinimas – atnaujinimas, kurio kaštai viršija 50 % investicinių kaštų į naują panašų objektą;

45) agregatorius – energijos poreikio paslaugos teikėjas, surenkantis įvairias trumpalaikes vartotojų apkrovas, kad jas parduotų arba pateiktų jas aukcionui organizuotose energijos rinkose.

▼B

3 straipsnis

Energijos vartojimo efektyvumo tikslai

1. Kiekviena valstybė narė nustato nacionalinį orientacinį energijos vartojimo efektyvumo tikslą, grindžiamą pirminės arba galutinės energijos suvartojimu, sutaupytu pirminės ar galutinės energijos kiekiu ar energijos intensyvumu. Valstybės narės praneša apie tuos tikslus Komisijai pagal 24 straipsnio 1 dalį ir XIV priedo 1 dalį. Tai darydamos jos taip pat išreiškia tuos tikslus absoliučiu pirminės energijos suvartojimo ir galutinės energijos suvartojimo 2020 m. lygiu ir paaiškina, kokiu būdu ir kokiais duomenimis remiantis tai buvo apskaičiuota.

Nustatydamos šiuos tikslus, valstybės narės atsižvelgia į:

▼M1

a) tai, kad 2020 m. Sąjungos energijos suvartojimas neturi viršyti 1 483 mln. tne pirminės energijos arba neturi viršyti 1 086 mln. tne galutinės energijos;

▼B

b) šioje direktyvoje numatytas priemones;

c) priemones, patvirtintas norint pasiekti nacionalinius energijos taupymo tikslus, patvirtintus pagal Direktyvos 2006/32/EB 4 straipsnio 1 dalį, ir

d) kitas energijos vartojimo efektyvumo skatinimo valstybėse narėse ir Sąjungos lygiu priemones.

Nustatydamos tuos tikslus valstybės narės taip pat gali atsižvelgti į nacionalines aplinkybes, kurios turi įtakos pirminės energijos vartojimui, pavyzdžiui, į:

a) likusį ekonomiškai efektyvaus energijos taupymo potencialą;

b) BVP pokyčius ir prognozes;

c) energijos importo ir eksporto pokyčius;

d) visų atsinaujinančiųjų energijos šaltinių plėtojimą, branduolinę energiją, anglies dioksido surinkimą ir saugojimą, ir

e) ankstyvuosius veiksmus.

▼M1

2. Ne vėliau kaip 2014 m. birželio 30 d. Komisija įvertina padarytą pažangą ir tai, ar tikėtina, kad Sąjunga pasieks tai, kad 2020 m. energijos suvartojimas neviršytų 1 483 mln. tne pirminės energijos ir (arba) neviršytų 1 086 mln. tne galutinės energijos.

▼B

3. Atlikdama 2 dalyje nurodytą peržiūrą, Komisija:

a) susumuoja valstybių narių pranešt us nacionalinius orientacinius energijos vartojimo efektyvumo tikslus;

b) įvertina, ar tų tikslų suma gali būti laikoma patikimu rodikliu, ar visoje Sąjungoje imamasi tinkamų veiksmų, atsižvelgdama į pirmosios metinės ataskaitos įvertinimą pagal 24 straipsnio 1 dalį ir į nacionalinių energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planų įvertinimą pagal 24 straipsnio 2 dalį;

▼B

c) atsižvelgia į papildomą analizę, susijusią su:

i) pažangos energijos suvartojimo ir energijos suvartojimo, palyginti su ekonomine veikla, įvertinimu Sąjungos lygiu, įskaitant pažangą, padarytą energijos tiekimo efektyvumo srityje valstybėse narėse, kurios nacionalinius orientacinius tikslus grindė galutinės energijos vartojimu arba sutaupytos galutinės energijos kiekiu, įskaitant pažangą, padarytą dėl to, kad šios valstybės narės atitinka šios direktyvos III skyrių;

ii) galimų scenarijų nagrinėjimo rezultatais, susijusiais su būsimomis energijos vartojimo Sąjungos lygiu tendencijomis;

▼M1

d) palygina a–c punktų rezultatus su suvartojamu energijos kiekiu, kurio reikėtų tam, kad 2020 m. būtų pasiektas energijos suvartojimo kiekis, kuris neviršytų 1 483 mln. tne pirminės energijos ir (arba) neviršytų 1 086 mln. tne galutinės energijos.

▼B

II SKYRIUS

ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMAS

4 straipsnis

Pastatų renovavimas

Valstybės narės nustato ilgalaikę strategiją, skirtą investicijų telkimui gyvenamųjų ir komercinės paskirties, tiek viešos, tiek privačios paskirties, pastatų nacionalinio fondo renovacijos srityje. Šią strategiją sudaro:

a) nacionalinio pastatų fondo apžvalga, atitinkamais atvejais grindžiama statistine atranka;

b) ekonomiškai efektyvių renovavimo būdų, atsižvelgiant į pastato tipą ir klimato zoną, nustatymas;

c) politika ir priemonės, skirtos skatinti ekonomiškai efektyvią esminę pastatų renovaciją, be kita ko, keliais etapais vykdomą esminę renovaciją;

d) ateities perspektyva, kuria galėtų vadovautis atskiri asmenys, statybos pramonės subjektai ir finansų institucijos, priimdami investicinius sprendimus;

e) įrodymais pagrįstas numatomo sutaupyti energijos kiekio ir platesnio masto naudos apskaičiavimas.

Pirmoji strategijos redakcija skelbiama ne vėliau kaip 2014 m. balandžio 30 d. ir po to atnaujinama kas trejus metus bei pateikiama Komisijai kaip Nacionalinių energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planų dalis.

▼B

5 straipsnis

Pavyzdinis viešųjų organizacijų pastatų vaidmuo

1. Nedarant poveikio Direktyvos 2010/31/ES 7 straipsniui, kiekviena valstybė narė užtikrina, kad nuo 2014 m. sausio 1 d. kasmet būtų renovuojama 3 % bendro centrinės valdžios subjektams priklausančių ir jų naudojamų šildomų ir (arba) vėsinamų pastatų patalpų ploto, kad būtų įvykdyti bent minimalūs energinio naudingumo reikalavimai, kuriuos ji nustatė taikydama Direktyvos 2010/31/ES 4 straipsnį.

3 % rodiklis apskaičiuojamas pagal atitinkamos valstybės narės centrinės valdžios subjektams priklausančių ir jų naudojamų pastatų, kurie kiekvienų metų sausio 1 d. neatitinka taikant Direktyvos 2010/31/ES 4 straipsnį nustatytų nacionalinių minimalių energinio naudingumo reikalavimų ir kurių bendras naudingasis patalpų plotas viršija 500 m^2. Nuo 2015 m. liepos 9 d. ta ribinė vertė sumažinama iki 250 m^2.

Tais atvejais, kai valstybė narė reikalauja, kad įsipareigojimas kasmet renovuoti 3 % bendro patalpų ploto apimtų žemesnio nei centrinės valdžios lygio administraciniams padaliniams priklausančių ir jų naudojamų patalpų plotą, 3 % rodiklis apskaičiuojamas pagal atitinkamos valstybės narės centrinės valdžios subjektams ir šiems administraciniams padaliniams priklausančių ir jų naudojamų pastatų, kurie kiekvienų metų sausio 1 d. neatitinka taikant Direktyvos 2010/31/ES 4 straipsnį nustatytų nacionalinių minimalių energinio naudingumo reikalavimų ir kurių bendras naudingasis patalpų plotas viršija 500 m^2, o nuo 2015 m. liepos 9 d. – 250 m^2, bendrą plotą.

Įgyvendindamos visapusiškos centrinės valdžios subjektų pastatų renovacijos priemones pagal pirmą pastraipą, valstybės narės pastatu gali laikyti visą pastatą, įskaitant pastato atitvaras, įrangą, eksploatavimą ir techninę priežiūrą.

Valstybės narės reikalauja, kad įgyvendinant energijos efektyvumo didinimo priemones, kai tai ekonomiškai efektyvu ir techniškai įmanoma, pirmenybė būtų teikiama tiems centrinės valdžios subjektų pastatams, kurių energinis naudingumas yra žemiausias.

2. Valstybės narės gali nuspręsti nenustatyti arba netaikyti 1 dalyje nurodytų reikalavimų šių kategorijų pastatams:

a) pastatams, kurie oficialiai saugomi kaip tam tikros aplinkos dalis arba dėl savo ypatingos architektūrinės ar istorinės vertės, tokiu mastu, kokiu dėl tam tikrų būtiniausių energinio naudingumo reikalavimų laikymosi nepriimtinai pakistų charakteringos jų savybės arba išvaizda;

b) pastatams, priklausantiems ginkluotosioms pajėgoms arba centrinės valdžios subjektams ir naudojamiems nacionalinės gynybos tikslams, išskyrus atskiras gyvenamąsias patalpas arba ginkluotųjų pajėgų ir kito nacionalinės gynybos valdžios institucijų įdarbinto personalo naudojamus biurų pastatus;

c) pastatams, naudojamiems kaip kulto vietos ir religinei veiklai.

▼B

3. Jeigu valstybė narė konkrečiais metais renovuoja daugiau nei 3 % bendro centrinės valdžios subjektų pastatų ploto, perteklių ji gali įskaičiuoti į metinį renovavimo rodiklį kuriais nors iš trejų praėjusių ar ateinančių metų.

4. Valstybės narės gali į centrinės valdžios subjektų pastatų metinę renovavimo normą įskaičiuoti naujus pastatus, naudojamus ir įsigyjamus vietoj konkrečių centrinės valdžios subjektų pastatų, kurie buvo nugriauti kuriais nors iš dvejų praėjusių metų, ar pastatus, kurie dėl intensyvesnio kitų pastatų naudojimo buvo parduoti, nugriauti ar nebenaudojami kuriais nors iš dvejų praėjusių metų.

5. 1 dalies tikslais valstybės narės ne vėliau kaip 2013 m. gruodžio 31 d. sudaro ir viešai paskelbia šildomų ir (arba) vėsinamų centrinės valdžios subjektų pastatų, kurių bendras naudingasis patalpų plotas viršija 500 m^2, o nuo 2015 m. liepos 9 d. – 250 m^2, išskyrus pastatus, kuriems pagal 2 dalį taikoma išimtis, inventorių. Inventoriuje pateikiami šie duomenys:

a) patalpų plotas (m^2) ir

b) kiekvieno pastato energinis naudingumas arba atitinkami duomenys apie energijos sąnaudas.

6. Nedarant poveikio Direktyvos 2010/31/ES 7 straipsniui, valstybės narės gali pasirinkti požiūrį, alternatyvų šio straipsnio 1–5 dalims, ir imtis kitų ekonomiškai efektyvių priemonių, įskaitant esmines renovacijas ir pastatų naudotojų elgsenos keitimo priemones, kad ne vėliau kaip 2020 m. reikalavimus atitinkančiuose jų centrinės valdžios subjektams priklausančiuose ir jų naudojamuose pastatuose sutaupytas energijos kiekis būtų bent lygiavertis pagal 1 dalį reikalaujamam kiekiui, apie kurį pranešama kasmet.

Alternatyvaus požiūrio taikymo tikslu valstybės narės gali įvertinti, kiek energijos būtų sutaupyta pagal 1–4 dalis, naudodamos referencinių centrinės valdžios subjektų pastatų energijos suvartojimo prieš renovavimą ir po jo tinkamas standartines vertes ir atsižvelgdamos į jų turimo pastatų fondo ploto įvertinimą. Referencinių centrinės valdžios subjektų pastatų kategorijos turi būti reprezentatyvios atsižvelgiant į tokių pastatų fondą.

Valstybės narės, pasirenkančios galimybę taikyti alternatyvų požiūrį, ne vėliau kaip 2013 m. gruodžio 31 d. praneša Komisijai, kokias alternatyvias priemones jos planuoja patvirtinti, ir nurodo, kaip jos užtikrintų centrinės valdžios subjektams nuosavybės teise priklausančių pastatų energinio naudingumo lygiavertį padidinimą.

7. Valstybės narės skatina viešąsias organizacijas, be kita ko, ir regioniniu, ir vietos lygiu, ir už socialinius būstus atsakingas įstaigas, kurių veiklą reglamentuoja viešoji teisė, deramai atsižvelgiant į jų atitinkamą kompetenciją ir administracinę struktūrą:

a) patvirtinti energijos vartojimo efektyvumo planą, kuris būtų atskiras arba platesnės klimato ar aplinkos apsaugos plano dalis ir kuriame būtų

▼B

nustatyti konkretūs energijos taupymo ir vartojimo efektyvumo tikslai ir veiksmai, kad būtų sekama centrinės valdžios subjektų pastatų pavyzdžiu, nustatytu 1, 5 ir 6 dalyse;

b) įgyvendinant minėtą planą nustatyti energijos naudojimo vadybos sistemą, įskaitant energijos vartojimo auditą;

c) atitinkamais atvejais renovacijos finansavimui ir energijos vartojimo efektyvumo išlaikymo ar didinimo planų įgyvendinimui ilguoju laikotarpiu naudotis energetinių paslaugų bendrovių paslaugomis ir sutartimis dėl energijos vartojimo efektyvumo.

6 straipsnis

Viešųjų organizacijų vykdomi pirkimai

1. Valstybės narės užtikrina, kad centrinės valdžios subjektai pirktų tik III priede nurodytus aukštus energijos vartojimo efektyvumo rodiklius atitinkančius produktus, paslaugas ir pastatus, tiek, kiek tai suderinama su ekonominiu efektyvumu, ekonominiu pagrįstumu, platesnio masto tvarumo aspektais, techniniu tinkamumu, taip pat pakankama konkurencija.

Pirmoje pastraipoje nustatyta pareiga taikoma viešųjų organizacijų sudaromoms prekių, paslaugų ir pastatų pirkimo sutartims, jei tokių sutarčių vertė yra lygi Direktyvos 2004/18/EB 7 straipsnyje nustatytoms ribinėms vertėms arba už jas didesnė.

2. 1 dalyje nurodyta pareiga taikoma ginkluotųjų pajėgų sutartims, tačiau tik tokia apimtimi, kad jos taikymas neprieštarautų ginkluotųjų pajėgų veiklos pobūdžiui ir svarbiausiam tikslui. Pareiga netaikoma karinės įrangos tiekimo sutartims, kaip apibrėžta 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2009/81/EB dėl darbų, prekių ir paslaugų pirkimo tam tikrų sutarčių, kurias sudaro perkančiosios organizacijos ar subjektai gynybos ir saugumo srityse, sudarymo tvarkos derinimo ([1]).

3. Valstybės narės skatina viešąsias organizacijas, be kita ko, regioniniu ir vietos lygiais, tinkamai atsižvelgiant į jų atitinkamą kompetenciją ir administracinę struktūrą, sekti centrinės valdžios subjektų pavyzdžiu perkant tik aukštus energijos vartojimo efektyvumo rodiklius atitinkančius produktus, paslaugas ir pastatus. Valstybės narės skatina, kad skelbdamos konkursą dėl energiniu požiūriu reikšmingų paslaugų teikimo sutarčių, viešosios organizacijos įvertintų galimybę sudaryti ilgalaikes sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo, kurios padėtų ilguoju laikotarpiu sutaupyti energijos.

4. Nedarant poveikio 1 daliai, perkant gaminių rinkinį, kuriam kaip visumai taikomas pagal Direktyvą 2010/30/ES priimtas deleguotasis aktas, valstybės narės gali reikalauti, kad pirmenybė turėtų būti teikiama bendram energijos vartojimo efektyvumui, o ne atskirų tą rinkinį sudarančių gaminių energijos vartojimo efektyvumui – būtų perkamas gaminių rinkinys, kuris atitinka priskyrimo aukščiausiai galimai energijos vartojimo efektyvumo klasei kriterijų.

([1]) OL L 216, 2009 8 20, p. 76.

▼B

7 straipsnis

Energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemos

1. Kiekviena valstybė narė sukuria energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemą. Ta sistema užtikrinama, kad, nedarant poveikio 4 daliai, kiekvienos valstybės narės teritorijoje veikiantys energijos skirstytojai ir (arba) mažmeninės prekybos energija įmonės, kurie yra paskirti įpareigotosiomis šalimis pagal 2 dalį, ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d. pasiektų bendrą galutinio energijos suvartojimo taupymo tikslą.

Tas tikslas yra bent lygiavertis užtikrinimui, kad nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. kiekvienais metais būtų sutaupomas naujas energijos kiekis, atitinkantis 1,5 % visų energijos skirstytojų arba visų mažmeninės prekybos energija įmonių kasmet galutiniams vartotojams parduodamo kiekio, apskaičiuojant pagal paskutinių trejų metų laikotarpio prieš 2013 m. sausio 1 d. vidurkį. Į šį apskaičiavimą gali būti neįtraukiama dalis ar visas transporto sektoriui parduotas ir sunaudotas energijos kiekis.

Valstybės narės nusprendžia, kaip apskaičiuotas naujas sutaupytas kiekis, nurodytas antroje pastraipoje, turi būti išdėstytas per šį laikotarpį.

2. Atsižvelgiant į 3 dalį, kiekviena valstybė narė gali:

a) atlikti apskaičiavimą, kurio reikalaujama pagal 1 dalies antrą pastraipą, naudojant 1 % vertes 2014 m. ir 2015 m.; 1,25 % – 2016 m. ir 2017 m.; ir 1,5 % – 2018 m., 2019 m. ir 2020 m.;

b) neįtraukti į apskaičiavimą visos ar dalies parduotos energijos (pagal kiekį), panaudotos Direktyvos 2003/87/EB I priede išvardytai pramoninei veiklai;

c) numatyti, kad energija, įgyvendinant 14 straipsnio 4 dalyje, 14 straipsnio 5 dalies b punkte bei 15 straipsnio 1–6 ir 9 dalyse nustatytus reikalavimus sutaupyta energijos transformacijos, skirstymo ir perdavimo sektoriuose, įskaitant efektyvią centralizuoto šilumos ar vėsumos tiekimo infrastruktūrą, būtų įtraukta į sutaupytos energijos kiekį, reikalaujamą pagal 1 dalį, ir

d) įtraukti sutaupytą energiją, susijusią su atskirais veiksmais, kurie naujai įgyvendinami nuo 2008 m. gruodžio 31 d. ir kurie toliau turės poveikį 2020 m., ir kurie gali būti išmatuoti bei patikrinti, į sutaupytos energijos kiekį, nurodytą 1 dalyje.

3. Taikant 2 dalį, reikalaujamas sutaupyti energijos kiekis, nurodytas 1 dalyje, neturi sumažėti daugiau kaip 25 %. Valstybės narės, taikančios 2 dalį, praneša apie tą faktą Komisijai ne vėliau kaip 2014 m. birželio 5 d., įskaitant 2 dalyje išvardytus taikytinus elementus ir apskaičiavimą, rodantį jų poveikį sutaupytos energijos kiekiui, nurodytam 1 dalyje.

▼B

4. Nedarant poveikio sutaupytos energijos tikslo apskaičiavimui pagal 1 dalies antrą pastraipą, kiekviena valstybė narė 1 dalies pirmos pastraipos tikslais bei remdamasi objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais iš jos teritorijoje veikiančių energijos skirstytojų ir (arba) mažmeninės prekybos energija įmonių paskiria įpareigotąsias šalis; ji taip pat gali įtraukti jos teritorijoje veikiančius transportui naudojamų degalų skirstytojus arba mažmeninės prekybos transportui naudojamais degalais įmones. Įpareigojimui įvykdyti reikiamą sutaupyti energijos kiekį įpareigotosios šalys, paskirtos, atitinkamai, valstybių narių, užtikrina tarp galutinių vartotojų, neatsižvelgiant į pagal 1 dalį atliktą apskaičiavimą, arba, jei valstybės narės taip nusprendžia, pasitelkdamos sertifikuotą kitų šalių sutaupytos energijos kiekį, kaip apibūdinama 7 dalies b punkte.

5. Energijos kiekį, kurį privalo sutaupyti kiekviena įpareigotoji šalis, valstybės narės nurodo kaip galutinę arba pirminę suvartojamą energiją. Metodas, taikomas reikiamam sutaupytos energijos kiekiui išreikšti, taikomas ir apskaičiuojant įpareigotųjų šalių nurodytą sutaupytos energijos kiekį. Taikomi IV priede nustatyti perskaičiavimo koeficientai.

6. Valstybės narės užtikrina, kad šio straipsnio 1, 2 bei 9 dalyse ir 20 straipsnio 6 dalyje nurodytas sutaupytos energijos kiekis būtų apskaičiuojamas pagal V priedo 1 ir 2 punktus. Jos nustato matavimo, kontrolės ir tikrinimo sistemas, kurias taikant būtų patikrinta bent statistiškai reikšminga ir reprezentatyviai atrinkta įpareigotųjų šalių įgyvendintų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių dalis. Tas matavimas, kontrolė ir tikrinimas atliekami nepriklausomai nuo įpareigotųjų šalių.

7. Valstybės narės energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemoje gali:

a) nustatyti reikalavimus, kuriais, įgyvendinant jų nustatytus taupymo įpareigojimus, be kita ko, reikalavimą, kad dalis energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių būtų pirmenybės tvarka įgyvendintos energijos nepriteklių patiriančiuose namų ūkiuose ar socialiniuose būstuose;

b) leisti įpareigotosioms šalims į joms tenkantį įpareigojimą įtraukti sertifikuotą sutaupytos energijos kiekį, kurį sutaupė energetinių paslaugų teikėjai ar kitos trečiosios šalys, įskaitant atvejus, kai įpareigotosios šalys skatina priemones pasitelkdamos kitas valstybės patvirtintas organizacijas arba valdžios institucijas; šios priemonės gali būti susijusios arba nesusijusios su oficialiomis partnerystėmis ir gali būti derinamos su kitais finansavimo šaltiniais. Tuo atveju, kai valstybės narės tai leidžia, jos užtikrina, kad būtų įdiegtas aiškus, skaidrus ir atviras visiems rinkos dalyviams patvirtinimo procesas, kuriuo būtų siekiama kuo labiau sumažinti sertifikavimo išlaidas;

c) leisti įpareigotosioms šalims įskaičiuoti konkrečiais metais sutaupytą energiją, tartum ji būtų buvusi sutaupyta bet kuriais iš ketverių praėjusių ar trejų ateinančių metų.

8. Valstybės narės kartą per metus skelbia įgyvendinant sistemą kiekvienos įpareigotosios šalies arba kiekvienos įpareigotųjų šalių pakategorės sutaupytos energijos kiekį ir bendrą kiekį.

▼B

Valstybės narės užtikrina, kad įpareigotosios šalys pateikus prašymą pateiktų:

a) bendrą statistinę informaciją apie jų galutinius vartotojus (nurodant reikšmingus anksčiau pateiktos informacijos pokyčius) ir

b) aktualią informaciją apie galutinių vartotojų energijos suvartojimą, įskaitant, jei taikytina, apkrovos charakteristikas, vartotojų pasiskirstymą pagal segmentus ir geografinę vartotojų buvimo vietą, kartu išsaugant privačios ar komerciniu požiūriu neskelbtinos informacijos vientisumą ir konfidencialumą pagal taikytiną Sąjungos teisę.

Toks prašymas pateikiamas ne dažniau nei kartą per metus.

9. Kaip alternatyvą 1 dalyje nurodytos energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemos sukūrimui valstybės narės gali pasirinkti galimybę imtis kitų politikos priemonių, kad užtikrintų energijos taupymą tarp galutinių vartotojų, jei tos politikos priemonės atitinka 10 ir 11 dalyse nustatytus kriterijus. Taikant šį metodą per metus sutaupomas naujas energijos kiekis turi būti lygiavertis naujam energijos kiekiui, kurį reikalaujama sutaupyti 1, 2 ir 3 dalyse. Valstybės narės gali derinti įpareigojimų sistemas su alternatyviomis politikos priemonėmis, įskaitant nacionalines energijos vartojimo efektyvumo programas, jei užtikrinamas lygiavertiškumas.

Pirmoje pastraipoje nurodytos politikos priemonės gali apimti toliau išvardytas politikos priemones arba jų derinius, tačiau jomis neapsiriboti:

a) energijos arba CO_2 mokesčiai, kurių poveikis yra galutinio energijos suvartojimo sumažinimas;

b) finansavimo sistemos ir priemonės arba fiskalinės paskatos, dėl kurių taikomos efektyvaus energijos vartojimo technologijos arba metodai ir kurių poveikis yra galutinio energijos suvartojimo mažinimas;

c) reglamentai arba savanoriški susitarimai, dėl kurių taikomos efektyvaus energijos vartojimo technologijos arba metodai ir kurių poveikis yra galutinio energijos suvartojimo mažinimas;

d) standartai ir normos, kuriais siekiama didinti produktų ir paslaugų, įskaitant pastatus ir transporto priemones, energijos vartojimo efektyvumą, išskyrus atvejus, kai jie yra privalomi ir taikytini valstybėse narėse pagal Sąjungos teisę;

e) energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo sistemos, išskyrus sistemas, kurios privalomos ir taikytinos valstybėse narėse pagal Sąjungos teisę;

f) mokymas ir švietimas (įskaitant energetikos konsultacines programas), kurių rezultatas yra efektyvaus energijos vartojimo technologijų arba metodų taikymas ir kurių poveikis yra galutinio energijos suvartojimo mažinimas.

▼B

Valstybės narės ne vėliau kaip 2013 m. gruodžio 5 d. praneša Komisijai, kokias politikos priemones jos planuoja patvirtinti pirmos pastraipos ir 20 straipsnio 6 dalies tikslais, laikydamosi V priedo 4 punkte numatytos sistemos ir nurodydamos, kaip jos užtikrintų reikiamą sutaupyti kiekį. Antroje pastraipoje ir 20 straipsnio 6 dalyje nurodytų politikos priemonių atveju šiame pranešime nurodoma, kaip įvykdyti 10 dalyje nustatyti kriterijai. Kitų politikos priemonių nei nurodytosios antroje pastraipoje arba 20 straipsnio 6 dalyje atveju valstybės narės paaiškina, kaip užtikrinamas lygiavertis sutaupytas kiekis, stebėsena ir tikrinimas. Per tris mėnesius nuo pranešimo Komisija gali teikti pasiūlymus dėl pakeitimų.

10. Nedarant poveikio 11 daliai, politikos priemonėms, kurių imamasi pagal 9 dalies antrą pastraipą ir 20 straipsnio 6 dalį, taikomi šie kriterijai:

a) politikos priemonėmis numatomi bent du tarpiniai laikotarpiai ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d. ir jas taikant pasiekiami 1 dalyje nustatyto užmojo tikslai;

b) apibrėžiama kiekvienos įgaliotosios šalies, dalyvaujančiosios šalies ar įgyvendinančiosios valdžios institucijos atsakomybė, atsižvelgiant į tai, kuriai iš jų tai taikoma;

c) sutaupytos energijos kiekis, kuris turi būti pasiektas, nustatomas skaidriu būdu;

d) pagal politikos priemonę reikalaujamas sutaupytos energijos kiekis arba kiekis, kuris turi būti pasiektas, išreiškiamas suvartotos galutinės arba pirminės energijos kiekiu, naudojant IV priede nustatytus perskaičiavimo koeficientus;

e) sutaupytos energijos kiekis apskaičiuojamas naudojant V priedo 1 ir 2 punktuose numatytus metodus ir principus;

f) sutaupytos energijos kiekis apskaičiuojamas naudojant V priedo 3 punkte numatytus metodus ir principus;

g) dalyvaujančiosios šalys pateikia sutaupyto energijos kiekio metinę ataskaitą, nebent to padaryti neįmanoma, ir ji yra viešai prieinama;

h) užtikrinama rezultatų stebėsena ir numatomos tinkamos priemonės, jei daroma pažanga yra nepakankama;

i) įdiegiama kontrolės sistema, kuri taip pat apima statistiškai reikšmingos energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių dalies nepriklausomą tikrinimą, ir

j) kasmet skelbiami duomenys apie metines energijos taupymo tendencijas.

11. Valstybės narės užtikrina, kad 9 dalies antros pastraipos a punkte nurodyti mokesčiai atitiktų 10 dalies a, b, c, d, f, h ir j punktuose išvardytus kriterijus.

Valstybės narės užtikrina, kad 9 dalies antros pastraipos c punkte nurodyti reglamentai ir savanoriški susitarimai atitiktų 10 dalies a, b, c, d, e, g, h, i ir j punktuose išvardytus kriterijus.

▼B

Valstybės narės užtikrina, kad 9 dalies antroje pastraipoje nurodytos kitos politikos priemonės ir 20 straipsnio 6 dalyje nurodyti nacionaliniai energijos vartojimo efektyvumo fondai atitiktų 10 dalies a, b, c, d, e, h, i ir j punktuose išvardytus kriterijus.

12. Valstybės narės užtikrina, kad kai politikos priemonių ar atskirų veiksmų poveikis iš dalies sutampa, sutaupytos energijos kiekis nėra skaičiuojamas du kartus.

8 straipsnis

Energijos vartojimo auditas ir energijos naudojimo vadybos sistemos

1. Valstybės narės siekia, kad visiems galutiniams vartotojams būtų prieinamas kokybiškas energijos vartojimo auditas, kuris būtų ekonomiškai efektyvus ir:

a) nepriklausomai atliekamas kvalifikuotų ir (arba) akredituotų ekspertų, kuriems taikomi kvalifikacijos kriterijai; arba

b) pagal nacionalinės teisės aktus įgyvendinamas ir prižiūrimas nepriklausomų institucijų.

Pirmoje pastraipoje nurodytas energijos vartojimo auditas gali būti atliekamas įmonių vidaus ekspertų arba energijos vartojimo auditorių, jei atitinkama valstybė narė yra įdiegusi jo kokybės užtikrinimo ir tikrinimo sistemą, be kita ko, prireikus atlieka metinę atsitiktinę visų atliktų energijos vartojimo auditų bent statistiškai reikšmingos procentinės dalies atranką.

Siekdamos užtikrinti aukštą energijos vartojimo audito ir energijos naudojimo vadybos sistemų kokybę, valstybės narės nustato skaidrius ir nediskriminacinius būtiniausius energijos vartojimo audito kriterijus, grindžiamus VI priede išdėstytais principais.

Auditas neapima nuostatų, kuriomis neleidžiama audito išvadų perduoti bet kuriam kvalifikuotam / akredituotam energetinių paslaugų teikėjui, jei tam neprieštarauja vartotojas.

2. Valstybės narės parengia programas, pagal kurias mažosios bei vidutinės įmonės būtų skatinamos atlikti energijos vartojimo auditą ir vėliau įgyvendinti šio audito rekomendacijas.

Remiantis skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais ir nedarant poveikio Sąjungos valstybės pagalbos teisei, valstybės narės gali nustatyti paramos sistemas MVĮ, apimančias savanoriškus susitarimus, jei jie sudaryti, kad būtų padengtos energijos vartojimo audito ir jame siūlomų ekonomiškai efektyviausių energijos vartojimo rekomendacijų įgyvendinimo sąnaudos, jei siūlomos priemonės yra įgyvendinamos.

Valstybės narės pateikia MVĮ konkrečius pavyzdžius, be kita ko, per jų atitinkamas atstovaujančias tarpininkavimo organizacijas, kaip energijos naudojimo vadybos sistemos galėtų pasitarnauti jų verslui. Komisija padeda valstybėms narėms remdama keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais šioje srityje.

▼B

3. Valstybės narės taip pat parengia programas, pagal kurias naudojant tinkamas konsultavimo paslaugas būtų didinamas namų ūkių informuotumas apie tokio audito naudą.

Valstybės narės skatina energijos vartojimo auditorių kvalifikacijai įgyti skirtas mokymo programas, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos pakankamam ekspertų skaičiui užtikrinti.

4. Valstybės narės užtikrina, kad įmonės, kurios nėra MVĮ, privalėtų atlikti energijos vartojimo auditą, kurį ne vėliau kaip 2015 m. gruodžio 5 d. ir bent kas ketverius metus, skaičiuojant nuo ankstesnio energijos vartojimo audito, nepriklausomai ir ekonomiškai efektyviai atliktų kvalifikuoti ir (arba) akredituoti ekspertai arba pagal nacionalinės teisės aktus įgyvendintų ir prižiūrėtų nepriklausomos institucijos.

5. Laikoma, kad energijos vartojimo auditas atitinka 4 dalies reikalavimus, kai jis atliekamas nepriklausomai ir remiantis būtiniausiais kriterijais, kurie grindžiami VI priedu ir įgyvendinami pagal savanoriškus susitarimus, kuriuos sudaro suinteresuotųjų subjektų organizacijos ir paskirtoji organizacija, ir prižiūrimas atitinkamos valstybės narės arba kitų organizacijų, kurias kompetentingos valdžios institucijos įgaliojo vykdyti atitinkamą pareigą, arba Komisijos.

Rinkos dalyvių, teikiančių energetines paslaugas, galimybės, grindžiamos skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais.

6. Įmonėms, kurios nėra MVĮ ir kurios įgyvendina nepriklausomos organizacijos pagal atitinkamus Europos arba tarptautinius standartus sertifikuotą energijos naudojimo arba aplinkos vadybos sistemą, 4 dalyje nustatyti reikalavimai netaikomi, su sąlyga, kad valstybės narės užtikrina, jog atitinkama vadybos sistema apima energijos auditą, kuris atliekamas remiantis būtiniausiais kriterijais, kurie grindžiami VI priedu.

7. Energijos vartojimo auditas gali būti atliekamas atskirai arba kartu su platesnės apimties aplinkosaugos auditu. Valstybės narės gali reikalauti, kad į energijos vartojimo auditą būtų įtrauktas prijungimo prie esamo arba planuojamo centralizuoto šilumos arba vėsumos tiekimo tinklo techninio ir ekonominio pagrįstumo įvertinimas.

Nedarant poveikio Sąjungos valstybės pagalbos teisei, valstybės narės gali įgyvendinti skatinamąsias ir paramos sistemas, skirtas energijos vartojimo audito ir panašių priemonių rekomendacijoms įgyvendinti.

9 straipsnis

Matavimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad, jei tai techniškai įmanoma, finansiškai pagrįsta ir proporcinga galimam sutaupyti energijos kiekiui, elektros energijos, gamtinių dujų, centralizuotai tiekiamos šilumos ir centralizuotai teikiamos vėsumos ir buitinio karšto vandens tiekimui galutiniams vartotojams konkurencingomis kainomis būtų pateikiami individualūs skaitikliai, kurie tiksliai parodo galutinio vartotojo faktinį energijos suvartojimą ir kurie pateikia informaciją apie tikslų laiką, kada ji buvo suvartota.

▼B

Toks individualus skaitiklis konkurencingomis kainomis pateikiamas visuomet, kai:

a) keičiamas esamas skaitiklis, išskyrus atvejus, kai tai techniškai neįmanoma ar finansiškai neefektyvu atsižvelgiant į numatomą galimą sutaupyti energijos kiekį ilguoju laikotarpiu;

b) vykdomas naujas pajungimas naujame pastate ar pastate atliekama kapitalinė renovacija, kaip nustatyta Direktyvoje 2010/31/ES.

2. Jei valstybės narės įgyvendina pažangiųjų matavimo sistemų ir pažangiųjų skaitiklių gamtinėms dujoms ir (arba) elektrai diegimo tvarką pagal direktyvas 2009/72/EB ir 2009/73/EB ir tokiu mastu, kokiu jos tai daro:

a) jos užtikrina, kad matavimo sistemos teiktų galutiniams vartotojams informaciją apie faktinį vartojimo laiką ir kad nustatant būtiniausias skaitiklių funkcijas ir rinkos dalyviams nustatytus įpareigojimus būtų visapusiškai atsižvelgiama į energijos vartojimo efektyvumo tikslus ir naudą galutiniams vartotojams;

b) jos užtikrina pažangiųjų skaitiklių bei duomenų perdavimo saugumą ir galutinių vartotojų privatumą, laikantis atitinkamų Sąjungos duomenų apsaugos ir privatumo teisės aktų;

c) elektros energijos atveju jos reikalauja, kad galutinio vartotojo prašymu skaitiklių eksploatuotojai užtikrintų, kad naudojant skaitiklį ar skaitiklius būtų galima apskaičiuoti iš galutinio vartotojo patalpų į tinklą perduotą elektros energiją;

d) jos užtikrina, kad, galutiniams vartotojams paprašius, jiems arba galutinio vartotojo vardu veikiančiai trečiajai šaliai būtų teikiami skaitiklių užfiksuoti patiektos ir suvartotos elektros energijos duomenys lengvai suprantama forma, kad būtų galima palyginti sutarčių sąlygas naudojant vienodus kriterijus;

e) jos reikalauja, kad pažangiųjų skaitiklių įrengimo metu vartotojams būtų teikiamos atitinkamos konsultacijos ir informacija, visų pirma apie visas pažangiųjų skaitiklių galimybes, susijusias su skaitiklio rodmenų valdymu ir energijos vartojimo stebėsena.

3. Tais atvejais, kai šiluma ir vėsuma arba karštas vanduo pastatui tiekiami iš centralizuoto šilumos tiekimo tinklo arba iš centrinio daug pastatų aptarnaujančio šaltinio, prie šilumokaičio arba tiekimo vietoje įrengiamas šilumos arba karšto vandens skaitiklis.

Daugiabučiuose ir daugeliui paskirčių naudojamuose pastatuose, kuriuose yra centrinis šilumos / vėsumos tiekimo šaltinis arba kuriuos aptarnauja centralizuoto šilumos tiekimo tinklas ar centrinis daug pastatų aptarnaujantis šaltinis, ne vėliau kaip 2016 m. gruodžio 31 d. taip pat įrengiami individualaus suvartojimo skaitikliai, kuriais, jei tai techniškai įmanoma ir ekonomiškai veiksminga, būtų matuojamas kiekvienos patalpos šilumos, vėsumos ar karšto vandens suvartojimas. Jei šilumai

▼B

matuoti individualių skaitiklių naudoti neįmanoma dėl techninių priežasčių arba tai nėra ekonomiškai veiksminga, kiekviename radiatoriuje suvartotai šilumai matuoti naudojami individualūs šilumos dalikliai, išskyrus atvejus, kai atitinkama valstybė narė įrodo, kad tokių šilumos daliklių įrengimas nebūtų ekonomiškai veiksmingas. Tais atvejais gali būti svarstoma galimybė naudoti alternatyvius ekonomiškai veiksmingus suvartotos šilumos matavimo metodus.

Jeigu daugiabučius pastatus aptarnauja centralizuoto šilumos ar vėsumos tiekimo tinklas arba yra paplitusios nuosavos tokių pastatų bendros pastato šildymo ar vėsinimo sistemos, valstybės narės gali nustatyti skaidrias šilumos ar karšto vandens suvartojimo tokiuose pastatuose sąnaudų paskirstymo taisykles, kad būtų užtikrintas individualaus suvartojimo apskaitos skaidrumas ir tikslumas. Atitinkamais atvejais tokiose taisyklėse pateikiamos gairės kaip paskirstyti sąnaudas už šilumą ir (arba) karštą vandenį:

a) namų ūkiui skirtą karštą vandenį;

b) šilumą, kurią išskiria pastato įrenginiai siekiant apšildyti bendro naudojimo patalpas (jei laiptinėse ir koridoriuose įrengti radiatoriai);

c) butams šildyti.

10 straipsnis

Sąskaitose pateikiama informacija

1. Jei galutiniai vartotojai neturi pažangiųjų skaitiklių, kaip nurodyta direktyvose 2009/72/EB ir 2009/73/EB, valstybės narės ne vėliau kaip 2014 m. gruodžio 31 d. užtikrina, kad, kai techniškai įmanoma ir ekonomiškai pagrįsta, sąskaitose pateikiama informacija būtų tiksli ir grindžiama faktiškai suvartotu kiekiu, kaip numatyta VII priedo 1.1 punkte, visiems sektoriams, kuriems taikoma ši direktyva, įskaitant energijos skirstytojus, skirstymo sistemos operatorius ir mažmeninės prekybos energija įmones.

Šis įsipareigojimas gali būti įgyvendintas reguliaraus savarankiško duomenų registravimo sistema, pagal kurią galutiniai vartotojai savo skaitiklių rodmenis perduotų energijos tiekėjui. Tik tuo atveju, jei galutinis vartotojas nepateikia skaitiklių rodmenų už atitinkamą sąskaitų išrašymo laikotarpį, sąskaitų išrašymas grindžiamas numatomu suvartotu kiekiu arba fiksuoto dydžio norma.

2. Pagal direktyvas 2009/72/EB ir 2009/73/EB įrengti skaitikliai turi užtikrinti, kad sąskaitose pateikiama informacija būtų tiksli ir grindžiama faktiniu suvartojimu. Valstybės narės užtikrina, kad galutiniams vartotojams būtų suteikta galimybė nesunkiai gauti papildomą informaciją, kuri leistų pačiam galutiniam vartotojui pasitikrinti ankstesnį suvartojimą.

Papildoma informacija apie ankstesnį suvartojimą apima:

a) mažiausiai trejų paskutinių metų laikotarpio arba laikotarpio nuo tiekimo sutarties sudarymo datos (jei šis laikotarpis trumpesnis) suvestinius duomenis. Duomenys turi atitikti įprastai sąskaitose pateikiamos informacijos laikotarpius ir

▼B

b) išsamius duomenis pagal bet kurios dienos, savaitės, mėnesio ar metų naudojimo laiką. Šie duomenys turi būti prieinami galutiniam vartotojui internetu arba naudojant skaitiklio sąsają ir turi apimti mažiausiai 24 ankstesnių mėnesių laikotarpį arba laikotarpį nuo tiekimo sutarties sudarymo datos (jei šis laikotarpis trumpesnis).

3. Nepriklausomai nuo to, ar pažangieji skaitikliai įrengti, ar ne, valstybės narės:

a) reikalauja, kad, jeigu pateikiama informacija apie galutinių vartotojų suvartotos energijos sąskaitas ir ankstesnį vartojimą, galutinio vartotojo prašymu informacija būtų pateikta galutinio vartotojo nurodytam energetinių paslaugų teikėjui;

b) užtikrina, kad galutiniai vartotojai turėtų galimybę susipažinti su sąskaitose pateikiama informacija elektroniniu būdu ir gauti elektronines sąskaitas ir kad, ypač tais atvejais, kai sąskaitos nėra grindžiamos faktiniu suvartojimu, vartotojams paprašius jie gautų aiškų ir suprantamą paaiškinimą, kaip parengiamos jų sąskaitos;

c) užtikrina, kad laikantis VII priedo reikalavimų kartu su sąskaita būtų pateikiama visa atitinkama informacija, kad galutiniams vartotojams būtų išsamiai aprašytos esamos energijos sąnaudos;

d) gali nustatyti, kad galutinio vartotojo prašymu šiose sąskaitose esanti informacija nebūtų laikoma mokėjimo prašymu. Tokiais atvejais valstybės narės užtikrina, kad energijos išteklių teikėjai siūlytų lanksčią faktinių mokėjimų tvarką;

e) reikalauja, kad informacija ir energijos sąnaudų prognozės vartotojams paprašius būtų pateikiamos laiku ir lengvai suprantama forma, kad vartotojai galėtų lyginti sutarčių sąlygas naudodami vienodus kriterijus.

11 straipsnis

Prieigos prie matavimo informacijos ir sąskaitose pateikiamos informacijos kaštai

1. Valstybės narės užtikrina, kad galutiniai vartotojai sąskaitas už suvartotą energiją ir sąskaitose pateikiamą informaciją gautų nemokamai ir kad galutiniams vartotojams taip pat būtų suteikta galimybė tinkamu būdu ir nemokamai susipažinti su duomenimis apie suvartojimą.

2. Nepaisant 1 dalies, daugiabučiuose pastatuose ir daugeliui paskirčių naudojamuose pastatuose sąnaudas už sąskaitose pateikiamą informaciją apie individualų šilumos ir vėsumos suvartojimą reikia paskirstyti vadovaujantis 9 straipsnio 3 dalimi nesiekiant pelno. Su šios užduoties paskyrimu trečiajai šaliai, pavyzdžiui, paslaugų teikėjui arba vietos energijos tiekėjui, susijusios sąnaudos, apimančios faktinio individualaus suvartojimo matavimą, paskirstymą ir apskaitą tokiuose pastatuose, gali būti perkeltos galutiniams vartotojams, jei tokios sąnaudos yra pagrįstos.

▼B

12 straipsnis

Vartotojų informavimo ir teisių stiprinimo programa

1. Valstybės narės imasi tinkamų priemonių, kuriomis skatinama, kad smulkūs energijos vartotojai, įskaitant namų ūkius, efektyviai vartotų energiją, ir tam sudaromos palankesnės sąlygos. Šios priemonės gali būti įtrauktos į nacionalinę strategiją.

2. 1 dalies tikslais šios priemonės apima vieną arba daugiau iš a arba b punkte išvardytų elementų:

a) priemones ir politiką, kuriomis skatinama keisti elgesį ir kurios, be kita ko, gali būti:

   i) fiskalinės paskatos;

   ii) galimybės gauti finansavimą, dotacijas ir subsidijas;

   iii) informacijos teikimas;

   iv) pavyzdiniai projektai;

   v) renginiai darbo vietose;

b) būdus ir priemones, kuriais galimo pažangiųjų skaitiklių diegimo metu į procesą įtraukiami vartotojai ir vartotojų organizacijos, pranešant:

   i) apie ekonomiškai efektyvius ir lengvai įgyvendinamus energijos vartojimo įpročių pokyčius;

   ii) informaciją apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones.

13 straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės nustato taisykles dėl sankcijų, taikytinų dėl nacionalinių nuostatų, priimtų pagal 7–11 straipsnius ir 18 straipsnio 3 dalį, nesilaikymo ir imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad jos būtų įgyvendintos. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomosios. Valstybės narės praneša Komisijai apie tas nuostatas ne vėliau kaip 2014 m. birželio 5 d. ir nedelsdamos praneša jai apie visus vėlesnius šių nuostatų pakeitimus.

III SKYRIUS

ENERGIJOS TIEKIMO EFEKTYVUMAS

14 straipsnis

Šildymo ir vėsinimo efektyvumo skatinimas

1. Valstybės narės ne vėliau kaip 2015 m. gruodžio 31 d. atlieka ir pateikia Komisijai išsamų didelio naudingumo kogeneracijos ir efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo taikymo galimybių vertinimą, ir jame pateikia VIII priede nustatytą informaciją. Jei jos jau yra atlikusios lygiavertį vertinimą, jos apie tai praneša Komisijai.

▼B

Atliekant išsamų vertinimą visapusiškai atsižvelgiama į nacionalinių didelio naudingumo kogeneracijos galimybių analizę, kuri atliekama pagal Direktyvą 2004/8/EB.

Komisijos prašymu, vertinimas atnaujinamas ir pateikiamas Komisijai kas penkerius metus. Komisija tokį prašymą pateikia likus bent metams iki termino pabaigos.

2. Valstybės narės patvirtina politiką, kuria skatinama, kad tiek vietos, tiek regiono lygiu būtų tinkamai atsižvelgiama į efektyvaus šildymo ir vėsinimo sistemų, visų pirma tų, kuriose naudojama didelio naudingumo kogeneracija, naudojimo galimybes. Turi būti atsižvelgiama į vietos ir regioninių šilumos rinkų plėtojimo potencialą.

3. 1 dalyje nurodyto vertinimo tikslais valstybės narės atlieka jų teritoriją apimančią kaštų ir naudos analizę, kuri grindžiama klimato sąlygomis, ekonominiu pagrįstumu ir techniniu tinkamumu, remiantis IX priedo 1 dalimi. Pagal kaštų ir naudos analizę turi būti galima sudaryti palankesnes sąlygas nustatyti tausiausiai išteklius naudojančius ir ekonomiškai veiksmingiausius sprendimus šildymo ir vėsinimo poreikiams patenkinti. Ta kaštų ir naudos analizė gali būti įtraukta į aplinkos vertinimą pagal 2001 m. birželio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/42/EB dėl tam tikrų planų ir programų pasekmių aplinkai vertinimo ([1]).

4. Tais atvejais, kai, atlikus 1 dalyje nurodytą vertinimą ir 3 dalyje nurodytą analizę nustatomos galimybės taikyti didelio naudingumo kogeneraciją ir (arba) efektyvų centralizuotą šilumos ir vėsumos tiekimą, kurio nauda viršija kaštus, valstybės narės, vadovaudamosi 1, 5 ir 7 dalimis, imasi tinkamų priemonių, kad būtų sukurta efektyvi centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo infrastruktūra ir (arba) kad būtų pasirengta plėtoti didelio naudingumo kogeneraciją, taip pat naudoti šildymo ir vėsinimo energiją iš atliekinės šilumos ir atsinaujinančiųjų energijos išteklių.

Tais atvejais, kai, atlikus 1 dalyje nurodytą vertinimą ir 3 dalyje nurodytą analizę, nenustatomos galimybės, kurių nauda viršija kaštus, įskaitant 5 dalyje nurodytos kaštų ir naudos analizės atlikimo administracines sąnaudas, atitinkama valstybė narė gali įrenginiams netaikyti toje dalyje nustatytų reikalavimų.

5. Valstybės narės užtikrina, kad kaštų ir naudos analizė pagal IX priedo 2 dalį būtų atlikta, kai po 2014 m. birželio 5 d.:

a) planuojama įrengti naują šiluminį elektros energijos gamybos įrenginį, kurio bendra šiluminė galia didesnė nei 20 MW, kad būtų įvertintos įrenginio kaštai ir nauda užtikrinant, kad jis veiktų kaip didelio naudingumo kogeneracijos įrenginys;

b) iš esmės atnaujinamas esamas šiluminis elektros energijos gamybos įrenginys, kurio bendra šiluminė galia yra didesnė nei 20 MW, kad būtų įvertintos jo pertvarkymo į didelio naudingumo kogeneracijos įrenginį kaštai ir nauda;

([1]) OL L 197, 2001 7 21, p. 30.

▼B

c) planuojamas arba iš esmės atnaujinamas pramonės įrenginys, kuriame susidaro tinkamos temperatūros atliekinė šiluma ir kurio bendra šiluminė galia yra didesnė nei 20 MW, kad būtų įvertintos atliekinės šilumos naudojimo ekonomiškai pagrįstai paklausai tenkinti, be kita ko, taikant kogeneraciją, ir tų įrenginių prijungimo prie centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo tinklo kaštai ir nauda;

d) planuojamas naujas centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo tinklas arba esamame šilumos ar vėsumos tiekimo tinkle planuojamas naujas energijos gamybos įrenginys, kurio bendra šiluminė galia yra didesnė nei 20 MW, arba turi būti iš esmės atnaujinamas toks esamas įrenginys, kad būtų įvertintos atliekinės šilumos iš netoliese esančių pramonės įrenginių panaudojimo kaštai ir nauda.

Įrangos, skirtos kurą deginančio įrenginio gaminamam anglies dioksidui surinkti, kad jį būtų galima geologiškai saugoti, kaip numatyta Direktyvoje 2009/31/EB, įrengimas pagal šios dalies b, c ir d punktus nelaikomas atnaujinimu.

Valstybės narės gali reikalauti, kad c ir d punktuose nurodyta kaštų ir naudos analizė būtų atliekama bendradarbiaujant su įmonėmis, atsakingomis už centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo tinklų eksploatavimą.

6. Valstybės narės gali 5 dalies netaikyti:

a) tiems didžiausios apkrovos ir rezerviniams elektros energijos gamybos įrenginiams, kuriuos planuojama eksploatuoti mažiau nei 1 500 eksploatavimo valandų per metus (svyruojantis penkerių metų vidurkis), remiantis valstybių narių nustatyta tikrinimo procedūra, kuria užtikrinama, kad laikomasi šio išimties kriterijaus;

b) branduolinės energijos įrenginiams;

c) įrenginiams, kurie turi būti pastatyti netoli geologinio saugojimo vietos, patvirtintos pagal Direktyvą 2009/31/EB.

Kad atskiriems individualiems įrenginiams nebūtų taikomos 5 dalies c ir d punktų nuostatos, valstybės narės taip pat gali nustatyti ribines vertes, išreikštas esamos naudingosios atliekinės šilumos kiekiu, šilumos poreikiu arba atstumais tarp pramonės įrenginių ir centralizuoto šilumos tiekimo tinklų.

Valstybės narės ne vėliau kaip 2013 m. gruodžio 31 d. praneša Komisijai apie pagal šią dalį patvirtintas išimtis ir vėliau apie bet kokius po to padarytus jų pakeitimus.

7. Valstybės narės patvirtina Direktyvos 2009/72/EB 7 straipsnyje nurodytus leidimų išdavimo kriterijus arba lygiaverčius leidimo kriterijus, siekdamos:

a) atsižvelgti į 1 dalyje nurodytų išsamių vertinimų rezultatus;

▼B

b) užtikrinti, kad būtų įvykdyti 5 dalies reikalavimai, ir

c) atsižvelgti į 5 dalyje nurodytos kaštų ir naudos analizės rezultatus.

8. Valstybės narės gali, patvirtindamos 7 dalyje nurodytus leidimų išdavimo ir leidimo kriterijus, atskiriems įrenginiams netaikyti reikalavimų įgyvendinti galimybes, kurių nauda viršija kaštus, jei tai būtina dėl privalomų teisinių, nuosavybės ar finansinių priežasčių. Šiais atvejais atitinkama valstybė narė per tris mėnesius nuo sprendimo priėmimo Komisijai praneša apie savo sprendimą ir pateikia jo motyvus.

9. Šio straipsnio 5, 6, 7 ir 8 dalys taikomos įrenginiams, kuriems taikoma Direktyva 2010/75/ES, nedarant poveikio tos direktyvos reikalavimams.

10. Remdamosi II priedo f punkte nurodytomis suderintosiomis naudingumo atskaitos vertėmis, valstybės narės užtikrina, kad didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos kilmė galėtų būti užtikrinama remiantis kiekvienos valstybės narės nustatytais objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais. Jos užtikrina, kad ši kilmės garantija atitiktų X priedo reikalavimus ir kad joje būtų pateikta bent tame priede nurodyta informacija. Valstybės narės abipusiai pripažįsta viena kitos kilmės garantijas, išimtinai kaip šioje dalyje nurodytos informacijos įrodymą. Bet koks atsisakymas pripažinti kilmės garantiją kaip tokį įrodymą, visų pirma dėl priežasčių, susijusių su sukčiavimo prevencija, turi būti pagrįstas objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais. Valstybės narės praneša Komisijai apie tokį atsisakymą ir jo motyvus. Jei atsisakoma pripažinti kilmės garantiją, Komisija gali priimti sprendimą, kuriuo atsisakiusioji šalis būtų priversta ją pripažinti, visų pirma dėl objektyvių, skaidrių ir nediskriminacinių kriterijų, kuriais toks pripažinimas yra grindžiamas.

Komisija turi teisę ne vėliau kaip 2014 m. gruodžio 31 d., priimdama deleguotuosius aktus pagal šios direktyvos 23 straipsnį, persvarstyti Komisijos įgyvendinimo sprendime 2011/877/ES [1], remiantis Direktyva 2004/8/EB, nustatytas suderintąsias atskaitos naudingumo vertes.

11. Valstybės narės užtikrina, kad teikiant bet kokią paramą kogeneracijai būtų nustatyta sąlyga, kad elektros energija būtų pagaminta didelio naudingumo kogeneracijos būdu, o atliekinė šiluma efektyviai naudojama siekiant sutaupyti pirminės energijos. Kogeneracijai ir centralizuotai šilumos gamybai, taip pat tinklams skirtai valstybės paramai, kai taikytina, taikomos valstybės pagalbos taisyklės.

15 straipsnis

Energijos transformavimas, perdavimas ir skirstymas

1. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės energetikos reguliavimo institucijos, vykdydamos joms direktyvomis 2009/72/EB ir 2009/73/EB nustatytas reguliavimo užduotis, susijusias su jų sprendimais dėl dujų ir elektros energijos infrastruktūros veikimo, tinkamai atsižvelgtų į energijos vartojimo efektyvumą.

[1] OL L 343, 2011 12 23, p. 91.

▼B

Valstybės narės visų pirma užtikrina, kad nacionalinės energetikos reguliavimo institucijos, nustatydamos tinklų tarifus ir taisykles remdamosi Direktyva 2009/72/EB bei atsižvelgdamos į kiekvienos priemonės kaštus ir naudą, skatintų tinklo operatorius teikti tinklo naudotojams sistemines paslaugas, kurios sudaro sąlygas toliau diegiant pažangiuosius tinklus įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones.

Tokias sistemų paslaugas gali nustatyti sistemos operatorius ir jomis nėra daromas neigiamas poveikis sistemos saugumui.

Valstybės narės užtikrina, kad elektros tinklo reguliavimas ir elektros tinklo tarifai atitiktų XI priede nustatytus kriterijus, atsižvelgiant į gaires ir kodeksus, parengtus pagal Reglamentą (EB) Nr. 714/2009.

2. Valstybės narės ne vėliau kaip 2015 m. birželio 30 d. užtikrina, kad:

a) būtų atliktas jų dujų ir elektros energijos infrastruktūros energijos vartojimo efektyvumo potencialo, ypač susijusio su perdavimu, skirstymu, apkrovos valdymu ir tarpusavio sąveika, taip pat prijungimu prie energijos gamybos įrenginių, be kita ko, prieigos galimybėmis labai mažos galios energijos generatorių atveju, įvertinimas;

b) būtų nustatytos konkrečios priemonės ir investicijos, skirtos tinklo infrastruktūros energijos vartojimo ekonominio efektyvumo didinimui, ir sudarytas jų įgyvendinimo grafikas.

3. Valstybės narės gali leisti nustatyti tokias tinklais perduodamos ir skirstomos energijos schemų ir tarifų struktūrų dalis, kurias taikant būtų siekiama socialinio tikslo, jei užtikrinama, kad bet kokie perdavimo ir skirstymo sistemos sutrikimai būtų kuo mažesni ir būtų proporcingi siekiamam socialiniam tikslui.

4. Valstybės narės užtikrina, kad iš perdavimo ir skirstymo tarifų būtų pašalintos paskatos, kurios neigiamai veikia elektros energijos gamybos, perdavimo, skirstymo ir tiekimo bendrą efektyvumą (įskaitant energijos vartojimo efektyvumą) arba kurios galėtų kliudyti dalyvauti valdant poreikį balansavimo rinkose ir perkant papildomas paslaugas. Valstybės narės užtikrina, kad tinklo operatoriai būtų skatinami didinti infrastruktūros projektavimo ir jos veikimo efektyvumą ir, remdamosi Direktyva 2009/72/EB, užtikrina, kad tiekėjams būtų suteikiama galimybė tarifais didinti vartotojų indėlį į sistemos efektyvumą, įskaitant poreikio valdymą atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes.

5. Nedarant poveikio Direktyvos 2009/28/EB 16 straipsnio 2 daliai ir atsižvelgiant į Direktyvos 2009/72/EB 15 straipsnį, taip pat į poreikį užtikrinti šilumos tiekimo tęstinumą, valstybės narės užtikrina, kad, laikydamiesi tinklo patikimumo ir saugos išlaikymo reikalavimų ir

▼B

kompetentingų nacionalinių institucijų nustatytų skaidrių ir nediskriminuojamojo pobūdžio kriterijų, perdavimo sistemų operatoriai ir skirstymo sistemų operatoriai tais atvejais, kai jie atsako už energijos gamybos įrenginių valdymą dispečeriniu būdu, savo teritorijoje:

a) užtikrintų didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos perdavimą ir skirstymą;

b) užtikrintų didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos prioritetinį arba užtikrintą priėmimą į tinklą;

c) dispečeriniu būdu valdydami elektros energijos gamybos įrenginius, užtikrintų didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos prioritetinį persiuntimą, jei tai įmanoma saugiai eksploatuojant nacionalinę elektros energijos sistemą.

Valstybės narės užtikrina, kad taisyklės, susijusios su jų elektros energijos sistemose taikomų skirtingų priėmimo ir persiuntimo prioritetų suskirstymu pagal svarbą, būtų aiškiai ir išsamiai suformuluotos ir paskelbtos. ►C1 Užtikrindamos didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos prioritetinį priėmimą ar persiuntimą, valstybės narės gali pagal svarbą suskirstyti tarpusavyje skirtingų rūšių atsinaujinančiųjų išteklių energiją ir didelio naudingumo kogeneraciją, taip pat nustatyti pagal svarbą vidinį šių rūšių suskirstymą ir bet kokiu atveju užtikrina, kad nebūtų kliudoma iš kintančių atsinaujinančiųjų energijos išteklių gautos energijos prioritetiniam priėmimui ar persiuntimui. ◄

Perdavimo sistemų operatoriai ir skirstymo sistemų operatoriai laikosi ne tik pirmoje pastraipoje nustatytų įpareigojimų, bet ir XII priede išdėstytų reikalavimų.

Valstybės narės gali visų pirma sudaryti palankesnes sąlygas mažos galios ir labai mažos galios kogeneracijos įrenginių didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos prijungimui prie tinklo sistemos. Atitinkamais atvejais, siekdamos supaprastinti ir sutrumpinti leidimų išdavimo procedūrą atskiriems piliečiams ir montuotojams, valstybės narės imasi priemonių skatinti tinklo operatorius patvirtinti supaprastintą pranešimo apie įrengimą procedūrą dėl įrengtų labai mažos galios kogeneracijos įrenginių.

6. Laikydamosi tinklo patikimumo ir saugumo palaikymo reikalavimų, valstybės narės imasi atitinkamų veiksmų užtikrinti, kad tais atvejais, kai tai techniniu ir ekonominiu požiūriu suderinama su didelio naudingumo kogeneracijos įrenginio veikimo režimu, didelio naudingumo kogeneracijos įrenginių operatoriai galėtų teikti balansavimo paslaugas ir kitas eksploatavimo paslaugas perdavimo sistemų operatoriams ar skirstymo sistemų operatoriams. Perdavimo sistemų operatoriai ir skirstymo sistemų operatoriai užtikrina, kad tokios paslaugos būtų teikiamos organizuojant paslaugų įsigijimo konkursą, kuris būtų skaidrus, nediskriminuojamojo pobūdžio ir galėtų būti tikrinamas.

Atitinkamais atvejais valstybės narės gali reikalauti, kad perdavimo sistemų operatoriai ir skirstymo sistemų operatoriai mažintų prijungimo ir sistemos naudojimo mokesčius ir tokiu būdu skatintų, kad didelio naudingumo kogeneracijos įrenginiai būtų statomi šalia paklausos vietų.

7. Didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos gamintojams, norintiems prisijungti prie tinklo, valstybės narės gali leisti skelbti konkursus prisijungimo darbams atlikti.

▼B

8. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės energetikos reguliavimo institucijos skatintų, jog didmeninėse ir mažmeninėse rinkose būtų naudojamasi ne tik pasiūlos, bet ir paklausos ištekliais, pavyzdžiui, reagavimo į paklausą priemonėmis.

Atsižvelgdamos į techninius tinklų valdymo apribojimus, valstybės narės užtikrina, kad perdavimo sistemų operatoriai ir skirstymo sistemų operatoriai, vykdydami išteklių balansavimo ir papildomų paslaugų reikalavimus, poreikio valdymo paslaugų tiekėjams, įskaitant agregatorius, taikytų nediskriminuojančias sąlygas, atsižvelgdamos į jų technines galimybes.

Atsižvelgdamos į techninius tinklų valdymo apribojimus, valstybės narės skatina poreikio valdymo prieigą ir dalyvavimą balansavimo, rezervo bei kitų sisteminių paslaugų rinkose, be kita ko, reikalaudamos, kad nacionalinės energetikos reguliavimo institucijos arba, kai to reikalaujama remiantis jų nacionalinėmis reguliavimo sistemomis, – perdavimo sistemų operatoriai ir skirstymo sistemų operatoriai, glaudžiai bendradarbiaudami su energijos poreikio paslaugų teikėjais ir vartotojais, nustatytų dalyvavimo šiose rinkose technines sąlygas, remdamiesi šių rinkų techniniais reikalavimais ir atsižvelgdami į poreikio valdymo galimybes. Tokiose specifikacijose, be kita ko, reglamentuojamas agregatorių dalyvavimas.

9. Teikdamos ataskaitas pagal Direktyvą 2010/75/ES, taip pat nedarant poveikio tos direktyvos 9 straipsnio 2 daliai, valstybės narės svarsto galimybę įtraukti informaciją apie energijos vartojimo efektyvumo lygius įrenginiuose, kurių bendra nominali kuro deginimo šiluminė galia yra 50 MW arba didesnė, atsižvelgdamos į atitinkamus geriausius esamus gamybos būdus, parengtus pagal Direktyvą 2010/75/ES ir 2008 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/1/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės ([1]).

Valstybės narės gali skatinti įrenginių, nurodytų pirmoje pastraipoje, operatorius gerinti jų vidutinius metinius grynuosius eksploatacinius rodiklius.

IV SKYRIUS

HORIZONTALIOSIOS NUOSTATOS

16 straipsnis

Kvalifikavimo, akreditavimo ir sertifikavimo sistemos

1. Tais atvejais, kai valstybė narė mano, kad nacionalinis techninės kompetencijos, objektyvumo ir patikimumo lygis yra nepakankamas, ji užtikrina, kad ne vėliau kaip 2014 m. gruodžio 31 d. energetinių paslaugų, energijos vartojimo audito paslaugų teikėjams, energijos naudojimo vadybos specialistams ir su energija susijusių pastatų dalių, apibrėžtų Direktyvos 2010/31/ES 2 straipsnio 9 dalyje, montuotojams sertifikavimo ir (arba) akreditavimo sistemos ir (arba) lygiavertės kvalifikavimo sistemos, įskaitant atitinkamais atvejais tinkamas mokymo programas, taptų ar būtų prieinamos.

2. Valstybės narės užtikrina, kad 1 dalyje nurodytomis sistemomis vartotojams būtų užtikrinamas skaidrumas, jos būtų patikimos ir jomis būtų prisidedama prie nacionalinių energijos vartojimo efektyvumo tikslų.

([1]) OL L 24, 2008 1 29, p. 8.

▼B

3. Valstybės narės užtikrina, kad 1 dalyje nurodytos sertifikavimo ir (arba) akreditavimo sistemos arba lygiavertės kvalifikavimo sistemos būtų viešai prieinamos, ir bendradarbiauja tarpusavyje bei su Komisija šių sistemų palyginimo ir pripažinimo srityje.

Valstybės narės imasi atitinkamų priemonių vartotojams informuoti apie kvalifikavimo ir (arba) sertifikavimo sistemų prieinamumą pagal 18 straipsnio 1 dalį.

17 straipsnis

Informavimas ir mokymas

1. Valstybės narės užtikrina, kad informacija apie esamus energijos vartojimo efektyvumo mechanizmus ir finansinę bei teisinę bazę būtų skaidri ir plačiai išplatinta visiems susijusiems rinkos subjektams, t. y. vartotojams, statytojams, architektams, inžinieriams, aplinkosaugos bei energijos vartojimo auditoriams ir Direktyvoje 2010/31/ES apibrėžtų pastatų dalių montuotojams.

Valstybės narės skatina, kad bankams ir kitoms finansų įstaigoms būtų teikiama informacija apie galimybes dalyvauti finansuojant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, be kita ko, kuriant viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes.

2. Valstybės narės sudaro tinkamas sąlygas rinkos operatoriams teikti energijos vartotojams tinkamą bei tikslinę informaciją ir juos konsultuoti energijos vartojimo efektyvumo klausimais.

3. Komisija peržiūri savo priemonių, skirtų platformų kūrimui remti, poveikį, pasitelkdama, be kita ko, Europos socialinio dialogo srityje dirbančias įstaigas joms propaguojant mokymo programas energijos vartojimo efektyvumo klausimu, ir prireikus siūlo kitas priemones. Komisija skatina Europos socialinius partnerius diskutuoti energijos vartojimo efektyvumo klausimu.

4. Valstybės narės, dalyvaujant suinteresuotiesiems subjektams, be kita ko, vietos ir regioninėms institucijoms, skatina tinkamas informavimo, informuotumo didinimo ir mokymo iniciatyvas, kad piliečiai būtų informuojami apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių taikymo teikiamą naudą ir praktines galimybes.

5. Komisija užtikrina, kad būtų keičiamasi informacija apie valstybių narių geriausios praktikos pavyzdžius energijos vartojimo efektyvumo srityje ir kad ji būtų plačiai išplatinta.

18 straipsnis

Energetinės paslaugos

1. Siekdamos remti energetinių paslaugų rinką ir MVĮ galimybes patekti į šią rinką, valstybės narės:

a) platina aiškią ir lengvai prieinamą informaciją apie:

▼B

i) esamas energetinių paslaugų sutartis ir sąlygas, kurias reikėtų įtraukti į tokias sutartis, kad būtų užtikrintas energijos taupymas ir galutinių vartotojų teisės;

ii) finansines priemones, skatinamąsias priemones, dotacijas ir paskolas energijos vartojimo efektyvumo paslaugų projektams remti;

b) skatina kokybės ženklų, be kita ko, prekybos asociacijų kokybės ženklų, kūrimą;

c) užtikrina, kad esamų energetinių paslaugų teikėjų, kurie yra kvalifikuoti ir (arba) sertifikuoti ir kurių kvalifikacija ir (arba) sertifikavimas atitinka 16 straipsnį, sąrašas būtų viešai prieinamas ir reguliariai atnaujinamas, arba suteikia galimybę naudotis sąsaja, kurioje energetinių paslaugų teikėjai gali pateikti informaciją;

d) remia viešąjį sektorių jam priimant pasiūlymus dėl energetinių paslaugų, visų pirma dėl pastatų atnaujinimo; tai daroma:

i) rengiant pavyzdines sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo, į kurias įtraukiamos bent XIII priede išvardytos nuostatos;

ii) teikiant informaciją apie sutarčių dėl energijos vartojimo efektyvumo geriausios praktikos pavyzdžius, įskaitant, prireikus, kaštų ir naudos analizę, paremtą gyvavimo ciklo metodu;

e) vykdydamos nacionalinius energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planus, atlieka kokybinę dabartinės ir būsimos energetinių paslaugų rinkos raidos apžvalgą.

2. Atitinkamais atvejais valstybės narės remia tinkamą energetinių paslaugų rinkos veikimą:

a) nurodydamos kontaktinį (-ius) centrą (-us), kuriame (-iuose) galutiniai vartotojai gali gauti 1 dalyje nurodytos informacijos, ir viešindamos informaciją apie jį (juos);

b) prireikus imdamosi priemonių reguliavimo ir su reguliavimu nesusijusioms kliūtims, trukdančioms naudotis sutartimis dėl energijos vartojimo efektyvumo ir kitais energijos vartojimo efektyvumo paslaugų modeliais energijos taupymo priemonėms nustatyti ir (arba) įgyvendinti, pašalinti;

c) apsvarstydamos galimybę sukurti savarankišką mechanizmą ar suteikti tokius įgaliojimus, pavyzdžiui, ombudsmenui, siekiant užtikrinti, kad būtų veiksmingai nagrinėjami skundai ir ne teismo tvarka sprendžiami ginčai, susiję su energetinių paslaugų sutartimis;

d) sudarant sąlygas nepriklausomiems rinkos tarpininkams prisidėti prie rinkos plėtojimo paklausos ir pasiūlos atžvilgiu.

▼B

3. Valstybės narės užtikrina, kad energijos skirstytojai, skirstymo sistemų operatoriai ir mažmeninės prekybos energija įmonės nevykdytų jokios veiklos, kuri galėtų riboti energetinių paslaugų ar kitų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių paklausą ir teikimą arba kliudytų tokių paslaugų ar priemonių rinkų raidai, įskaitant konkurentų neįsileidimą į rinką ar piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi.

19 straipsnis

Kitos energijos vartojimo efektyvumo skatinimo priemonės

1. Valstybės narės įvertina ir prireikus imasi atitinkamų priemonių, kad pašalintų reguliavimo ir su reguliavimu nesusijusias energijos vartojimo efektyvumo kliūtis, nedarant poveikio nuosavybę ir nuomą reglamentuojančios valstybių narių teisės pagrindiniams principams, visų pirma dėl:

a) pastato savininkui ir nuomininkui arba skirtingiems savininkams skirtų skatinamųjų priemonių atskyrimo, siekiant užtikrinti, kad šios šalys nebūtų atgrasomos nuo investicijų į energijos vartojimo efektyvumo didinimą, kurias jos būtų vykdžiusios, jei jų nebūtų atgrasę tai, kad joms atskirai teks ne visa nauda arba kad nėra kaštų ir naudos pasidalijimo taisyklių, įskaitant nacionalines taisykles ir priemones, kuriomis reglamentuojamos sprendimų priėmimo procedūros bendrosios nuosavybės atveju;

b) teisinių ir reguliavimo nuostatų bei administracinės praktikos, susijusios su viešaisiais pirkimais, metinio biudžeto sudarymu ir apskaita, siekiant užtikrinti, kad atskiros viešosios organizacijos nebūtų atgrasomos nuo investicijų į energijos efektyvumo didinimą ir į numatomų išlaidų per gyvavimo ciklą mažinimą, taip pat nuo naudojimosi sutartimis dėl energijos vartojimo efektyvumo ir kitais trečiųjų šalių finansavimo mechanizmais ilgalaikių sutarčių pagrindu.

Tokios kliūčių šalinimo priemonės gali apimti paskatų numatymą, teisinių ar reguliavimo nuostatų panaikinimą ar pakeitimą arba gairių ir aiškinamųjų rekomendacijų priėmimą, arba administracinių procedūrų supaprastinimą. Priemones galima apjungti su švietimo, mokymo ir specialios informacijos bei techninės pagalbos teikimu energijos vartojimo efektyvumo srityje.

2. Apie 1 dalyje nurodytų kliūčių ir priemonių įvertinimą Komisijai pranešama 24 straipsnio 2 dalyje nurodytame pirmajame nacionaliniame energijos vartojimo efektyvumo veiksmų plane. Komisija skatina keistis nacionaliniais geriausios praktikos pavyzdžiais šiuo klausimu.

20 straipsnis

Nacionalinis energijos vartojimo efektyvumo fondas, finansavimas ir techninė pagalba

1. Nedarant poveikio Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsniams, valstybės narės sudaro palankesnes sąlygas sukurti finansavimo priemones arba naudotis esamomis energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonėmis, kad būtų padidinta daugiašalio finansavimo teikiama nauda.

▼B

2. Komisija atitinkamais atvejais tiesiogiai arba pasitelkdama Europos finansų įstaigas padeda valstybėms narėms sukurti finansavimo priemones ir techninės pagalbos sistemas, skirtas energijos vartojimo efektyvumui didinti įvairiuose sektoriuose.

3. Komisija sudaro palankesnes sąlygas kompetentingoms nacionalinėms ar regioninėms valdžios institucijoms ar įstaigoms keistis geriausios praktikos pavyzdžiais, pavyzdžiui, rengiant metinius reguliavimo subjektų susitikimus, naudojant viešai prieinamas duomenų bazes, kuriose pateikiama informacija apie tai, kaip valstybės narės įgyvendina priemones, ir skirtingų šalių palyginimas.

4. Valstybės narės gali įsteigti nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo fondą. Šio fondo tikslas – remti nacionalines energijos vartojimo efektyvumo iniciatyvas.

5. Valstybės narės gali numatyti, kad 5 straipsnio 1 dalyje nustatyti įpareigojimai būtų vykdomi į nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo fondą kasmet įmokant sumą, lygią investicijoms, kurių reikia tiems įpareigojimams įvykdyti.

6. Valstybės narės gali nustatyti, kad įpareigotosios šalys galėtų įvykdyti 7 straipsnio 1 dalyje nustatytus įpareigojimus kasmet įmokėdamos į nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo fondą sumą, lygią investicijoms, kurių reikia tiems įpareigojimams įvykdyti.

7. Valstybės narės savo pajamas, gautas iš metinių išmetamo dujų kiekio kvotų pagal Sprendimą Nr. 406/2009/EB, gali naudoti novatoriškų finansavimo mechanizmų kūrimui, kad būtų pasiektas 5 straipsnyje nurodyto pastatų energinio naudingumo didinimo tikslo įgyvendinimo praktinis poveikis.

21 straipsnis

Perskaičiavimo koeficientai

Siekiant palyginti sutaupytos energijos kiekį ir perskaičiuoti jį palyginamais vienetais, taikomi IV priede nustatyti perskaičiavimo koeficientai, nebent būtų pagrįsta taikyti kitokius perskaičiavimo koeficientus.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22 straipsnis

Deleguotieji aktai

1. Komisijai pagal 23 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais peržiūrimos 14 straipsnio 10 dalies antroje pastraipoje nurodytos suderintosios naudingumo atskaitos vertės.

2. Komisijai pagal 23 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais su technine pažanga būtų derinamos I, II, III, IV, V, VII, VIII, IX, X ir XII prieduose nurodytos vertės, skaičiavimo metodai, numatytasis pirminės energijos koeficientas ir reikalavimai.

▼B

23 straipsnis

Naudojimasis įgaliojimais

1. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus laikantis šiame straipsnyje nustatytų sąlygų.

2. Įgaliojimai priimti 22 straipsnyje nurodytus deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo 2012 m. gruodžio 4 d.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kuriuo metu atšaukti 22 straipsnyje nurodytų įgaliojimų suteikimą. Sprendimu dėl atšaukimo nutraukiamas tame sprendime nurodytų įgaliojimų suteikimas. Jis įsigalioja kitą dieną po sprendimo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų teisėtumui.

4. Kai tik Komisija priima deleguotąjį aktą, apie tai ji tuo pačiu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

5. Pagal 22 straipsnį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuomet, jeigu per 2 mėnesius nuo pranešimo apie jį Europos Parlamentui ir Tarybai dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškė prieštaravimų arba jeigu iki to laikotarpio pabaigos tiek Europos Parlamentas, tiek Taryba pranešė Komisijai, kad jie nepareikš prieštaravimų. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva tas laikotarpis pratęsiamas dviems mėnesiams.

24 straipsnis

Peržiūra ir įgyvendinimo stebėsena

1. Nuo 2013 m. ne vėliau kaip kiekvienų metų balandžio 30 d. valstybės narės XIV priedo 1 dalyje nustatyta tvarka pateikia ataskaitas apie pažangą, padarytą įgyvendinant nacionalinius energijos vartojimo efektyvumo tikslus. Ataskaitos gali būti pateikiamos kartu su 2010 m. liepos 13 d. Tarybos rekomendacijoje 2010/410/ES dėl bendrų valstybių narių ir Sąjungos ekonominės politikos gairių ([1]) nurodytomis nacionalinėmis reformų programomis.

2. Ne vėliau kaip 2014 m. balandžio 30 d., o vėliau – kas trejus metus valstybės narės pateikia nacionalinius energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planus. Nacionaliniuose energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planuose nurodomos reikšmingos energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės ir numatomos sutaupyti ir (arba) sutaupytos energijos kiekis, įskaitant energijos tiekimo, perdavimo ir skirstymo, taip pat energijos galutinio vartojimo priemones, kad būtų pasiekti 3 straipsnio 1 dalyje nurodyti nacionaliniai energijos vartojimo efektyvumo tikslai. Kartu su nacionaliniais energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planais pateikiamos atnaujintos numatomo bendro pirminės energijos suvartojimo 2020 m. prognozės, taip pat XIV priedo 1 dalyje nurodytuose sektoriuose numatomas suvartoti pirminės energijos kiekis.

([1]) OL L 191, 2010 7 23, p. 28.

▼B

Komisija ne vėliau kaip 2012 m. gruodžio 31 d. pateikia rekomenduojamą nacionalinių energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planų formą. Ta forma priimama laikantis 26 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamosios procedūros. Nacionaliniuose energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planuose bet kuriuo atveju pateikiama XIV priede nurodyta informacija.

3. Komisija įvertina metines ataskaitas ir nacionalinius energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planus ir nustato, kokią pažangą valstybės narės padarė siekdamos nacionalinių energijos vartojimo efektyvumo tikslų, kurių reikalaujama 3 straipsnio 1 dalyje, ir įgyvendindamos šią direktyvą. Įvertinimą Komisija siunčia Europos Parlamentui ir Tarybai. Remdamasi ataskaitų ir nacionalinių energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planų įvertinimu, Komisija gali teikti rekomendacijas valstybėms narėms.

4. Komisija stebi šios direktyvos įgyvendinimo poveikį direktyvoms 2003/87/EB, 2009/28/EB ir 2010/31/ES, taip pat Sprendimui Nr. 406/2009/EB ir pramonės sektoriams, visų pirma tiems sektoriams, kuriems būdinga didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika, kaip apibrėžta Sprendime 2010/2/ES.

5. Komisija, pirmą kartą vertindama pirmąjį nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planą, o vėliau kas trejus metus peržiūri, ar tebėra poreikis numatyti galimybę taikyti 14 straipsnio 6 dalyje nustatytas išimtis. Jei atlikus peržiūrą nustatoma, kad bet kuris šių išimčių kriterijus nebegali būti pagrįstas atsižvelgiant į įrenginių, kuriems taikomos išimtys, šilumos apkrovos buvimą ir realias veikimo sąlygas, Komisija siūlo atitinkamas priemones.

6. Valstybės narės anksčiau nei kiekvienų metų balandžio 30 d., taikydamos I priede pateiktą metodiką, pateikia nacionalinės didelio ir mažo naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos ir šilumos statistinius duomenis, susijusius su bendra šilumos ir elektros gamyba. Jos taip pat teikia kogeneracijos būdu pagamintos šilumos ir elektros pajėgumų ir kogeneracijai skirto kuro, centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo energijos gamybos ir pajėgumų metinius statistinius duomenis, susijusius su bendrais šilumos ir elektros pajėgumais. Taikydamos II priede pateiktą metodiką, valstybės narės teikia statistinius duomenis apie pirminę energiją, sutaupytą taikant kogeneraciją.

7. Komisija ne vėliau kaip 2014 m. birželio 30 d. Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia 3 straipsnio 2 dalyje nurodytą vertinimą prireikus kartu su pasiūlymais dėl tolesnių priemonių.

8. Komisija, atsižvelgdama į Direktyvoje 2004/18/EB išdėstytus reikalavimus, ne vėliau kaip 2015 m. gruodžio 5 d. įvertina, ar 6 straipsnis įgyvendinamas veiksmingai, ir pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai. Prireikus kartu su ta ataskaita pateikiami pasiūlymai dėl tolesnių priemonių.

▼B

9. Komisija ne vėliau kaip 2016 m. birželio 30 d. Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia 7 straipsnio įgyvendinimo ataskaitą. Prireikus kartu su šia ataskaita pateikiamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo siekiama vieno ar daugiau iš šių tikslų:

a) pakeisti 7 straipsnio 1 dalyje nustatytą galutinę datą;

b) peržiūrėti 7 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse išdėstytus reikalavimus;

c) nustatyti papildomus bendrus reikalavimus, visų pirma susijusius su 7 straipsnio 7 dalyje nurodytais klausimais.

10. Komisija ne vėliau kaip 2018 m. birželio 30 d. įvertina valstybių narių pažangą šalinant 19 straipsnio 1 dalyje nurodytas reguliavimo ir su reguliavimu nesusijusias kliūtis. Prireikus po šio įvertinimo pateikiami pasiūlymai dėl tolesnių priemonių.

11. Komisija užtikrina, kad 1 ir 2 dalyse nurodytos ataskaitos būtų viešai prieinamos.

25 straipsnis

Interneto platforma

Komisija sukuria interneto platformą, siekdama skatinti praktinį šios direktyvos įgyvendinimą nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis. Naudojant tą platformą remiamas keitimasis praktikos pavyzdžiais, lyginamosiomis analizėmis, bendradarbiavimo kuriant tinklus veikla, taip pat inovacinė praktika.

26 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – komitetas, kaip apibrėžta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.

27 straipsnis

Pakeitimai ir panaikinimas

1. Direktyva 2006/32/EB panaikinama nuo 2014 m. birželio 5 d., išskyrus jos 4 straipsnio 1–4 dalis ir I, III ir IV priedus, nedarant poveikio valstybių narių pareigoms, susijusioms su jos perkėlimo į nacionalinę teisę terminu. Direktyvos 2006/32/EB 4 straipsnio 1–4 dalys ir I, III ir IV priedai panaikinami nuo 2017 m. sausio 1 d.

Direktyva 2004/8/EB panaikinama nuo 2014 m. birželio 5 d., nedarant poveikio valstybių narių pareigoms, susijusioms su jos perkėlimo į nacionalinę teisę terminu.

Nuorodos į direktyva**s** 2006/32/EB ir 2004/8/EB laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir aiškinamos pagal XV priede pateiktą atitikties lentelę.

▼B

2. Direktyvos 2010/30/ES 9 straipsnio 1 ir 2 dalys išbraukiamos nuo 2014 m. birželio 5 d.

3. Direktyva 2009/125/EB iš dalies keičiama taip:

1) įterpiama ši konstatuojamoji dalis:

„(35a) 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo (*) reikalaujama, kad valstybės narės nustatytų energinio naudingumo reikalavimus pastatų dalims, kurios sudaro pastato atitvarų dalį, ir esamuose pastatuose įrengtų techninių pastato sistemų bendro energinio naudingumo, jų tinkamo įrengimo ir tinkamų jų parametrų bei nustatymų parinkimo ir jų kontrolės sistemos reikalavimus. Tai, kad tam tikrais atvejais šie reikalavimai gali riboti su energija susijusių gaminių, kurie atitinka šios direktyvos ir jos įgyvendinimo priemonių reikalavimus, įrengimą, suderinama su šios direktyvos tikslais, jei dėl tokių reikalavimų nėra nepagrįstai sudaromos kliūtys rinkoje.

_____

(*) OL L 153, 2010 6 18, p. 13.“;

2) 6 straipsnio 1 dalies pabaigoje įrašomas šis sakinys:

„Tai nedaro poveikio pagal Direktyvos 2010/31/ES 4 straipsnio 1 dalį ir 8 straipsnį valstybių narių nustatytiems energinio naudingumo reikalavimams ir sistemų reikalavimams.“

28 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliotų įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo 2014 m. birželio 5 d..

Nepaisant pirmos pastraipos, valstybės narės užtikrina, kad įsigaliotų įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad 4 straipsnio,raipsnio 1 dalies pirmos pastraipos, 5 straipsnio 5 dalies, 5 straipsnio 6 dalies, 7 straipsnio 9 dalies paskutinės pastraipos, 14 straipsnio 6 dalies, 19 straipsnio 2 dalies, 24 straipsnio 1 dalies bei 24 straipsnio 2 dalies ir V priedo 4 punkto būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo juose nurodytų datų.

Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų nuostatų tekstą.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

▼B

29 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

30 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

▼B

I PRIEDAS

BENDRIEJI KOGENERACIJOS BŪDU PAGAMINTOS ELEKTROS ENERGIJOS KIEKIO APSKAIČIAVIMO PRINCIPAI

I dalis

Bendrieji principai

Kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos kiekiui apskaičiuoti naudojamos vertės nustatomos remiantis planuojamu arba faktiniu įrenginio darbu įprastomis eksploatavimo sąlygomis. Labai mažos galios kogeneracijos įrenginiais pagamintos elektros kiekį galima apskaičiuoti remiantis patvirtintomis vertėmis.

a) Laikoma, kad kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos kiekis lygus to įrenginio bendram metiniam pagamintos elektros energijos kiekiui, matuojant ties pagrindinių generatorių gnybtais;

   i) II dalyje nurodytų b, d, e, f, g ir h tipų kogeneracijos įrenginių, kurių bendras metinis naudingumas, nustatytas valstybių narių, yra bent 75 %, ir

   ii) II dalyje nurodytų a ir c tipų kogeneracijos įrenginių, kurių bendras metinis naudingumas, nustatytas valstybių narių, yra bent 80 %.

b) Kai kogeneracijos įrenginių bendras metinis naudingumas yra mažesnis už a punkto i papunktyje nurodytą vertę (II dalyje nurodyti b, d, e, f, g ir h tipų kogeneracijos įrenginiai) arba kai jų bendras metinis naudingumas yra mažesnis už a punkto ii papunktyje nurodytą vertę (II dalyje nurodyti a ir c tipų kogeneracijos įrenginiai), kogeneracijai apskaičiuoti naudojama ši formulė:

   $E_{CHP}=H_{CHP}*C$

   kur:

   E_{CHP} – tai kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos kiekis;

   C – tai elektros ir šilumos santykis;

   H_{CHP} – kogeneracijos būdu pagamintos naudingosios šilumos kiekis (šiuo tikslu apskaičiuojamas iš bendro pagamintos šilumos kiekio atėmus šilumą, pagamintą atskiruose katiluose arba naudojant garų nuėmimą iš garų generatoriaus prieš jiems patenkant į turbiną).

   Kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos kiekio apskaičiavimas turi būti pagrįstas faktiniu elektros energijos ir šilumos santykiu. Kai kogeneracijos įrenginio faktinis elektros energijos ir šilumos santykis nežinomas, II dalyje nurodytais a, b, c, d ir e tipų įrenginiais pagamintos elektros energijos kiekiui apskaičiuoti (ypač statistiniais tikslais) galima naudoti šias nustatytąsias vertes, jei apskaičiuotas kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos kiekis yra mažesnis už to įrenginio bendrą pagamintą elektros energijos kiekį arba yra jai lygus:

Įrenginio tipas	Nustatytasis elektros energijos ir šilumos santykis, C
Kombinuotojo ciklo dujų turbina su šilumos panaudojimu	0,95
Priešslėgio garų turbina	0,45
Garų išgavimo kondensacinė turbina	0,45
Dujų turbina su šilumos panaudojimu	0,55
Vidaus degimo variklis	0,75

▼B

Jei valstybės narės nustato II dalyje nurodytų f, g, h, i, j ir k tipų įrenginių elektros ir šilumos santykio nustatytąsias vertes, šios nustatytosios vertės paskelbiamos ir apie jas pranešama Komisijai.

c) Kai kogeneracijos proceso metu sunaudojamo kuro energetinės vertės dalis susigrąžinama cheminių medžiagų pavidalu ir perdirbama, prieš apskaičiuojant a ir b punktuose nurodytą bendrą naudingumą tą dalį galima atimti iš sunaudojamo kuro kiekio.

d) Valstybės narės gali nustatyti, kad elektros energijos ir šilumos santykis – tai elektros energijos ir naudingosios šilumos santykis, kai tas įrenginys veikia mažesnio pajėgumo kogeneracijos režimu, remiantis konkretaus įrenginio darbiniais duomenimis.

e) Apskaičiavimams pagal a ir b punktus valstybės narės gali taikyti kitus nei vienų metų ataskaitinius laikotarpius.

II dalis

Kogeneracijos technologijos, kurioms taikoma ši direktyva

a) Kombinuotojo ciklo dujų turbina su šilumos panaudojimu

b) Priešslėginė garų turbina

c) Kondensacinė garų išgavimo turbina

d) Dujų turbina su šilumos panaudojimu

e) Vidaus degimo variklis

f) Mikroturbinos

g) Stirlingo varikliai

h) Kuro elementai

i) Garo varikliai

j) Organiniai *Rankine* ciklai

k) Kito tipo technologijos ar jų deriniai, kuriems taikoma 2 straipsnio 30 punkte pateikta apibrėžtis.

Įgyvendindamos ir taikydamos bendruosius kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos kiekio apskaičiavimo principus, valstybės narės vadovaujasi 2008 m. lapkričio 19 d. Komisijos sprendime 2008/952/EB, kuriuo nustatomos išsamios rekomendacijos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/8/EB II priedui įgyvendinti ir taikyti ([1]), nustatytomis išsamiomis rekomendacijomis.

([1]) OL L 338, 2008 12 17, p. 55.

▼B

II PRIEDAS

KOGENERACIJOS PROCESO NAUDINGUMO NUSTATYMO METODIKA

Kogeneracijos naudingumui ir sutaupytos pirminės energijos kiekiui apskaičiuoti naudojamos vertės nustatomos remiantis planuojamu arba faktiniu įrenginio veikimu įprastomis eksploatavimo sąlygomis.

a) Didelio naudingumo kogeneracija

Šios direktyvos įgyvendinimo tikslais didelio naudingumo kogeneracija turi atitikti šiuos kriterijus:

— kogeneracijos įrenginiuose vykdant kogeneracijos gamybą, apskaičiuojant pagal b punktą, sutaupoma bent 10 % pirminės energijos, palyginti su atskirosios šilumos ir elektros energijos gamybos atskaitos vertėmis,

— gamyba mažos galios ir labai mažos galios kogeneracijos įrenginiuose, kuriuos naudojant taupoma pirminė energija, gali būti priskiriama didelio naudingumo kogeneracijai.

b) Sutaupytos pirminės energijos kiekio apskaičiavimas

Vykdant kogeneracijos gamybą sutaupytos pirminės energijos kiekis, kaip apibrėžta I priede, apskaičiuojamas pagal šią formulę:

$$PES = \left(1 - \frac{1}{\frac{CHPH\eta}{RefH\eta} + \frac{CHPE\eta}{RefE\eta}}\right) \times 100\%$$

kur:

PES – sutaupytos pirminės energijos kiekis;

CHP Hη – kogeneracijos gamybos šiluminis naudingumas, apibrėžtas kaip pagamintos naudingosios šilumos kiekis per metus, padalytas iš kuro kiekio, sunaudoto visai naudingajai šilumai ir elektros energijai pagaminti kogeneracijos būdu;

Ref Hη – atskirosios šilumos gamybos naudingumo atskaitos vertė;

CHP Eη – kogeneracijos gamybos elektros naudingumas, apibrėžtas kaip per metus kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos kiekis, padalytas iš kuro kiekio, sunaudoto visai naudingajai šilumai ir elektros energijai pagaminti kogeneracijos būdu. Kai kogeneracijos įrenginyje gaminama mechaninė energija, prie per metus kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos kiekio galima pridėti papildomą elementą, kuris atitinka elektros energijos kiekį, lygiavertį mechaninės energijos kiekiui. Šis papildomas elementas nesuteikia teisės išduoti kilmės garantijų pagal 14 straipsnio 10 dalį.

Ref Eη – atskirosios elektros energijos gamybos naudingumo atskaitos vertė.

c) Sutaupytos energijos kiekio apskaičiavimas taikant alternatyvią apskaičiavimo metodiką

Valstybės narės gali apskaičiuoti pirminės energijos, sutaupytos gaminant šilumos, elektros ir mechaninę energiją, kiekį, kaip nurodyta toliau, netaikydamos I priedo to paties proceso šilumai ir elektros energijai, pagamintai ne kogeneracijos būdu, atimti. Ši gamyba gali būti laikoma didelio naudingumo

▼B

kogeneracija, jei ji atitinka šio priedo a punkte nustatytus naudingumo kriterijus ir jei didesnio kaip 25 MW elektrinės galios kogeneracijos įrenginių bendras naudingumas yra didesnis kaip 70 %. Tačiau šios gamybos metu kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos kiekis, nurodomas išduodant kilmės garantiją ir statistikos tikslais nustatomas pagal I priedą.

Jei su procesu susijusios sutaupytos pirminės energijos kiekis apskaičiuojamas taikant pirmiau nurodytą alternatyvią apskaičiavimo metodiką, sutaupytos pirminės energijos kiekiui apskaičiuoti naudojama šio priedo b punkte pateikta formulė „CHP Hη“ pakeičiant „Hη“, o „CHP Eη“ pakeičiant „Eη“, kur:

Hη – proceso šiluminis naudingumas, apibrėžtas kaip per metus pagamintos šilumos kiekis, padalytas iš kuro kiekio, sunaudoto visai pagamintai šilumai ir elektros energijai pagaminti;

Eη – proceso elektros naudingumas, apibrėžtas kaip per metus pagamintos elektros energijos kiekis, padalytas iš kuro kiekio, sunaudoto visai pagamintai šilumai ir elektros energijai pagaminti. Kai kogeneracijos įrenginyje gaminama mechaninė energija, per metus kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos kiekis gali būti padidinamas pridedant papildomą elementą, kuris atitinka elektros energijos kiekį, lygiavertį mechaninės energijos kiekiui. Šis papildomas elementas nesuteiks teisės išduoti kilmės garantijų pagal 14 straipsnio 10 dalį.

d) Apskaičiavimams pagal šio priedo b ir c punktus valstybės narės gali taikyti kitus nei vienų metų ataskaitinius laikotarpius.

e) Labai mažos galios kogeneracijos įrenginių sutaupytos pirminės energijos kiekio apskaičiavimas gali būti atliekamas remiantis patvirtintais duomenimis.

f) Atskirosios šilumos ir elektros energijos gamybos naudingumo atskaitos vertės

Suderintąsias naudingumo atskaitos vertes sudaro pagal atitinkamus veiksnius diferencijuotų verčių sistema, įskaitant pagaminimo metus ir kuro rūšis; jos turi remtis tinkamai dokumentais pagrįsta analize, be kita ko, atsižvelgiant į darbinio naudojimo duomenis realiomis sąlygomis, kuro rūšių derinį ir klimato sąlygas, taip pat taikomas kogeneracijos technologijas.

Taikant b punkte pateiktą formulę, atskirosios šilumos ir elektros energijos gamybos naudingumo atskaitos vertėmis nustatomas atskirosios šilumos ir elektros energijos gamybos, kurią siekiama pakeisti kogeneracija, darbinis naudingumas.

Naudingumo atskaitos vertės apskaičiuojamos pagal šiuos principus:

1. Nustatant kogeneracijos įrenginių naudingumo atskaitos vertes, su atskiraja elektros energijos gamyba lyginama pagal tų pačių kuro rūšių palyginimo principą.

2. Kiekvienas kogeneracijos įrenginys lyginamas su to kogeneracijos įrenginio pagaminimo metais rinkoje siūloma geriausia ir labiausiai ekonomiškai pagrįsta atskirosios šilumos ir elektros energijos gamybos technologija.

3. Senesnių kaip 10 metų kogeneracijos įrenginių naudingumo atskaitos vertės nustatomos pagal 10 metų senumo įrenginių atskaitos vertes.

4. Atskirosios elektros energijos ir šilumos gamybos naudingumo atskaitos vertės parodo valstybių narių klimato skirtumus.

▼B

III PRIEDAS

ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO REIKALAVIMAI, TAIKOMI PRODUKTUS, PASLAUGAS IR PASTATUS PERKANTIEMS CENTRINĖS VALDŽIOS SUBJEKTAMS

Produktus, paslaugas ar pastatus perkantys centrinės valdžios subjektai, kiek tai suderinama su ekonominiu efektyvumu, ekonominiu pagrįstumu, didesniu tvarumu, techniniu tinkamumu, taip pat pakankama konkurencija:

a) jei produktui taikomas deleguotasis aktas, priimtas pagal Direktyvą 2010/30/ES, arba susijusi Komisijos įgyvendinimo direktyva, perka tik tokius produktus, kurie atitinka priskyrimo aukščiausiai galimai energijos vartojimo efektyvumo klasei kriterijų, atsižvelgiant į būtinybę užtikrinti pakankamą konkurenciją;

b) kai produktui, kuriam netaikomas a punktas, taikoma Direktyvoje 2009/125/EB numatyta įgyvendinimo priemonė, priimta jau įsigaliojus šiai direktyvai, perka tik produktus, kurie atitinka toje įgyvendinimo priemonėje nustatytus efektyvaus energijos vartojimo kriterijus;

c) perka biuro įrangos produktus, kuriems taikomas 2006 m. gruodžio 18 d. Tarybos sprendimas 2006/1005/EB dėl Jungtinių Amerikos Valstijų Vyriausybės ir Europos bendrijos susitarimo dėl raštinės įrangos energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo programų suderinimo sudarymo ([1]), ir kurie atitinka ne mažiau griežtus energijos vartojimo efektyvumo reikalavimus nei išvardytieji prie minėto sprendimo pridėto susitarimo C priede;

d) perka tik padangas, kurios atitinka aukščiausios kuro energijos vartojimo efektyvumo klasės kriterijų, kaip apibrėžta 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1222/2009 dėl padangų ženklinimo atsižvelgiant į degalų naudojimo efektyvumą ir kitus esminius parametrus ([2]). Šiuo reikalavimu viešosioms organizacijoms nėra draudžiama pirkti aukščiausios sukibimo su šlapia danga klasės arba išorinio riedėjimo triukšmo klasės padangų, jei tai pagrįsta dėl saugos ar visuomenės sveikatos priežasčių;

e) konkurso dėl paslaugų sutarčių dokumentuose reikalauja, kad atitinkamoms paslaugoms teikti paslaugų teikėjai naudotų tik tuos produktus, kurie atitinka a–d punktuose nurodytus reikalavimus. Šis reikalavimas taikomas tik naujiems produktams, kuriuos paslaugų teikėjai perka iš dalies arba tik dėl to, kad galėtų teikti atitinkamas paslaugas;

f) perka tik tuos pastatus arba sudaro naujas nuomos sutartis tik dėl tų pastatų, kurie atitinka bent 5 straipsnio 1 dalyje nurodytus minimalius energinio naudingumo reikalavimus, išskyrus tuos atvejus, kai pirkimo tikslas yra:

   i) atlikti esminę renovaciją ar nugriauti;

   ii) viešųjų organizacijų atveju – pastatą perparduoti nenaudojant jo viešosios organizacijos reikmėms arba

   iii) jį išsaugoti kaip pastatą, oficialiai saugomą kaip tam tikros aplinkos dalį arba dėl jo ypatingos architektūrinės ar istorinės vertės.

Kaip šių reikalavimų laikomasi, tikrinama pagal Direktyvos 2010/31/ES 11 straipsnyje nurodytus energinio naudingumo sertifikatus.

([1]) OL L 381, 2006 12 28, p. 24.
([2]) OL L 342, 2009 12 22, p. 46.

▼B

IV PRIEDAS

GALUTINIAM VARTOJIMUI PASIRINKTO KURO ENERGETINĖ VERTĖ (PERSKAIČIAVIMO LENTELĖ) ([1])

Energijos produktas	kJ (žemutinė kuro degimo šiluma)	kgne (žemutinė kuro degimo šiluma)	kWh (žemutinė kuro degimo šiluma)
1 kg kokso	28 500	0,676	7,917
1 kg akmens anglių	17 200 – 30 700	0,411 – 0,733	4,778 – 8,528
1 kg rusvųjų anglių briketų	20 000	0,478	5,556
1 kg juodojo lignito	10 500 – 21 000	0,251 – 0,502	2,917 – 5,833
1 kg rusvųjų anglių	5 600 – 10 500	0,134 – 0,251	1,556 – 2,917
1 kg skalūnų alyvos	8 000 – 9 000	0,191 – 0,215	2,222 – 2,500
1 kg durpių	7 800 – 13 800	0,186 – 0,330	2,167 – 3,833
1 kg durpių briketų	16 000 – 16 800	0,382 – 0,401	4,444 – 4,667
1 kg sunkiojo dyzelinio kuro (mazuto)	40 000	0,955	11,111
1 kg dyzelinio krosnių kuro	42 300	1,010	11,750
1 kg automobilinio benzino (benzino)	44 000	1,051	12,222
1 kg parafino	40 000	0,955	11,111
1 kg suskystintų naftos dujų	46 000	1,099	12,778
1 kg gamtinių dujų ([1])	47 200	1,126	13,10
1 kg suskystintų gamtinių dujų	45 190	1,079	12,553
1 kg malkų (25 % drėgnumo) ([2])	13 800	0,330	3,833
1 kg pjuvenų granulių / medienos briketų	16 800	0,401	4,667
1 kg atliekų	7 400 – 10 700	0,177 – 0,256	2,056 – 2,972
1 MJ gautos šilumos	1 000	0,024	0,278
1 kWh elektros energijos	3 600	0,086	1 ([3])

Šaltinis. Eurostatas.

([1]) 93 % metano.

([2]) Valstybės narės, atsižvelgdamos į jose dažniausiai naudojamą medienos rūšį, gali taikyti kitus dydžius.

([3]) Taikytina, jei sutaupytos energijos kiekis apskaičiuojamas kaip pirminė energija, taikant metodą „iš apačios į viršų“, pagrįstą galutiniu energijos suvartojimu. Sutaupytam elektros energijos kiekiui, išreikštam kWh, apskaičiuoti valstybės narės gali taikyti nustatytąjį koeficientą 2,5. Valstybės narės gali taikyti kitokį koeficientą, jei jos gali jį pagrįsti.

([1]) Valstybės narės gali taikyti kitokius perskaičiavimo koeficientus, jei gali juos pagrįsti.

▼B

V PRIEDAS

7 straipsnio 1, 2 ir 9 dalyse ir 20 straipsnio 6 dalyje nurodytų energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemų arba kitų politikos priemonių poveikio apskaičiavimo bendrieji metodai ir principai

1. Sutaupytos energijos kiekio apskaičiavimo pagal 7 straipsnio 1 ir 2 dalis, 7 straipsnio 9 dalies antros pastraipos b, c, d, e ir f punktus ir 20 straipsnio 6 dalį metodai.

   Įpareigotosios, dalyvaujančiosios ar įgaliotosios šalys arba įgyvendinančiosios valdžios institucijos, apskaičiuodamos sutaupytos energijos kiekį, gali taikyti vieną ar daugiau iš toliau nurodytų metodų:

   a) numanomai sutaupytą kiekį, atsižvelgiant į nepriklausomai stebėto ankstesnio energijos vartojimo efektyvumo padidinimo panašiuose įrenginiuose rezultatus. Bendrojo metodo pavadinimas – *ex ante*;

   b) išmatuotą sutaupytą kiekį, kai įdiegus priemonę ar priemonių rinkinį sutaupytos energijos kiekis nustatomas užfiksavus faktinį energijos suvartojimo sumažėjimą, tinkamai atsižvelgiant į tokius veiksnius kaip papildomumas, ploto naudojimas, gamybos lygiai ir klimatinės sąlygos, kurie gali turėti įtakos suvartojimui. Bendrojo metodo pavadinimas – *ex post*;

   c) moduliuotą sutaupytą kiekį, kai naudojamos inžinerinės sutaupytos energijos sąmatos. Toks metodas gali būti taikomas tik tada, kai sunku arba neproporcingai brangu nustatyti patikimus konkretaus įrenginio matavimo duomenis, pvz., keičiant kompresorių ar elektros variklį, kuris suvartoja kitokį kWh kiekį nei tas, kurio atžvilgiu buvo nepriklausomai nustatyti sutaupyto kiekio duomenys, arba kai vadovaudamiesi nacionaliniu lygiu nustatytomis metodikomis ir kriterijais tai atlieka kvalifikuoti arba akredituoti ekspertai, kurie yra nepriklausomi nuo įpareigotųjų, dalyvaujančiųjų ar įgaliotųjų šalių;

   d) apklausos būdu įvertintą sutaupytą kiekį, kai nustatoma vartotojų reakcija į patarimus, informavimo kampanijas, ženklinimą, sertifikavimo sistemas ar pažangiųjų skaitiklių naudojimą. Šis metodas gali būti taikomas tik skaičiuojant dėl pasikeitusio vartotojų elgesio sutaupytos energijos kiekį. Jo negalima taikyti skaičiuojant įdiegus fizines priemones sutaupytą kiekį.

2. Nustatant dėl energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės sutaupytą energiją, įgyvendinant 7 straipsnio 1 ir 2 dalis, 7 straipsnio 9 dalies antros pastraipos b, c, d, e ir f punktus ir 20 straipsnio 6 dalį, taikomi šie principai:

   a) atsižvelgti galima tik į tokį sutaupytą kiekį, kuris viršija šiuos lygius:

      i) Sąjungos naujų keleivinių automobilių ir naujų lengvųjų komercinių transporto priemonių išmetamų teršalų normas įgyvendinus atitinkamai 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 443/2009, nustatantį naujų keleivinių automobilių išmetamų teršalų normas pagal Bendrijos integruotą principą mažinti lengvųjų transporto priemonių išmetamo CO_2 kiekį [1], ir 2011 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 510/2011, kuriuo nustatomos naujų lengvųjų komercinių transporto priemonių išmetamų teršalų normos pagal Sąjungos integruotą principą mažinti lengvųjų transporto priemonių išmetamo CO_2 kiekį [2];

(1) OL L 140, 2009 6 5, p. 1.
(2) OL L 145, 2011 5 31, p. 1.

▼B

ii) Sąjungos reikalavimus, susijusius su tam tikrų su energija susijusių gaminių pašalinimu iš rinkos įgyvendinus įgyvendinimo priemones pagal Direktyvą 2009/125/EB, ir

b) kad būtų atsižvelgta į skirtingą klimatą regionuose, valstybės narės gali nuspręsti sutaupomą kiekį pakoreguoti pagal standartinę vertę arba skirtingą sutaupomos energijos kiekį derinti su regionams būdingais oro temperatūros skirtumais;

c) įpareigotosios, dalyvaujančiosios ar įgaliotosios šalies veikla turi būti akivaizdžiai skirta nurodytam energijos kiekiui sutaupyti;

d) dėl atskirų veiksmų sutaupytos energijos kiekį gali nurodyti ne daugiau kaip viena šalis;

e) apskaičiuojant sutaupytos energijos kiekį atsižvelgiama į energijos taupymo trukmę. Tai gali būti daroma apskaičiuojant kiekį, kuris bus sutaupomas kiekvienais atskirais veiksmais nuo jų įgyvendinimo dienos iki 2020 m. gruodžio 31 d. Kitu atveju valstybės narės gali patvirtinti kitokį metodą, kuriuo, kaip tikimasi, bus sutaupytas bent toks pat bendras kiekis. Naudodamos kitus metodus, valstybės narės užtikrina, kad bendras sutaupytos energijos kiekis, apskaičiuotas taikant šiuos kitus metodus, neviršytų sutaupytos energijos kiekio, kuris būtų gautas joms apskaičiavus kiekvienu atskiru veiksmu sutaupytos energijos kiekį nuo šio veiksmo įgyvendinimo dienos iki 2020 m. gruodžio 31 d. Valstybės narės, remdamosi šios direktyvos XIV priedu, pirmajame nacionaliniame energijos vartojimo efektyvumo plane išsamiai apibūdina, kuriuos kitus metodus jos naudojo ir kokios nuostatos priimtos, kad būtų užtikrintas šis privalomas apskaičiavimo reikalavimas, ir

f) įpareigotosioms, dalyvaujančiosioms ar įgaliotosioms šalims leidžiama individualiai arba kartu imtis veiksmų, kurių tikslas – ilgalaikis produktų, įrangos ar rinkų pertvarkymas siekiant aukštesnio lygio energijos vartojimo efektyvumo, ir

g) skatindamos taikyti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, valstybės narės užtikrina, kad būtų išlaikyti produktų, paslaugų ar priemonių diegimo kokybės standartai. Jei tokių standartų nesama, valstybės narės bendradarbiauja su įpareigotosiomis, dalyvaujančiosiomis ar įgaliotosiomis šalimis, kad juos nustatytų.

3. Nustatant energijos kiekį, sutaupytą taikant politikos priemones pagal 7 straipsnio 9 dalies antros pastraipos a punktą, taikomi šie principai:

a) atsižvelgiama tik į tokį energijos kiekį, sutaupytą taikant mokestines priemones, kurios viršija minimalius kurui taikomus apmokestinimo lygius, kaip reikalaujama 2003 m. spalio 27 d. Tarybos direktyvoje 2003/96/EB, pakeičiančioje Bendrijos energetikos produktų ir elektros energijos mokesčių struktūrą ([1]), arba 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvoje 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos ([2]), ir

b) apskaičiuojant poveikį remiamasi naujausiais ir reprezentatyviais oficialiais duomenimis apie kainų elastingumą, ir

c) energijos kiekis, sutaupytas taikant papildomas mokesčių politikos priemones, įskaitant fiskalines paskatas ar mokėjimą fondui, skaičiuojamas atskirai.

([1]) OL L 283, 2003 10 31, p. 51.
([2]) OL L 347, 2006 12 11, p. 1.

▼B

4. Pranešimas apie metodiką

Valstybės narės ne vėliau kaip 2013 m. gruodžio 5 d. praneša Komisijai apie jų siūlomą išsamią metodiką, taikomą energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemų veikimui ir 7 straipsnio 9 dalies ir 20 straipsnio 6 dalies įgyvendinimo tikslais. Išskyrus mokesčių atveju, tokiame pranešime pateikiama informacija apie:

a) įpareigotąsias, dalyvaujančiąsias ar įgaliotąsias šalis arba įgyvendinančiąsias valdžios institucijas;

b) tikslinius sektorius;

c) energijos taupymo tikslų lygį arba per visą laikotarpį ir tarpinius laikotarpius numatomą sutaupyti kiekį;

d) įpareigojimų laikotarpio ir tarpinių laikotarpių trukmę;

e) reikalavimus atitinkančių priemonių kategorijas;

f) skaičiavimo metodiką, įskaitant papildomumo ir reikšmingumo nustatymo būdus, taip pat apie tai, kokios metodikos ir kriterijai naudojami inžinerinėms sąmatoms;

g) priemonių gyvavimo trukmę;

h) požiūrį, kurio laikomasi siekiant spręsti skirtingų klimatinių sąlygų valstybėje narėje klausimą;

i) kokybės standartus;

j) stebėsenos ir tikrinimo protokolus ir jų nepriklausomumo nuo įpareigotųjų, dalyvaujančiųjų ar įgaliotųjų šalių užtikrinimo būdus;

k) audito protokolus ir

l) būdus, kuriuos taikant laikomasi 7 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nurodyto reikalavimo.

Mokesčių atveju pranešime pateikiama informacija apie:

a) tikslinius sektorius ir mokesčių mokėtojų segmentą;

b) įgyvendinančiąją valdžios instituciją;

c) numatomos sutaupyti energijos kiekį;

d) mokestinės priemonės trukmę ir tarpinius laikotarpius, ir

e) apskaičiavimo metodiką, įskaitant tai, kokios rūšies kainų elastingumas naudojamas.

▼B

VI PRIEDAS

Būtiniausi energijos vartojimo audito, įskaitant audito, atliekamo kaip energijos naudojimo vadybos sistemų dalis, kriterijai

8 straipsnyje nurodytas energijos vartojimo auditas grindžiamas šiomis gairėmis:

a) jis pagrįstas naujausiais, išmatuotais ir galimais atkartoti duomenimis apie energijos suvartojimą ir apkrovos charakteristikomis (elektros energijos atveju);

b) jame pateikiama išsami pastatų ar pastatų grupių, pramoninių procesų ar įrenginių, įskaitant pervežimą, energijos suvartojimo charakteristikos apžvalga;

c) kai įmanoma, jį atliekant remiamasi gyvavimo ciklo sąnaudų analize, o ne investuotų lėšų paprasto atsipirkimo laikotarpiais, kad būtų atsižvelgta į per ilgąjį laikotarpį sutaupomus energijos kiekius, ilgalaikių investicijų likutines vertes ir diskonto normas;

d) jis yra proporcingas ir pakankamai reprezentatyvus, kad būtų galima gauti patikimos informacijos apie bendrą energinį naudingumą ir patikimai nustatyti svarbiausias tobulinimo galimybes.

Energijos vartojimo auditu sudaroma galimybė atlikti išsamius ir pagrįstus apskaičiavimus, susijusius su siūlomomis priemonėmis, kad būtų gauta tikslios informacijos apie galimą sutaupyti energijos kiekį.

Energijos vartojimo auditui naudojamus duomenis turi būti įmanoma saugoti, kad būtų galima atlikti ankstesnių duomenų analizę ir stebėti veiklos rezultatus.

▼B

VII PRIEDAS

Faktiškai suvartotu kiekiu pagrįsto sąskaitų išrašymo ir sąskaitose pateikiamos informacijos teikimo būtiniausi reikalavimai

1. Būtiniausi sąskaitų išrašymo reikalavimai

1.1. Faktiškai suvartotu kiekiu grindžiamas sąskaitų išrašymas

Kad galutiniams vartotojams būtų suteikta galimybė reguliuoti savo energijos vartojimą, faktiškai suvartotu kiekiu grindžiamos sąskaitos turėtų būti išrašomos ne rečiau nei kartą per metus, o sąskaitose pateikiama informacija turėtų būti teikiama ne rečiau kaip kas ketvirtį, jei gautas prašymas arba tais atvejais, kai vartotojai pasirinko galimybę gauti elektroninę sąskaitą, kitais atvejais – dukart per metus. Šis reikalavimas gali būti netaikomas dujoms, kurios naudojamos tik maistui gaminti.

1.2. Būtiniausia sąskaitoje nurodoma informacija

Valstybės narės užtikrina, kad atitinkamais atvejais galutiniams vartotojams jiems išrašomose sąskaitose, sudaromose sutartyse, sandoriuose ir paskirstymo centruose išduodamuose kvituose arba kartu su jais būtų aiškiai ir suprantamai pateikiama toliau nurodyta informacija:

a) galiojančios faktinės kainos ir faktinis suvartotas energijos kiekis;

b) galutinio vartotojo per einamąjį laikotarpį suvartotos energijos kiekio ir per tą patį praėjusių metų laikotarpį suvartotos energijos kiekio palyginimas (pageidautina, kad būtų pavaizduota grafiškai);

c) galutinių vartotojų organizacijų, energetikos agentūrų ar panašių organizacijų kontaktinė informacija, įskaitant interneto svetainių adresus, kuriose galima gauti informacijos apie esamas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, lyginamąsias galutinių naudotojų charakteristikas ir energiją naudojančios įrangos objektyvias technines specifikacijas.

Be to, kai tai įmanoma ir naudinga, valstybės narės užtikrina, kad galutiniam vartotojui išrašomose sąskaitose, sudaromose sutartyse, sandoriuose ir paskirstymo centruose išduodamuose kvituose arba kartu su jais galutiniams vartotojams būtų aiškiai ir suprantamai pateikiamas palyginimas su vidutiniu tipiniu arba lyginamuoju tos pačios naudotojų kategorijos galutiniu vartotoju arba juose būtų daroma nuoroda į tokį palyginimą.

1.3. Konsultacijos dėl lydimųjų energijos vartojimo efektyvumo sąskaitų ir kita galutiniams vartotojams teikiama grįžtamoji informacija

Siųsdami sutartis ir sutarčių pakeitimus, taip pat vartotojų gaunamose sąskaitose arba interneto svetainėse, kuriose teikiama informacija individualiems vartotojams, energijos skirstytojai, skirstymo sistemų operatoriai ir mažmeninės prekybos energija įmonės savo klientams aiškiai ir suprantamai pateikia nepriklausomų vartotojų konsultacinių centrų, energetikos agentūrų arba panašių institucijų, kuriuose galima gauti konsultacijų dėl esamų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių, lyginamųjų energijos vartojimo charakteristikų ir energiją naudojančių prietaisų techninių specifikacijų, kurios gali padėti sumažinti šių prietaisų energijos sunaudojimą, kontaktinę informaciją, įskaitant jų interneto svetainių adresus.

▼B

VIII PRIEDAS

Šildymo ir vėsinimo efektyvumo potencialas

1. 14 straipsnio 1 dalyje nurodytuose išsamiuose nacionaliniuose šildymo ir vėsinimo potencialo vertinimuose pateikiama:

a) šildymo ir vėsinimo paklausos apibūdinimas;

b) prognozės, kaip paklausa keisis per ateinančius 10 metų, visų pirma atsižvelgiant į paklausos raidą pastatuose ir įvairiuose pramonės sektoriuose;

c) nacionalinės teritorijos žemėlapis, kuriame, saugant neskelbtiną komercinę informaciją, būtų nurodyta:

i) šildymo ir vėsinimo poreikio vietos, įskaitant:

— savivaldas ir miestų aglomeracijas, kurių užstatymo santykis – bent 0,3, ir

— pramonines zonas, kuriose per metus bendrai suvartojama daugiau kaip 20 GWh šilumos ir vėsumos energijos;

ii) esama ir planuojama centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo infrastruktūra;

iii) galimi šilumos ir vėsumos tiekimo punktai, įskaitant:

— elektros energijos gamybos įrenginius, per metus iš viso pagaminančius daugiau kaip 20 GWh elektros energijos, ir

— atliekų deginimo įmones,

— esamus ir planuojamus kogeneracijos įrenginius, kuriuose naudojamos I priedo II dalyje nurodytos technologijos, ir centralizuoto šilumos tiekimo įrenginius;

d) nustatyta šildymo ir vėsinimo paklausa, kuri galėtų būti patenkinta taikant didelio naudingumo kogeneraciją (įskaitant gyvenamųjų namų labai mažos galios kogeneraciją), taip pat centralizuotą šilumos bei vėsumos tiekimą;

e) nustatytos papildomos didelio naudingumo kogeneracijos potencialas, įskaitant kogeneraciją atnaujinus esamus ir pastačius naujos kartos bei pramonės įrenginius ar kitokius atliekinę šilumą gaminančius įrenginius;

f) nustatytos centralizuoto šilumos bei vėsumos tiekimo infrastruktūros efektyvaus energijos vartojimo potencialas;

g) strategijos, politika ir priemonės, kurių gali būti imtasi iki 2020 m. ir iki 2030 m. siekiant išnaudoti e punkte nurodytas galimybes, kad būtų patenkinta d punkte nurodyta paklausa, įskaitant, atitinkamais atvejais, pasiūlymus:

i) didinti kogeneracijos dalį gaminant šilumą, vėsumą ir elektros energiją;

ii) plėtoti efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo infrastruktūrą, kad būtų prisitaikyta prie didelio naudingumo kogeneracijos plėtojimo ir šilumos bei vėsumos energijos, pagamintos naudojant atliekinę šilumą ir atsinaujinančiuosius energijos išteklius, naudojimo;

▼B

iii) skatinti, kad nauji šiluminiai elektros energijos gamybos įrenginiai ir pramonės įrenginiai, kuriuose susidaro atliekinės šilumos, būtų įrengiami tose vietose, kur bus panaudojamas maksimalus turimos atliekinės šilumos kiekis, kad būtų patenkinta esama arba prognozuojama šildymo ir vėsinimo paklausa;

iv) skatinti, kad naujos gyvenamosios zonos arba nauji pramonės objektai, kurie gamybos procesuose naudoja šilumą, būtų įrengiami tose vietose, kuriose turima atliekinė šiluma, kaip nurodyta išsamiame vertinime, gali būti naudojama tenkinant jų šildymo ir vėsinimo paklausą. Tai galėtų apimti pasiūlymus, kuriais remiamas kelių atskirų įrenginių sutelkimas toje pačioje vietoje siekiant užtikrinti optimalią šildymo ir vėsinimo pasiūlos ir paklausos atitiktį;

v) skatinti, kad šiluminiai elektros energijos gamybos įrenginiai, pramonės objektai, kuriuose susidaro atliekinės šilumos, atliekų deginimo įmonės ar kiti energijos gamybos iš atliekų įrenginiai būtų prijungiami prie vietinio centralizuoto šilumos ar vėsumos tiekimo tinklo;

vi) skatinti, kad gyvenamosios zonos ir pramonės objektai, kurie gamybos procesuose naudoja šilumą, būtų prijungiami prie vietos centralizuoto šilumos ar vėsumos tiekimo tinklo;

h) didelio naudingumo kogeneracijos dalis ir nustatytas potencialas, taip pat pagal Direktyvą 2004/8/EB padaryta pažanga;

i) prognozė, kiek pirminės energijos ketinama sutaupyti;

j) valstybės paramos šildymui ir vėsinimui priemonių įvertinimas (jei tokios priemonės numatytos), pateikiant metinį biudžetą ir nurodant galimos paramos elementą. Tai nereiškia, kad nereikia pateikti su valstybės pagalbos vertinimu susijusio atskiro pranešimo apie viešosios paramos sistemas.

2. Kiek tai taikytina, išsamus vertinimas gali būti sudarytas iš regioninių arba vietos planų ir strategijų.

▼B

IX PRIEDAS

KAŠTŲ IR NAUDOS ANALIZĖ

1 dalis

Bendrieji kaštų ir naudos analizės principai

Kalbant apie priemones, skirtas šildymo ir vėsinimo efektyvumui skatinti, kaip nurodyta 14 straipsnio 3 dalyje, kaštų ir naudos analizės rengimo tikslas – suteikti pagrindą sprendimui dėl tinkamų ribotų išteklių prioritetų bendruomenės lygiu nustatymo.

Kaštų ir naudos analizė gali apimti projekto įvertinimą arba projektų grupės platesnio masto vietos, regioninį arba nacionalinį įvertinimą, siekiant šildymo planavimo tikslu nustatyti ekonomiškai efektyviausią ir naudingiausią šildymo ar vėsinimo galimybę konkrečioje geografinėje teritorijoje.

14 straipsnio 3 dalies tikslais atliekamą kaštų ir naudos analizę sudaro ekonominė analizė, apimanti socialinius bei ekonominius ir aplinkosaugos veiksnius.

Kaštų ir naudos analizę sudaro šie veiksmai ir joje atsižvelgiama į šiuos veiksnius:

a) Sistemos ribų ir geografinių ribų nustatymas

Atitinkamos kaštų ir naudos analizės taikymo sritimi nustatoma atitinkama energetikos sistema. Geografinės ribos apima tinkamą gerai apibrėžtą geografinę teritoriją, pavyzdžiui, tam tikrą regioną arba didmiesčio zoną, kad nebūtų pasirenkami suboptimizuoti sprendimai atsižvelgiant į kiekvieną konkretų projektą.

b) Integruotas požiūris į paklausą ir tiekimo galimybes

Kaštų ir naudos analizėje, naudojantis turimais duomenimis, atsižvelgiama į visus atitinkamus sistemoje turimus tiekimo išteklius ir geografines ribas, įskaitant atliekinę šilumą, kuri susidaro elektros energijos gamybos įrenginiuose ir pramonės įrenginiuose, ir atsinaujinančiųjų išteklių energiją, taip pat į šildymo ir vėsinimo paklausos ypatybes bei tendencijas.

c) Bazinio lygio nustatymas

Bazinio lygio paskirtis – būti atskaitos tašku, pagal kurį vertinami alternatyvūs scenarijai.

d) Alternatyvių scenarijų nustatymas

Svarstomos visos tinkamos bazinio lygio alternatyvos. Scenarijai, kurių neįmanoma įgyvendinti dėl techninių priežasčių, finansinių priežasčių, nacionalinio reguliavimo ar laiko apribojimų, gali būti atmesti ankstyvajame kaštų ir naudos analizės etape, jei tai pagrįsta atsižvelgiant į atidžiai išnagrinėtus, akivaizdžius ir tinkamais dokumentais pagrįstus motyvus.

Kaip alternatyvūs scenarijai, palyginti su baziniu lygiu, kaštų ir naudos analizėje turėtų būti vertinamos tik didelio naudingumo kogeneracijos, efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo arba efektyvaus individualaus šilumos ir vėsumos tiekimo galimybės.

e) Kaštus viršijančios naudos apskaičiavimo metodas

i) Įvertinami ir palyginami bendri ilgalaikiai kaštai ir nauda, susiję su šilumos ar vėsumos tiekimo galimybėmis.

▼B

ii) Vertinama taikant grynosios dabartinės vertės kriterijų.

iii) Pasirenkamas toks laikotarpis, kad būtų įtraukti visi atitinkami su scenarijais susiję kaštai ir nauda. Pavyzdžiui, dujomis kūrenamai jėgainei tinkamas laikotarpis galėtų būti 25 metai, centralizuoto šilumos tiekimo sistemos atveju – 30 metų, o šildymo įrangai, pavyzdžiui, katilams – 20 metų.

f) Kainų apskaičiavimas bei prognozavimas ir kitos ekonominės analizės prielaidos

i) Kaštų ir naudos analizių tikslu valstybės narės pateikia prielaidas dėl pagrindinių kaštų ir gamybos veiksnių kainų ir diskonto normos.

ii) Diskonto norma, naudojama atliekant ekonominę analizę grynajai dabartinei vertei apskaičiuoti, pasirenkama pagal europines arba nacionalines gaires ([1]).

iii) Valstybės narės naudoja nacionalines, europines ar tarptautines energijos kainos kitimo prognozes, prireikus atsižvelgdamos į savo nacionalines ir (arba) regionines / vietos aplinkybes.

iv) Ekonominėje analizėje naudojamos kainos turėtų atitikti tikruosius socialinius ir ekonominius kaštus bei naudą ir, kiek įmanoma, turėtų apimti tokius išorės kaštus kaip poveikį aplinkai ir sveikatai, t. y. kai egzistuoja rinkos kaina arba kai ji jau reguliuojama europiniu ar nacionaliniu lygiu.

g) Ekonominė analizė. Poveikio aprašas

Ekonominėje analizėje atsižvelgiama į visą susijusį ekonominį poveikį.

Valstybės narės gali priimdamos sprendimus įvertinti ir atsižvelgti į kaštus ir sutaupytą energijos kiekį dėl didesnio lankstumo energijos tiekimo sistemoje ir dėl geresnio elektros tinklų veikimo pagal analizuotus scenarijus, įskaitant kaštus, kurių išvengta, ir sutaupytų lėšų kiekį dėl sumažintų investicijų į infrastruktūrą.

Atsižvelgiama bent į šiuos kaštus ir naudą:

i) Nauda

— Gamybos vertė vartotojui (šiluma ir elektros energija)

— Kiek įmanoma, išorės nauda, pavyzdžiui, nauda aplinkai ir sveikatai.

ii) Kaštai

— Kapitalo kaštai, susiję su įrenginiais ir įranga

— Kapitalo kaštai, susiję su susietais energetikos tinklais

— Kintami ir pastovūs veiklos kaštai

— Energijos kaštai

— Kiek įmanoma, kaštai, susiję su aplinka ir sveikata

([1]) Pasirenkant nacionalinę diskonto normą ekonominei analizei atlikti turėtų būti atsižvelgta į Europos Centrinio Banko pateiktus duomenis.

▼B

h) Jautrumo analizė:

Įtraukiama jautrumo analizė, siekiant įvertinti projekto ar projektų grupės kaštus ir naudą pagal skirtingas energijos kainas, diskonto normas ir kitus kintamuosius, turinčius didelės įtakos apskaičiavimo rezultatams.

Valstybės narės paskiria kompetentingas valdžios institucijas, kurios bus atsakingos už kaštų ir naudos analizių pagal 14 straipsnį atlikimą. Valstybės narės gali pareikalauti, kad ekonominę ir finansinę analizę atliktų kompetentingos vietos, regioninės ir nacionalinės valdžios institucijos arba atskirų įrenginių operatoriai. Jos pateikia išsamią metodiką ir prielaidas pagal šį priedą, taip pat nustato bei paskelbia ekonominei analizei skirtas procedūras.

2 dalis

Principai įgyvendinant 14 straipsnio 5 ir 7 dalis

Kaštų ir naudos analizėje nurodoma informacija įgyvendinant 14 straipsnio 5 ir 7 dalių priemones:

Jei planuojamas tik elektros energijai skirtas įrenginys arba įrenginys be šilumos panaudojimo galimybės, palyginami planuojami įrenginiai arba planuojamas atnaujinimas ir lygiavertis įrenginys, kuriuo pagaminamas toks pats elektros energijos arba technologinės šilumos kiekis, tačiau panaudojantis atliekinę šilumą ir tiekiantis šilumą per didelio naudingumo kogeneracijos ir (arba) centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo tinklus.

Atitinkamos geografinės vietovės įvertinime atsižvelgiama į planuojamą įrenginį ir bet kokias tinkamas esamas arba potencialias šilumos poreikio vietas, kurioms gali būti tiekiama iš jo, atsižvelgiant į racionalias galimybes (pavyzdžiui, techninį pagrįstumą ir atstumą).

Sistemos ribos nustatomos taip, kad į jas patektų planuojamas įrenginys ir šilumos apkrovos, pavyzdžiui, pastatas (-ai) ir pramoninis procesas. Šios sistemos ribose abiem atvejais nustatoma ir palyginama bendra šilumos ir elektros energijos tiekimo kaina.

Į šilumos apkrovas įeina esamos šilumos apkrovos, pavyzdžiui, pramoniniai įrenginiai ar esama centralizuoto šilumos tiekimo sistema, o urbanizuotose vietovėse – ir šilumos apkrovos bei sąnaudos, kurios atsirastų, jei pastatų grupei ar miesto daliai būtų įrengta nauja centralizuota šilumos tiekimo sistema ir (arba) jie būtų prie jos prijungti.

Kaštų ir naudos analizė grindžiama planuojamo įrenginio ir lyginamojo (-ųjų) įrenginio (-ių) aprašymu, kuriame nurodoma atitinkamai elektrinė ir šiluminė galia, kuro tipas, planuojama naudojimo paskirtis ir planuojamų veikimo valandų per metus skaičius, vieta ir elektros energijos ir šilumos energijos poreikis.

Palyginimo tikslais atsižvelgiama į šiluminės energijos paklausą ir į tai, kokių tipų šildymą ir vėsinimą naudoja netoli esančios šilumos poreikio vietos. Be kita ko, palyginami su infrastruktūra susiję planuojamo ir lyginamojo įrenginio kaštai.

14 straipsnio 5 dalies tikslais atliekamas kaštų ir naudos analizes sudaro ekonominė analizė, apimanti finansinę analizę, kurioje atspindėtos faktinės pinigų srauto operacijos, susijusios su investavimu į atskirus įrenginius ir jų eksploatavimu.

Projektai, kurių nauda viršija kaštus, yra tie projektai, kurių diskontuotos naudos ekonominėje ir finansinėje analizėje suma viršija diskontuotų kaštų sumą (kaštus viršijanti nauda).

▼B

Valstybės narės nustato metodikos, prielaidų ir laikotarpio ekonominei analizei atlikti pagrindinius principus.

Valstybės narės gali reikalauti, kad už šiluminių elektros energijos gamybos įrenginių eksploatavimą atsakingos bendrovės, pramonės įmonės, centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo tinklai ar kitos šalys, kurioms įtakos turi apibrėžtos sistemos ribos ir geografinės ribos, pateiktų duomenis, kad jie būtų naudojami įvertinant atskiro įrenginio kaštus ir naudą.

▼B

X PRIEDAS

Didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos kilmės garantijos

a) Valstybės narės imasi priemonių, siekdamos užtikrinti, kad:

i) didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos kilmės garantija:

— sudarytų galimybę gamintojams įrodyti, kad jų parduodama elektros energija pagaminta didelio naudingumo kogeneracijos būdu, ir šiuo tikslu išduodama gamintojo prašymu,

— būtų tiksli, patikima ir apsaugota nuo klastojimo,

— būtų išduodama, perduodama ir jos galiojimas panaikinamas elektroniniu būdu;

ii) į tą patį didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos energijos vienetą būtų atsižvelgta tik vieną kartą.

b) 14 straipsnio 10 dalyje nurodytoje kilmės garantijoje pateikiama bent ši informacija:

i) įrenginio, kuriame pagaminta energija, identifikaciniai duomenys, buvimo vieta, tipas ir galia (šiluminė ir elektrinė);

ii) gamybos datos ir vietos;

iii) kuro šaltinio, kurį naudojant pagaminta elektros energija, žemutinė šilumingumo vertė;

iv) kartu su elektros energija pagamintos šilumos kiekis ir naudojimas;

v) didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos, kuriai skirta garantija, kiekis pagal II priedą;

vi) sutaupytos pirminės energijos kiekis, apskaičiuotas pagal II priedą remiantis suderintosiomis naudingumo atskaitos vertėmis, nurodytomis II priedo f punkte;

vii) nominalusis įrenginio elektros ir šilumos efektyvumas;

viii) ar įrenginiui teikiama investicinė parama; jei taip, tai kokiu mastu;

ix) ar energijos vienetui taikoma kokia nors kita nacionalinė paramos sistema ir šios sistemos rūšis; jei taip, tai kokiu mastu;

x) data, kai įrenginys pradėjo veikti, ir

xi) išdavimo data bei šalis ir unikalus identifikacinis numeris.

Kilmės garantija suteikiama tipinei 1 MWh. Ji susijusi su pagaminta grynąja elektros energija, išmatuota komercinės paskirties spintoje ir patiekta į tinklą.

▼B

XI PRIEDAS

Energijos vartojimo efektyvumo kriterijai, skirti energetikos tinklų reguliavimui ir elektros tinklų tarifams

1. Tinklų tarifuose nurodomi tinkluose sutaupyti kaštai dėl paklausos, poreikio valdymo ir paskirstytos gamybos, įskaitant sutaupytą kiekį, sumažinus tiekimo arba investavimo į tinklą kaštus ir optimaliau jį eksploatuojant.

2. Tinklo reguliavimas ir tarifai neužkerta kelio tinklo operatoriams ar mažmeninės prekybos energija įmonėms teikti sistemines paslaugas, susijusias su poreikio valdymo priemonėmis, paklausos valdymu ir paskirstyta gamyba organizuotose elektros energijos rinkose, visų pirma:

   a) galutinių vartotojų apkrovos perkėlimui iš piko valandų į ne piko valandas, atsižvelgiant į turimą atsinaujinančiųjų išteklių energiją, kogeneracijos būdu pagamintą energiją ir paskirstytą gamybą;

   b) energijos taupymu pasitelkiant energijos agregatorius, kurie valdo paskirstytųjų vartotojų poreikius;

   c) paklausos sumažinimui, energetinių paslaugų teikėjams, įskaitant energetikos paslaugų įmones, taikant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones;

   d) mažesnės įtampos lygio gamybos šaltinių prijungimui ir valdymui dispečeriniu būdu;

   e) arčiau vartojimo tinklo esančių gamybos šaltinių prijungimui ir

   f) energijos saugojimui.

   Šioje nuostatoje sąvoka „organizuotos elektros energijos rinkos“ apima nebiržines rinkas ir elektros energijos biržas prekiaujant energija, pajėgumais, balansavimo ir papildomomis paslaugomis visais laikotarpiais, įskaitant išankstines, kitos dienos ir tos pačios dienos rinkas.

3. Tinklo arba mažmeninės prekybos tarifais gali būti palaikoma galutinių vartotojų reagavimo į paklausą priemonių dinamiška kainodara, pavyzdžiui:

   a) tarifai pagal vartojimo laiką;

   b) kritinių piko valandų kainodara;

   c) realiuoju laiku grindžiama kainodara ir

   d) su piko valandomis susijusios nuolaidos.

▼B

XII PRIEDAS

PERDAVIMO SISTEMŲ OPERATORIAMS IR SKIRSTYMO SISTEMŲ OPERATORIAMS TAIKOMI ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO REIKALAVIMAI

Perdavimo sistemų operatoriai ir skirstymo sistemų operatoriai:

a) parengia ir viešai paskelbia techninio pritaikymo (pvz., tinklo jungtys ir tinklo sustiprinimas, geresnis tinklo veikimas) kaštų padengimo ir pasidalijimo tipines taisykles, taip pat taisykles dėl nediskriminacinio tinklo kodeksų, kurie būtini, kad naujus didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintą elektros energiją tiekiančius gamintojus būtų galima integruoti į sujungtą tinklą, įgyvendinimo;

b) bet kuriam naujam didelio naudingumo kogeneracijos būdu gaminamos elektros energijos gamintojui, pageidaujančiam, kad jis būtų prijungtas prie sistemos, pateikia išsamią būtiną informaciją, įskaitant:

   i) nuodugnią ir išsamią su prijungimu susijusių kaštų sąmatą;

   ii) pagrįstą ir tikslų prašymo prijungti prie tinklo gavimo ir nagrinėjimo grafiką;

   iii) pagrįstą orientacinį bet kokio siūlomo prijungimo prie tinklo grafiką. Bendras prisijungimo prie tinklo laikotarpis neturėtų būti ilgesnis kaip 24 mėnesiai, atsižvelgiant į tai, kas yra pagrįstai praktiška ir nediskriminacinio pobūdžio;

c) nustato standartizuotas ir supaprastintas paskirstytųjų didelio naudingumo kogeneracijos būdu gaminamos energijos gamintojų prijungimo procedūras, kad jiems būtų sudarytos palankesnės sąlygos prisijungti prie tinklo.

Tipinės a punkte nurodytos taisyklės grindžiamos objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais, visų pirma atsižvelgiant į visus kaštus ir naudą, susijusius su šių gamintojų prijungimu prie tinklo. Jose gali būti numatytos kitokios prijungimo rūšys.

▼B

XIII PRIEDAS

Būtinosios nuostatos, kurias reikia įtraukti į sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo su viešojo sektoriaus organizacijomis arba į susijusias konkursui taikomas specifikacijas

— Aiškus ir skaidrus įgyvendintinų energijos vartojimo efektyvumo priemonių ar numatomų pasiekti efektyvaus energijos vartojimo rezultatų sąrašas.

— Kiekis, kurį galima garantuotai sutaupyti įgyvendinant sutartyje numatytas priemones.

— Sutarties trukmė ir pagrindiniai etapai, sąlygos ir pranešimo laikotarpiai.

— Aiškus ir skaidrus kiekvienos susitariančiosios šalies įsipareigojimų sąrašas.

— Sutaupyto kiekio nustatymo atskaitinė (-s) data (-os).

— Aiškus ir skaidrus veiksmų, atliktinų priemonei ar priemonių rinkiniui įgyvendinti, ir, prireikus, susijusių išlaidų sąrašas.

— Įpareigojimas visiškai įgyvendinti sutartyje numatytas priemones ir dokumentuose nurodyti visus projekto metu padarytus pakeitimus.

— Taisyklės, apibrėžiančios lygiaverčių reikalavimų įtraukimą subrangos su trečiosiomis šalimis atveju.

— Aiškus ir skaidrus projekto finansinio poveikio pateikimas ir abiem šalims tenkanti sutaupytų piniginių lėšų dalis (t. y. paslaugų teikėjo atlyginimas).

— Aiškios ir skaidrios nuostatos dėl garantuotai sutaupyto kiekio įvertinimo ir tikrinimo, kokybės patikrų ir garantijų.

— Nuostatos, kuriomis patikslinama pasikeitusių pagrindinių sąlygų, turinčių įtakos sutarties turiniui ir rezultatui (pvz., pasikeitusios energijos kainos, įrenginio naudojimo intensyvumas) sureguliavimo procedūra.

— Išsami informacija apie kiekvienos susitariančiosios šalies įsipareigojimus ir sankcijos už jų nesilaikymą.

▼B

XIV PRIEDAS

BENDROJI ATASKAITŲ TEIKIMO SISTEMA

1 dalis

Bendroji metinių ataskaitų sistema

24 straipsnio 1 dalyje nurodytos metinės ataskaitos suteikia pagrindą stebėti pažangą siekiant nacionalinių 2020 m. tikslų. Valstybės narės užtikrina, kad į ataskaitas būtų įtraukta bent tokia būtiniausia informacija:

a) prieš praėjusius metus buvusių metų (X [1]-2 metai) rodiklių sąmata:

i) pirminės energijos suvartojimas;

ii) bendras galutinės energijos suvartojimas;

iii) galutinės energijos suvartojimas pagal sektorių:

— pramonė,

— transportas (išskirti keleivinį ir krovininį transportą, jei turima duomenų),

— namų ūkiai,

— paslaugos;

iv) bendroji pridėtinė vertė pagal sektorių:

— pramonė,

— paslaugos;

v) namų ūkių disponuojamosios pajamos;

vi) bendrasis vidaus produktas (BVP);

vii) elektros energija, pagaminta šiluminėse elektrinėse;

viii) kogeneracijos būdu pagaminta elektros energija;

ix) šiluma, pagaminta šiluminėse elektrinėse;

x) kogeneracinėse elektrinėse pagaminta šiluma, įskaitant pramonės įmonių atliekinę šilumą;

xi) šiluminės energijos gamybos kuro sąnaudos;

xii) keleivio kilometrų skaičius (pkm), jei turima duomenų;

xiii) tonkilometrių skaičius (tkm), jei turima duomenų;

xiv) mišriojo vežimo kilometrų skaičius (pkm + tkm), jei nėra duomenų pagal xii ir xiii punktus;

xv) gyventojų skaičius.

Sektorių, kuriuose energijos vartojimas yra stabilus arba didėja, atžvilgiu valstybės narės ištiria šio reiškinio priežastis ir kartu su vertinimais pateikia skaičiavimus.

Antroje ir paskesnėse ataskaitose taip pat pateikiama b–e punktuose nurodyta informacija:

b) naujausia informacija apie svarbiausias praėjusiais metais įgyvendintas teisėkūros ir ne teisėkūros priemones, padedančias siekti bendrų nacionalinių 2020 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslų;

[1] X – einamieji metai.

▼B

c) valstybių narių centrinės valdžios subjektams priklausančių ir jų naudojamų pastatų, kurių bendras naudingasis patalpų plotas viršija 500 m^2, o nuo 2015 m. liepos 9 d. – 250 m^2, patalpų bendras plotas, kuris ataskaitos teikimo metų sausio 1 d. neatitiko 5 straipsnio 1 dalyje nurodytų energinio naudingumo reikalavimų;

d) 5 straipsnio 1 dalyje nurodytas valstybės narės centrinės valdžios subjektams priklausančių ir jų naudojamų šildomų ir (arba) vėsinamų pastatų patalpų bendras plotas, kuris praėjusiais metais buvo renovuotas, arba reikalavimus atitinkančiuose jų centrinės valdžios subjektams priklausančiuose ir jų naudojamuose pastatuose sutaupytos energijos kiekis, kaip nurodyta 5 straipsnio 6 dalyje;

e) energija, sutaupyta taikant 7 straipsnio 1 dalyje nurodytas nacionalines energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemas ar alternatyvias priemones, priimtas taikant 7 straipsnio 9 dalį.

Į pirmąją ataskaitą taip pat įtraukiamas 3 straipsnio 1 dalyje nurodytas nacionalinis tikslas.

Į 24 straipsnio 1 dalyje nurodytas metines ataskaitas taip pat gali būti įtraukiami papildomi nacionaliniai tikslai. Jie visų pirma gali būti susiję su statistiniais rodikliais, nurodytais šios dalies a punkte, arba jų deriniais, pavyzdžiui, pirminės ar galutinės energijos intensyvumas arba energijos intensyvumas pagal sektorius.

2 dalis

Bendroji nacionalinių energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planų sistema

24 straipsnio 2 dalyje nurodyti nacionaliniai energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planai sudaro nacionalinių energijos vartojimo efektyvumo strategijų kūrimo pagrindą.

Nacionaliniai energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planai apima reikšmingas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir numatomą sutaupyti arba sutaupytą energiją, be kita ko, energijos tiekimo, perdavimo ir skirstymo bei galutinio energijos vartojimo srityse. Valstybės narės užtikrina, kad į nacionalinius energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planus būtų įtraukta bent tokia būtiniausia informacija:

1. Tikslai ir strategijos

— orientacinis nacionalinis 2020 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslas, kaip reikalaujama 3 straipsnio 1 dalyje,

— Direktyvos 2006/32/EB 4 straipsnio 1 dalyje nurodytas nacionalinis orientacinis energijos taupymo tikslas,

— kiti esami energijos vartojimo efektyvumo tikslai, taikomi visam ūkiui ar konkretiems sektoriams.

2. Priemonės ir energijos taupymas

Nacionaliniuose energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planuose pateikiama informacija apie priemones, kurios patvirtintos arba kurias planuojama patvirtinti svarbiausioms šios direktyvos nuostatoms įgyvendinti, ir apie su šiomis priemonėmis susijusią sutaupytą energiją.

a) Pirminės energijos taupymas

Nacionaliniuose energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planuose išvardijamos reikšmingos priemonės ir veiksmai, kurių imtasi pirminei energijai taupyti visuose ūkio sektoriuose. Kiekvienos priemonės ar priemonių / veiksmų rinkinio atveju nurodoma, kiek numatoma sutaupyti iki 2020 m. ir kiek sutaupyta iki ataskaitos pateikimo dienos.

▼B

Jei turima duomenų, turėtų būti pateikta informacija apie kitokį priemonių poveikį / naudą (šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimas, pagerėjusi oro kokybė, sukurtos darbo vietos ir kt.), taip pat įgyvendinimo biudžetas.

b) Galutinės energijos taupymas

Pirmajame ir antrajame nacionaliniuose energijos vartojimo efektyvumo planuose nurodomi rezultatai, susiję su Direktyvos 2006/32/EB 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytu galutinės energijos taupymo tikslo įgyvendinimu. Jeigu kiekvienos priemonės atveju sutaupyto kiekio apskaičiavimų / prognozių duomenų neturima, nurodomas dėl priemonių (ar jų derinio) sumažėjęs sektoriaus lygmeniu energijos suvartojimas.

Pirmajame ir antrajame nacionaliniuose energijos vartojimo efektyvumo planuose taip pat nurodoma matavimo ir (arba) apskaičiavimo metodika, naudota sutaupytai energijai apskaičiuoti. Jeigu taikoma „rekomenduotoji metodika“ ([1]), tai nacionaliniame energijos vartojimo efektyvumo veiksmų plane turėtų būti nurodoma.

3. Konkreti informacija, susijusi su šia direktyva

3.1. Viešosios organizacijos (5 straipsnis)

Į nacionalinius energijos vartojimo efektyvumo planus įtraukiamas viešųjų organizacijų, pagal 5 straipsnio 7 dalį parengusių energijos vartojimo efektyvumo planą, sąrašas.

3.2. Energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimai (7 straipsnis)

Į nacionalinius energijos vartojimo efektyvumo planus įtraukiami pagal IV priedą pasirinkti nacionaliniai koeficientai.

Pirmajame nacionaliniame energijos vartojimo efektyvumo plane pateikiamas trumpas 7 straipsnio 1 dalyje nurodytos nacionalinės sistemos arba taikant 7 straipsnio 9 dalį patvirtintų alternatyvių priemonių aprašymas.

3.3. Energijos vartojimo auditas ir energijos naudojimo vadybos sistemos (8 straipsnis)

Nacionaliniuose energijos vartojimo efektyvumo planuose nurodoma:

a) per praėjusį laikotarpį atliktų energijos vartojimo auditų skaičius;

b) per praėjusį laikotarpį didelėse įmonėse atliktų energijos vartojimo auditų skaičius;

c) didelių įmonių skaičius valstybės narės teritorijoje, nurodant tų įmonių, kurioms taikoma 8 straipsnio 5 dalis, skaičių.

3.4. Šildymo ir vėsinimo efektyvumo skatinimas (14 straipsnis)

Nacionaliniuose energijos vartojimo efektyvumo planuose pateikiamas pažangos, pasiektos įgyvendinant 14 straipsnio 1 dalyje nurodytą išsamų vertinimą, įvertinimas.

3.5. Energijos perdavimas ir skirstymas (15 straipsnis)

Pirmajame nacionaliniame energijos vartojimo efektyvumo plane ir vėliau kas 10 metų pateiktinose ataskaitose pateikiamas atliktas vertinimas, nustatytos priemonės ir investicijos, kad būtų panaudotas 15 straipsnio 2 dalyje nurodytos dujų ir elektros infrastruktūros energijos vartojimo efektyvumo potencialas.

([1]) Rekomendacijos dėl matavimo ir patikrinimo metodų pagal Direktyvą 2006/32/EB dėl energijos galutinio vartojimo efektyvumo ir energetinių paslaugų.

▼B

3.6. Valstybės narės kartu su nacionaliniu energijos vartojimo efektyvumo planu pateikia ataskaitą dėl priemonių, kurių imtasi 15 straipsnyje nurodytam poreikio valdymui užtikrinti ir plėtoti.

3.7. Kvalifikavimo, akreditavimo ir sertifikavimo sistemos (16 straipsnis)

Nacionaliniuose energijos vartojimo efektyvumo planuose pateikiama informacija apie esamas energetinių paslaugų teikėjams, energijos vartojimo auditui ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonėms skirtas nacionalines kvalifikavimo, akreditavimo ir sertifikavimo sistemas arba lygiavertes kvalifikavimo sistemas.

3.8. Energetinės paslaugos (18 straipsnis)

Nacionaliniuose energijos vartojimo efektyvumo planuose pateikiama interneto nuoroda į interneto svetainę, kurioje galima rasti 18 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytą energetinių paslaugų teikėjų sąrašą ar sąsają.

3.9. Kitos energijos vartojimo efektyvumo skatinimo priemonės (19 straipsnis)

Pirmajame nacionaliniame energijos vartojimo efektyvumo plane pateikiamas 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų priemonių sąrašas.

▼B

XV PRIEDAS

Atitikties lentelė

Direktyva 2004/8/EB	Ši direktyva
1 straipsnis	1 straipsnio 1 dalis
2 straipsnis	1 straipsnio 1 dalis
3 straipsnio a punktas	2 straipsnio 30 punktas
3 straipsnio b punktas	2 straipsnio 32 punktas
3 straipsnio c punktas	2 straipsnio 31 punktas
3 straipsnio d punktas	2 straipsnio 33 punktas
3 straipsnio e ir f punktai	—
3 straipsnio g punktas	2 straipsnio 35 punktas
3 straipsnio h punktas	—
3 straipsnio i punktas	2 straipsnio 34 punktas
3 straipsnio j punktas	—
3 straipsnio k punktas	2 straipsnio 36 punktas
3 straipsnio l punktas	2 straipsnio 37 punktas
3 straipsnio m punktas	2 straipsnio 39 punktas
3 straipsnio n punktas	2 straipsnio 38 punktas
3 straipsnio o punktas	—
—	2 straipsnio 40, 41, 42, 43 ir 44 punktai
4 straipsnio 1 dalis	II priedo f punkto pirmas papunktis
4 straipsnio 2 dalis	14 straipsnio 10 dalies antra pastraipa
4 straipsnio 3 dalis	—
5 straipsnis	14 straipsnio 10 dalies pirma pastraipa ir X priedas
6 straipsnis	14 straipsnio 1 ir 3 dalys, VIII ir IX priedai
7 straipsnio 1 dalis	14 straipsnio 11 dalis
7 straipsnio 2 ir 3 dalys	—
8 straipsnis	15 straipsnio 5 dalis
—	15 straipsnio 6, 7, 8 ir 9 dalys
9 straipsnis	—
10 straipsnio 1 ir 2 dalys	14 straipsnio 1 dalis ir 24 straipsnio 2 dalis, XIV priedo 2 dalis
10 straipsnio 3 dalis	24 straipsnio 6 dalis
11 straipsnis	24 straipsnio 3 dalis
—	24 straipsnio 5 dalis

▼B

Direktyva 2004/8/EB	Ši direktyva
12 straipsnio 1 ir 3 dalys	—
12 straipsnio 2 dalis	II priedo c punktas
13 straipsnis	22 straipsnio 2 dalis
14 straipsnis	—
15 straipsnis	28 straipsnis
16 straipsnis	—
17 straipsnis	29 straipsnis
18 straipsnis	30 straipsnis
I priedas	I priedo II dalis
II priedas	I priedo I dalis ir II dalies paskutinė pastraipa
III priedas	II priedas
IV priedas	VIII priedas
—	IX priedas

Direktyva 2006/32/EB	Ši direktyva
1 straipsnis	1 straipsnio 1 dalis
2 straipsnis	1 straipsnio 1 dalis
3 straipsnio a punktas	2 straipsnio 1 punktas
3 straipsnio b punktas	2 straipsnio 4 punktas
3 straipsnio c punktas	2 straipsnio 6 punktas
3 straipsnio d punktas	2 straipsnio 5 punktas
—	2 straipsnio 2 ir 3 punktai
3 straipsnio e punktas	2 straipsnio 7 punktas
3 straipsnio f, g, h ir i punktai	—
—	2 straipsnio 8–19 punktai
3 straipsnio j punktas	2 straipsnio 27 punktas
—	2 straipsnio 28 punktas
3 straipsnio k punktas	—
3 straipsnio l punktas	2 straipsnio 25 punktas
—	2 straipsnio 26 punktas
3 straipsnio m punktas	—
3 straipsnio n punktas	2 straipsnio 23 punktas
3 straipsnio o punktas	2 straipsnio 20 punktas
3 straipsnio p punktas	2 straipsnio 21 punktas
3 straipsnio q punktas	2 straipsnio 22 punktas
3 straipsnio r ir s punktai	—
—	2 straipsnio 24, 29, 44 ir 45 punktai

▼B

Direktyva 2006/32/EB	Ši direktyva
—	3 straipsnis
—	4 straipsnis
4 straipsnis	—
5 straipsnis	5 ir 6 straipsniai
6 straipsnio 1 dalies a punktas	7 straipsnio 8 dalies a ir b punktai
6 straipsnio 1 dalies b punktas	18 straipsnio 3 dalis
6 straipsnio 2 dalis	7 straipsnio 1, 5, 6, 7, 9, 10, 11 ir 12 dalys
—	7 straipsnio 2 ir 3 dalys
6 straipsnio 3 dalis	18 straipsnio 2 dalies b ir c punktai
6 straipsnio 5 dalis	—
7 straipsnis	17 straipsnis
8 straipsnis	16 straipsnio 1 dalis
—	16 straipsnio 2 ir 3 dalys
9 straipsnio 1 dalis	19 straipsnis
9 straipsnio 2 dalis	18 straipsnio 1 dalies d punkto i papunktis
—	18 straipsnio 1 dalies a, b, c punktai bei d punkto ii papunktis ir e punktas
10 straipsnio 1 dalis	15 straipsnio 4 dalis
10 straipsnio 2 dalis	15 straipsnio 3 dalis
—	15 straipsnio 7, 8 ir 9 dalys
11 straipsnis	20 straipsnis
12 straipsnio 1 dalis	8 straipsnio 1 dalis
12 straipsnio 2 dalis	—
—	8 straipsnio 2, 3, 4, 5, 6 ir 7 dalys
12 straipsnio 3 dalis	—
13 straipsnio 1 dalis	9 straipsnis
13 straipsnio 2 dalis	10 straipsnis ir VII priedo 1.1 punktas
13 straipsnio 3 dalis	VII priedo 1.2 ir 1.3 punktai
—	11 straipsnis
—	12 straipsnis
—	13 straipsnis
—	15 straipsnio 1 ir 2 dalys
—	18 straipsnio 2 dalies a ir d punktai
—	21 straipsnis
14 straipsnio 1 ir 2 dalys	24 straipsnio 1 ir 2 dalys
14 straipsnio 3 dalis	—

▼B

Direktyva 2006/32/EB	Ši direktyva
14 straipsnio 4 ir 5 dalys	24 straipsnio 3 dalis
—	24 straipsnio 4 ir 7–11 dalys
—	22 straipsnio 1 dalis
15 straipsnio 1 dalis	22 straipsnio 2 dalis
15 straipsnio 2, 3 ir 4 dalys	—
—	23 straipsnis
—	25 straipsnis
16 straipsnis	26 straipsnis
17 straipsnis	27 straipsnis
18 straipsnis	28 straipsnis
19 straipsnis	29 straipsnis
20 straipsnis	30 straipsnis
I priedas	—
II priedas	IV priedas
III priedas	—
IV priedas	—
V priedas	—
VI priedas	III priedas
—	V priedas
—	VI priedas
—	VII priedas
—	XI priedas
—	XII priedas
—	XIII priedas
—	XIV priedas
—	XV priedas